Perşembe
11
MAYIS
1939
5 KURUŞ

Ulus Basımevi
Çankırı Caddesi, Ankara
Telgraf: Ulus - Ankara
TELEFON
İmtiyaz Sahibi 1144
Başmuharrirlik 1371
Yazı Müdürlüğü 1062-1063
Matbaa Müdürlüğü 1061
İdare 1064

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

BUGÜN :
7 inci sayfada
SİNEMA

İnhisarlar bütçesi kabul edildi

İnhisarlar Vekilimizin izahları

B. Râna Tarhan içkilerde alkol derecesinin azalacağını söyledi

Maarif Vekilimiz eski harflerle etüd kitaplarının kitapevlerine konulması hakkında beyanatta bulundu

Gümrük ve İnhisarlar Vekilimiz B. Râna Tarhan

Kamutay dün, B. Şemsettin Günaltay (Sivas) ın reisliğinde toplanmış - tir.

Eceabad'ın Turşun köyünden Mehmet karısı Didar Savaş ile Mehmet oğlu Adil Gürel'in ölüm cezalarına çarptırılmaları hakkındaki Adliye encümeni mazbataları kabul edildikten sonra etüd kitap olarak kullanılmak üzere eski harflerle basılmış olan kitapların okul ve kültür kurumları kitap evle - rine konulmasının 1353 sayılı kanun hükümlerine aykırı olup olmadığı hak kındaki hükümet tezkeresi dolayısiyle Maarif encümeninin mazbatasının müzakeresine başlanmıştır.

Maarif encümeni, mazbatasında eski harflerle olan etüd kitaplarının okul ve kültür kurumları kütüphanelerine konulabileceği mütaleasında bulunu - yordu.

Evelâ Ziya Gevher Etili (Çanakka -

(Sonu 8 inci sayfada)

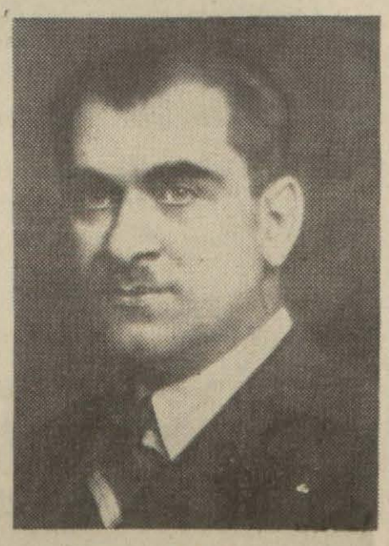

Maarif Vekilimiz B. Hasan - Âli Yücel

Berlin'e gideceği bildirilen İtalya Kıralı Viktor Emanuel

İTALYA - ALMANYA İTTİFAKI

Haziranda Berlin'de imza edilecektir

İtalya Kıralı Berlin'e gidiyor, Franko'da Berlin'e dâvet ediliyor

Varşova, 10 a.a. — "Gazeta Polska'nın Berlin muhabirinden: Berlin'in diplomasi mahfilleri italyan - alman ittifakının italyan-alman münasebatı çerçevesinde hakikaten bir yenilik vücuda getirmesine ihtimal vermemektedirler. Alman diplomasisinin aşikâr olan gayesi, İtalyayı beynelmilel mühim hiç bir meselede karar almakta serbest olmasına imkân bırakmıyacak surette Almanyaya bağlamaktadır.

Berlin'e dâvet edildiği haber verilen general Franko

Berlin diplomsî mahafilinin temin ettiği veçhile Milâno mülâkatı Avrupanın biri alman ve diğeri İtalyan olmak üzere iki nüfus mıntakasına taksim edilmesine müncer olmuştur. İtalya - Almanya ittifakı, önümüzdeki haziran ayının ilk günlerinde Berlinde imzalanacaktır. O zaman İtalya kıralı resmî bir ziyrette bulunmak üzere Berlin'e gelecektir. Kıralın bir kaç defa tehir edilmiş olan seyahatı, B. Hitler'in Roma'yı ziyaretine mukabele olacaktır. Kırala veliaht Humbert ile Hariciye nazırı Kot Ciano refakat edecektir. Mareşal Göring, İspanya devlet reisini önümüzdeki haziran ayının ilk günlerinde Berlin'i ziyaret etmeğe dâvet edecektir. Berlin'in diplomasî mahafiline nazaran İspanya'nın her hangi bir Avrupa ihtilâfına sürüklenmemesi şüphelidir.

Hâdiseler karşısında Fransanın vaziyeti

Daladiye bu hususta izahatta bulunacak

Paris, 10 a.a. — Daladiye Bonne'yi kabul ederek uzun müddet görüşmüş ve yarın mecliste yapacağı beyanat hakkında kendisine malûmat vermiş - tir.

Fransa'nın beynelmilel meseleler karşısındaki vaziyetini tesbit edecek olan bu bu beyanat, bugünkü vaziyet [illegible] yet atfetmektedir. Beyanat mecliste okunmadan önce, yarın sabahki nazır lar konseyinin tasvibine arzolunacaktır.

Sulh ve Balkanlar

F. R. ATAY

Geçen hafta dahi ziyaretler ve müzakerelerle geçti. Londra'dan gelen telgraflara göre bazı hâdiseler ingiliz matbuatını nikbinliğe sevketmektedir: "Moskovada Molotof'la ingiliz büyük elçisi arasındaki konuşmalar, Varşovaya bir Sovyet Büyük Elçisi tayin edilmek ve nihayet neticelenmek üzere bulunan bazı anlaşmalar,, bu nikbinliği uyandıran sebepler arasındadır.

Bu münasebetle bir makale yazan Times gazetesi Balkan antantı devletlerinin vaziyetlerinden bahsederek diyor ki: "Balkan antantma Avrupa minnettardır. Balkan antantı Avrupa'nın bu kısmında dost milletlerden mürekkep iyi bir grup teşkil etti. Eğer Balkan memleketleri daha sıkı bir birlik vücuda getirebilirlerse, ecnebî hulûlünden katiyen masun kalacaklar ve istikballerini muhafazada hiç bir müşkülâta uğramıyacaklardır.,,

Balkan devletleri arasındaki *ihtilâfsızlık* ve *biribirinden emin olma* hâlinin dahi, son sulh müdafaasında ne kadar müessir bir rol oynamış olduğu inkâr edilemez. Eğer Balkanlara, antant tarihinden önceki ayrılık ve düşmanlık havası hâkim olmakta devam etmiş olsaydı, 1939 yılının baharı belki de çoktan kan ve ateşe boğulmuş olurdu. Rekabetler ve hırslar ayrı ayrı mücadele cephelerine katılacaklar, ve bu kargaşalığı aralarında hesaplaşmak için müsait telâkki etmek gafletinde bulunacaklardı. Balkanların ayrılığı, teker teker avlanmak tehlikesine uğramalarından gayri hiç bir neticeye varamazdı. Balkanlar, tarihte belki ilk defa, antant başladığındanberi sükûn ve huzur yüzü görmüşlerdir. Tecrübe ispat etmiştir ki Avrupa kıtasının bu parçası, emniyet hususunda bir kül teşkil eder ve bu emniyetin başlıca teminatı da, evelemirde, kendi aralarında ihtilâf -

(Sonu 8 inci sayfada)

Sovyet İngiliz görüşmeleri

Sovyetlerin istediği şudur:

Sovyet taahhüdleri askerî anlaşmalarla tamamlanmalı

Garanti Baltık devletlerine de teşmil edilmelidir

Moskova, 10 a.a. — Tas ajansı aşağıdaki tebliği neşrediyor:

Londra'dan alınan haberlere göre, Royter ajansı, telsizle yaptığı neşriyatta, Sovyet tekliflerine karşı ingiliz cevabının aşağıdaki esaslı mukabil teklifleri ihtiva ettiğini bildirmiştir:

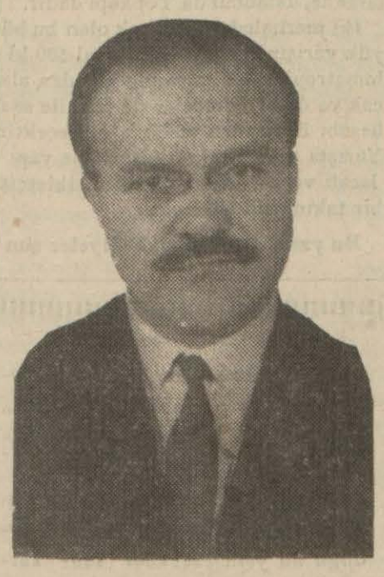

B. Molotof

1 — Sovyetler Birliği hemhudut devletlerin her birini ayrı ayrı garanti etmelidir.

2 — İngiltere, Sovyetler Birliğinin aldığı taahhütlerden dolayı bir harbe girmesi takdirinde, Sovyetler Birliğine yardımda bulunmayı taahhüt eder.

Salâhiyettar sovyet mahfillerinden alınan malûmata istinaden, Tas ajansı, Royter ajansının bu haberinin hakikate tamamiyle tevafuk etmediğini bildirmeğe mezundur.

Sovyet Hükümeti, filhakika, 8 mayısta İngiltere hükümetinin, Fransa hükümeti tarafından ihtiraz kayıtları ile karşılanmıyan "mukabil tekliflerini,, almıştır. Bu tekliflerde, Sovyetler birliğinin hemhudut olduğu her devleti ayrı ayrı garanti etmesi bahismevzuu değildir. İngiliz teklifine göre, Sovyet hükümeti, İngiltere ve Fransa'nın Polonya ve Romanya'ya karşı aldıkları taahhütlerin tatbiki neticesinde askerî hareketlerde bulunmağa mecbur kalmaları takdirinde,

(Sonu 9 uncu sayfada)

İtalya'nın deniz kuveti

Roma, 10 a.a. — Deniz bütçesinin müzakeresi münasebetiyle mecliste beyanatta bulunan deniz müsteşarı amiral Cavazneri, İtalya'nın yakın bir atide 35 bin tonluk dört zırhlısı, modern hale konulmuş 26 bin tonluk dört zırhlısı, 19 büyük kravozörü, 12 hızlı kıravozörü, 60 torpido muhribi, 70 torpido ve avizo su ve yüzden fazla denizaltısı olacağını söylemiştir.

Yugoslavya Naibi Prens Pol saraya girerken

Yugoslavya Naibi Prens Pol dün Roma'ya vardı

Prens hararetle istikbal edildi

Roma, 10 a.a. — Yugoslavya Naibi Prens Pol ile prenses Olga, dün akşam italyan topraklarına girmişler ve hudutta Duc de Gênes tarafından karşılanmışlardır. *(Sonu 8 inci sayfada)*

Heybeliada'daki Deniz Harp okulunda bu yıl deniz lisesini bitirip Harp okuluna geçen 33 gençe merasimle diplomaları dağıtılmış ve meçleri takılmıştır. Bunlardan birincilikle mezun olan Nusret Hepgül'e mektep kamutanı tarafından bir altın saat hediye edilmiştir. Şerafettin Özkan ikinci, Nejat Esengün üçüncü olmuşlar ve birer altın kalem al - mışlardır. Donanma komutanı Amiral Şükrü Okan gençlere hitaben heyecanlı bir hitabe söylemiştir. Aşağıda soldaki resimde Amiral diplomaları dağıtırken, sağdaki resimde de gençleri Hamidiyeye giderken görüyorsunuz. Diğer resimlerimiz ikinci sayfamızdadır.

Potemkin

Ankara görüşmelerinden pek fazla memnun

BU GÖRÜŞMELER

Sulhün takviyesine yardım edecektir

Varşova, 10 a.a. — Potemkin saat 16.45 te Moskova'ya hareket etmiştir. Varşova'daki sovyet mahfilleri Potemkin - Beck görüşmelerinden memnun görünmektedirler.

B. Potemkin, hareketinden evel nasyonal partisinin gazetesi olan "Curiyer Warszawscki'ye verdiği bir beyanatta ezcümle demiştir ki:

"— Ankara'da yaptığım görüşmelerden pek ziyade memnunum. Bu görüşmeler, sulhun takviyesine yardım edecektir. B. Gafenko ile yaptığım görüşmeler, Sovyetler birliği, büyük dostumuz Fransa ve Türkiye de dahil olmak üzere tam bir seri devletin sulhun teminini ve tarsinini istihdaf ettiği hakkındaki düşüncelerimi teyit eylemiştir.,,

Polonya - Sovyetler Birliği münasebetleri hakkında da B. Potemkin şunları söylemiştir:

"— Ekonomik münasebetlerin inkişafı, iki memleketin menfaati iktizasındandır. Polonya'nın sulhun organizasyonu faaliyetindeki rolüne büyük bir ehemiyet atfeylemekteyim.,,

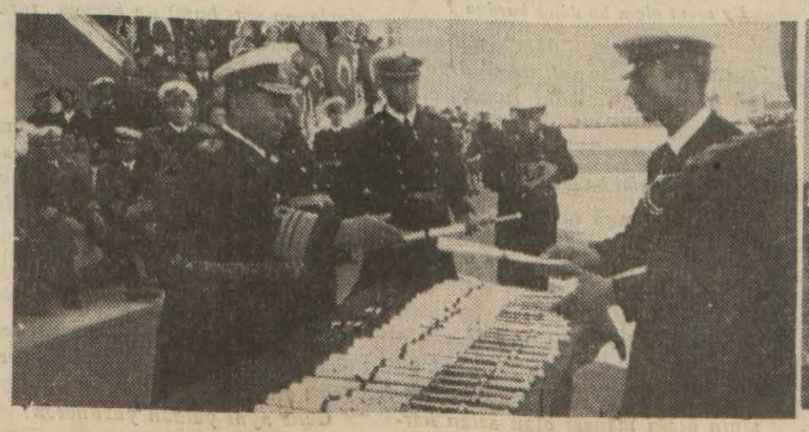

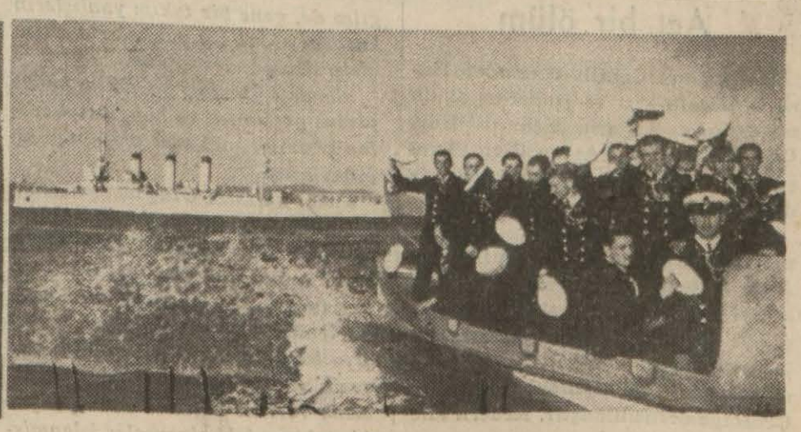

İnsan ve kültür :

Danzig için barış teklifi

9 bu ay tarihli sayımızda "Papanın barışı,, na dair olan makalemizde, bu barış teklifi etrafında müsbet menfi bir cevap gelmeden daha, Almanya ile İtalya arasında bir ittifak aktedileceği haberinin ortaya çıkmasını mühim bulmuş ve bu hususta mütaleamızı aynen şöyle ifade etmiştik:

" Ve görüyoruz ki, Papa'ya henüz bir cevap verilmeden, iki devlet arasındaki ittifak aktedilmiştir. Halbuki Papa'nın düşündüğü, belki de bir barış teşebbüsü ile birlikte, Almanya ile olan konkordatosunu kurtarıp kurtaramıyacağını tesbit etmekti.,,

Gerçekten, Papanın barış teklif eylemekte olduğu haberi, mihver devletleri hariciye nazırlarının Milâno mülâkatından eveldir. Papalık, kilise politikasında Almanya'ya karşı âzamî fedakârlıkta bulunacağını ihsas etmekle, teşebbüsündeki gayelerden birinin de gene kilise politikası olduğunu zımnen itiraf etmişti. İlk günleri yalnız, diğer gayelerin neden ibaret olduğu pek sarih değildi ve insan, daha ziyade, Papalık makamının da umumî barış ile alâkadar olduğunu umabiliyordu. Halbuki, müteakip günlerde alınan malûmat, Danzig ve koridor meselelerinin görüşülmesi için, Polonya ve sabık Münih devletleri arasında bir toplantı teklif edilmiş olduuğnu göstermiştir. Yani, Polonya'nın da iltihakiyle ve münhasıran Danzig ve koridor meselelerini görüşmek üzere bir "ikinci Münih" teklif edilmektedir.

Farzedelim ki, bu teklif yürüdü. Ve Münih yârânı bir kere daha toplanarak bu seferki alâkadarı Çekoslovakya gibi toplantı salonu dışında bırakmadılar da, toplantı masasına kabul ettiler. Ve gene farzedelim ki, ikinci Münih'ten sonra, bilhassa mihver devletleri birinci Münih'ten sonraki hatalarını tekrar etmediler ve *Münih zihniyeti*'nin vücut bulmasına yardım ettiler. Bundan daha iyi ne tasavvur edilebilir? Çünkü bu takdirde, yalnız Münih zihniyeti değil Münih prosedür'ü de, fiilen vücut bulmuş olur.

Ve meselâ, bir yeni ihtilâf, Romanya'yı, yahut Yugoslavya'yı alâkadar etmektedir. O zaman, gene aynı dört devlet, bu sefer Yugoslavya yahut Romanya ile masaya oturacaktır. Ve yeniden, "Münih zihniyeti" nin şerbet'ine müracaat edilecektir. Enfes!

Fakat, düşünecek, bir parçacık düşünecek olursak, acaba italyan başvekilinin milletler cemiyeti'ne daha ilk taşı fırlattığı gün, teklif ettiği başka bir şey mi idi? "Dörtler direktuvarı,, tabiri acaba başka bir şey mi idi?

İşte, bilhassa bu bakımdan, Kardinal Pacelli'nin XII. Pi'ye istihalesinde, biz, her şeyden önce hem mihver'in kilise politikasına karşı daha büyük bir anlayış gösterdiğini, hem de kilise'nin kendine bir çıkış noktası aramak bahsinde, uzun boylu aranmağa lüzum görmeden, Roma'ya giden yolların en kestirmesini, yani Vatikan ile İtalya başvekâletini biribirine vasleden caddeyi seçtiğini *tesbit etmeğe mecburuz.*

Ve umarız ki, gerek Quai d'Orsay gerek Downing Street bu defasında olsun, "her yol Roma'ya götürür" tâbirine "her yol sulh'a götürmelidir" tabirini tercih etmekte tereddüt göstermiyeceklerdir.

Burhan BELGE

Deniz yolları ve limanlar kadroları

Münakale ve muhabere vekâletinin yeni teşkilât kanunu çıkıncıya kadar Denizbank şeklinde idaresine devam edilecek olan Devlet Denizyolları umum müdürlüğü ile devlet limanları umum müdürlükleri kadrolarını hazırlamağa devam etmektedirler. Aldığımız amlûmata göre muhtelif zamanlarda kadro harici bırakılan yüze yakın memurdan bir suç dolayısiyle çıkarılmamış olanlar yeni kadroya alınacaklardır.

Lisan bilen memurların terfi imtihanı

Maarif Vekâleti, bir garp lisanına vakıf olan ve baremin on dört ve on birinci derecelerinde bulunan memurların bir derece daha yüksek memuriyetlere tayin edilebilmeleri için Ankara ve İstanbul'da olmak üzere iki imtihan açmaktadır. İmtihanlar 31 mayısta Ankara'da Tarih, Dil, Coğrafya Fakültesinde, İstanbul'da Üniversitede yapılacaktır. İmtihanda garp dilinde yazılmış bir parça türkçeye ve türkçe yazılmış bir parça da garp diline çevrilecektir.

Dokumacılık tetkikleri

İstanbul, 10 (Telefonla) — İktısat Vekâleti küçük sanatlar müdürü B. Necati İstanbul'a geldi ve dokuma sanayii erbabı ile bir görüşme yaptı. Toplantıda uzun zamandanberi üzerinde meşgul olunan standart tip dokuma tezgâhının son şekli görüşüldü. Yarın bir toplantı yapılarak karara bağlanacaktır.

Letonya ihracat sergisi

İstanbul, 10 (Telefonla) — İhracat malları seyyar nümune sergisi bu sabah saat 10 da açıldı. Vali namına muavin B. Hüdai Karataban bulundu. Merasime Letonya general konsolosunun nutku ile başlandı.

Acı bir ölüm

Şummu'nun Cezallı ailesinden Hüseyin Cezallı kızı ve jandarma okulu talebesinden Teğmen Mehmet Nuri Çivi refikası Ayşe Ayten Çivi, 19 yaşında tam hayatı anlıyacağı bir çağda dünyaya gözlerini kapamıştır.

Midesinde yapılan bir ameliyat neticesinde çok genç yaşta vefat eden Ayşe Ayten'in cenazesi dün Cebeci askerî hastanesinden kaldırılmış, jandarma okul komutanı, jandarma okulu muallim ve talebesi, bir jandarma müfrezesinin de iştirâkiyle törenle Cebeciye defnedilmiştir. Kederli ailesine başsağı dileriz.

HAVA

Dün şehrimizde ısı 29 dereceyi buldu

Dün şehrimizde hava sabahleyin açık sonraları bulutlu geçmiş, rüzgâr garpten saniyede en çok 4 metre kadar hızla esmiştir. En yüksek ısı 29 derece kaydedilmiştir. Yurdda Karadeniz kıyılarında hava sisli, Ege'de açık, Trakya'da kapalı, diğer yerlerde az bulutlu geçmiştir. 24 saat içinde yurdda hiç bir yerde yağış olmamıştır.

Rüzgârlar Trakyada cenuptan diğer bölgelerde umumiyetle şimal istikametinden saniyede en çok 5 metre kadar hızla esmiştir. En yüksek ısılar Bursa'da 27, Kütahya'da 28, İzmir'de 29, Adana ve Diyarbakırda 30, Balıkesirde 31, Nazillide 33 derecedir.

Çağrı

× Bugün saat 15 de Adliye Encümeni toplanacaktır.

× Maliye Encümeni bugün öğleden sonra saat 14.30 da toplanacaktır.

Günün peşinden

Gelişme

Elimde enteresan bir istatistik var: biliyorsunuz ki demiryollarımızın uzunluğu 932 de 3157 kilometreden 938 de yedi bin küsur kilometreye yükselmiştir. Yolsuzluğun vatan bütünlüğünü tehlikeye düşürdüğü bu memlekette demiryol öyle bir kıymettir ki, üzerinde konuştukça hudutsuz değeri anlaşılır ve bu değer ne aşınır, ne yıpranır...

Fakat burada geliştiğine işaret etmek istediğimiz yükselme bu işin bir başka tarafıdır.

Bizde hayat pahalılığını doğuran sebepler arasında belli başlılarından biri mübadele işlerimizin tanzim edilmemesi olduğunu biliriz. Bu sebepledir ki, İzmir'in üzümünü Van'da oturan vatandaş, Londra'dan daha pahalı yiyor.

Bu derdin en feci tarafı, yakınında olan Sıvas'ta buğdaylar müşterisizlikten çürürken, kayserilinin ekmeğini amerikan unundan yemesi idi: demiryol bu faciayı tasfiye etmiştir.

933 te bütün hatlarımızda taşınan buğday, 186.718 tondu. Bu miktar 937 de 449.956 ya çıkmıştır. 40015 ton olan arpa, 89.695; 30169 ton olan diğer hububat 113.604 tona yükselmiştir.

Devlet endüstrisi, alınteri pahasına bile satamadığımız türk pamuğunu, doymak bilmez bir iştiha ile yutuyor: 933 te, bütün hatlarımızda nakledilmiş olan işlenmemiş pamuk ancak 3793 ton idi. Bu miktar 61543 tona fırlamıştır. Bu iki rakam arasındaki farkta, devlet basması giyen yüz binlerce köylünün yarı çıplaklıktan kurtulduğunu bulabilirsiniz.

Bizim kalkınmamızı bir kül olarak mütalea etmek lâzımdır. Üzerinde çok konuşulmuş olan şeker nedüstrimizin yarattığı iş hacmini size tek şu rakam bile anlatır: şeker fabrikalarımızdan yalnız bir tanesinin işlediği 932 de demiryollarında taşınan pancar 34733 tondu. Dört şeker fabrikamız 937 de bu rakamı, 284.119 a çıkardı. Bu miktar için kaç hektar boş toprak işlenmiş, kaç vatandaş iş bulmuş, demiryolu ne kazanmış, hazine ne kadar döviz tasarrufu yapmıştır?

rahat yaşamak ve mesut bir vatan yaratmak için bunlardan daha güzel örnekler peşinde gidilecek eserler bulabilir misiniz?

On bir sene:

Ankara'da ilk musiki mektebi, bundan on bir sene evel bugün açılmıştı. Ebedî Şef'in harf ve müzik inkılâbını müjdeliyen tarihi Sarayburnu nutku, bu tarihten üç ay iki gün sonradır.

Bugün Ankara devlet konservatuvarına maliktir. On bir seneyi milletler hayatında uzun boylu bir zaman sanmayınız. Bütün ümidimiz bir on bir sene sonra millî musiki dâvamızın muvaffak bir eser halinde halledilmiş olduğunu görmektir.

KUTAY

Ziraat Bankası idare meclisi azalığı

Türkiye Cümhuriyeti Ziraat Bankasında açık bulunan idare meclisi âzalığına eski Antalya mebusu B. Tevfik Nazif Arıcan'ın 600 lira ücretle tayini yüksek tasdike iktiran etmiştir.

Heybeli Deniz Okulundaki tören

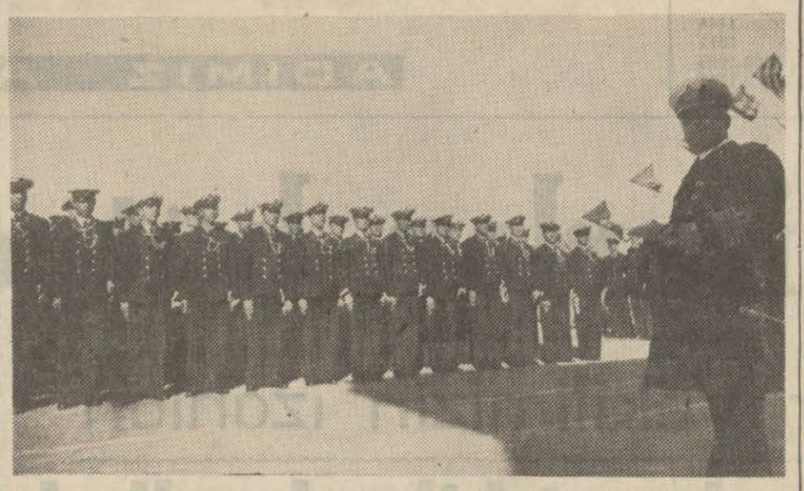

Amiral Şükrü Okan mezun talebeye nutuk söylerken

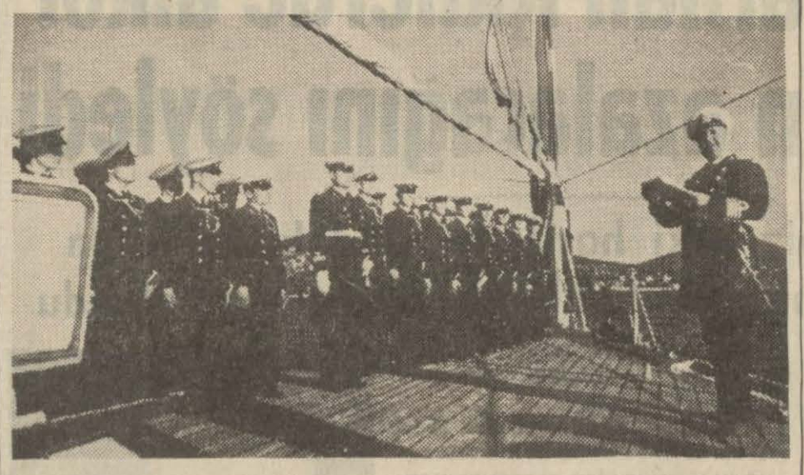

Mezun talebeye Hamidiye'nin güvertesinde gemi komutanı tarafından nutuk verilirken

Edirne - İstanbul arasında

500 km. lik bisiklet ve motosiklet yarışı var

14 mayısta Ankarada da bir yarış yapılacak

Ankara, 10 a.a. — Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü Bisiklet Federasyonu 19 ve 20 mayıs günlerinde İstanbul - Edirne, Edirne - İstanbul arasında gidip gelme olarak 500 kilometrelik bir bisiklet yarışı tertip etmiştir.

Ankara, Eskişehir, Kocaeli, İstanbul, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, İzmir, Denizli, Konya ve Edirne bölgelerinden 38 bisikletçinin iştirâk edeceği bu büyün yarışa 19 mayıs cuma günü saat 7.30 da Topkapı'dan başlanacaktır. Aynı günün gecesi Edirne'de kalınacak ve ertesi Sabah 20 mayıs cumartesi günü saat 6.30 da hareket edilerek yarışın ikinci ve son merhalesi tamamlanacaktır.

Finaller: Edirne'de Atatürk anıtı önünde, İstanbul'da Topkapı'dadır.

İki merhalede yapılacak olan bu büyük yarışın ferdî birinciliğini 500 kilometreyi en az zamanda kateden alacak ve diğer dereceler de sıra ile saat hesabı üzerinden tesbit edilecektir. Yarışta ayrıca takım tasnifi de yapılacak ve her bölgenin üç bisikletçisi bir takım addedilecektir.

Bu yarışta verilecek hediyeler şunlardır :

Ferdî birinciye, velomotosiklet, ikinciye, süpersipesiyal bisiklet, üçüncüye, kronometre, dördüncüye bir çift buvayye lâstik.

Takım halinde derece alacak bölgelere kupa verilecektir.

Gene bisiklet federasyonunun bu seneki programına göre, İstanbul - Edirne yarışına iştirak edecek bölge bisikletçilerinden bir kısmı, federasyonun dâveti üzerine, evelâ Ankara'ya gelerek14 mayıs pazar günü Ankara - da yapılacak olan 175 kilometrelik bir yarışa iştirak edeceklerdir.

İstanbul - Edirne yarışının arifesinde yapılacak olan bu yarışın ehemiyeti, bölgelerin en seçkin bisikletçilerinin iştirakiyle bir kat daha artmış bulunuyor.

Motosiklet yarışı

Beden terbiyesi genel direktörlüğü bisiklet federasyonu ayrıca memleket te ilk defa olarak bir de motosiklet yarışı tertip etmiştir.

21 mayıs pazar günü yapılacak bu yarışa dair program aşağıdadır.:

1 — Yarışa beş beygir kuvetinden itibaren her tip motosikletle iştirak edilecektir.

2 — Yarışa girecek motosikletlerin hareket sırası 17 mayıs 939 çarşamba günü saat 15 de İstanbul beden terbiyesi direktörlüğü binasında kura ile tesbit edilecektir. Yarışa gireceklerin mezkûr gün ve saatta direktörlük binasında bulunmaları lâzımdır.

3 — Start "hareket" Çorlu'da halkevi önünde sabah saat 6 da olacaktır. Bu yarışın finalı Küçükçekmece gölü kenarındaki düzlük sahanın ortasında olacaktır.

4 — Bu yarışa girecek motosikletliler kura ile tesbit edilmiş olan hareket sırasına göre beşer dakika farkla start yapacaklardır.

5 — Yarışa girecek olanlar, ehliyet vesikası ve sihat raporlarını kura çekileceği gün yarış komisyonuna ibraz etmekle mükelleftirler.

6 — Bu yarışın birinci, ikinci ve üçüncülerine hatıra olabilecek kıymetli mükâfatlar verilecektir.

7 — Son motosikletlerden beş dakika sonra sıhiye otomobili Küçükçekmece'ye doğru hareket edecektir.

Bu yarışlar, beden terbiyesi genel direktörlüğü bisiklet federasyonundan Cavid Cav'ın idaresinde yapılacaktır.

Avrupa hattının yeni saatleri

İstanbul, 10 (Telefonla) — Avrupa demiryolları idareleri arasında yapılan anlaşma mucibince yeni seyrüsefer tarifesi bu pazartesinden itibaren tatbike başlanacaktır. Yeni tarifeye göre ekspres sabahları saat7.20 de Sirkeci'ye gelecek ve akşamları 22 de hareket edecektir. Konvansiyonel treni de sabah saat 6.40 ta gelecek ve akşam 22.25 te kalkacaktır. Gene pazartesiden itibaren Sirkeci ile Edirne arasında yeni bir tarifenin tatbikine başlanacaktır. Bu tarife ile İstanbul - Edirne yolu 8 saat 40 dakikaya inecektir.

19 mayıs bayramı

19 mayıs gençlik ve spor bayramının bu yıl da parlak bir şekilde kutlanması ve intizam içinde geçmesi için hazırlıklara devam edilmektedir. Gençlik ve spor bayramını kutlama komisyonu dün saat dört buçukta vilâyette ilk toplantısını yapmıştır. Vali muavininin riyaset ettiği komisyon, Cümhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliği tarafından tanzim edilen kutlama tâlimatnamesine uygun bir şekilde hazırlanan program üzerinde tetkiklerde bulunmuştur. Komisyon bugün de toplanarak çalışmalarına devam edecektir.

Metresini öldüren katil mahkûm oldu

İstanbul, 10 (Telefonla) — Fatihte metresi Haticeyi sekiz yerinden bıçaklıyara köldüren Mahmut'un muhakemesi İstanbul ağır ceza mahkemesinde neticelendi. Mahmut 12 sene üç ay ağır hapse ve âmme hizmetlerinden müebbeden mahrumiyete mahkûm oldu.

Zogonun kız kardeşi geldi

İstanbul, 10 (Telefonla) — Arnavutluk eski kıralı Zogo'nun büyük hemşiresi prenses Adile bu sabahki konvansiyonel trenivle Yunanistanyonda kıralın kız kardeşi ve yeğeni tarafından karşılandı.

Zavallı " Makber „

Son zamanlarda neşredilen "Rıza Tevfik antolojisi" nin sonundaki lûgatçeye dair bu sütunda yazdığım yazıyı hatırlarsınız. Eseri vücuda getiren genç edebiyatçının bu düzeltmeleri iyi karşılıyarak bir ikinci tabı yaptığı da hatırınızda olsa gerektir.

Bahsettiğim yazının çıktığı sıralarda bir dostum bana:

— Tevfik Fikret de, hakkında çıkarılan bir eserde, bu derecede değilse de, gene bir takım yanlışların kurbanı oldu! Bu yanlışların altını çizip size göndereceğim.

demişti. Dostum bu vâdini henüz yerine getirmedi ve ben, işaret edilen kitabın hangi eser olduğunu bilemiyorum.

Fakat haftalık Oluş mecmuasının son sayısında Abdülhak Hâmid'in yeni bir tabı yapılan Makber'i hakkında arkadaşım Orhan Şaik Gökyay tarafından yazılmış dokunaklı bir tenkid makalesi okudum. Bu yazıya bakılırsa bu eserde de yapılan vezin ve kelime yanlışları, yanlış mâna verilen lûgatler dolayısiyle bir takım edebî cinayetler işlenmiş-

Yanlışlar

tir.

Orhan Şaik, bu yanlışları bir mecmuanın geniş sütunlarında enine boyuna ortaya koymak imkânını bulmuştur.

Meselâ:

Ey mevt niçin bu dâmı kurdun ?

mısrağındaki "dâm" kelimesi "sazlardaki kalın tel, dam" diye izah olunmuş; halbuki tuzak olacaktı.

Raksetmeye hiç değil müşabih
Bir hayye gibi bu piçü tabım.

beyitindeki piçü tab kelimeleri de "kıvrılıp bükülmek" mânasına geldiği halde "ıstırap ve telâş" diye terceme edilmiş.

Bir zehri - siyah, şiri - mader

mısrağında da "ana sütü" demek olan şiri - mader terkibi şir kelimesinin öteki mânası olan aslan karşılığı ile anlatılmış ve münakkidin dediği gibi, buradaki sütü lûgatçenin aslanı içmiş.

Târîk gözünde piş ile pes

mısrağındaki târîk kelimesi farsça karanlık demektir; halbuki kitabı derleyen zat, bunu da arapça terk kelimesinden gelen târik sanmış.

Bazan görürüm senin urucun
Balâsına eshubun, burucun

beyitindeki arapça bulut mânasına gelen sehab kelimesinin Hâmid tarafından yapılmış bir cemi olan eshub hem eshab yazılmış, hem de "çekmek" diye terceme edilmiş.

Bilcümle çiçekleri bu dehrin
Beyrutta açsın ey sementen .

beytindeki sementen de semeni ten okunup "vücut semizliği" diye terceme olunmuş.

Gene aynı yoldan yürünerek:

Bir şişe şarab, bir semenhad

mısrağındaki semenhad'in de semeni had okunup "yanağın semizliği,, diye terceme edildiğini tahmin etmişsinizdir. Zavallı yasemin!

Orhan Şaik, başka türlü yanlışlarını da yakalayıp makalesine koyduğu bu yeni "Makber" tabı karşısında, haklı olarak, Hâmid'in şu mısraını tekrarlıyor:

Hayret ile payan veririm hayrete tekrar

Biz de tekrarlıyalım:

Hayret ile payan veririm hayrete tekrar!

T. İ.

Mecidiye köyünde temizlik!

İstanbul belediye reis muavinlerinden birisi Mecidiye köyüne giderek orada temizlik tedbirleri alınması için emirler vermiş.

Bu tetkik seyahatini ve verilen emirleri alkışlamak lâzım. Çünkü malûm ya, bir zamanlar orada neşvü nema bulan sinekler, az kalsın, Şişli tarikiyle bütün şehri istilâ ediyordu !

DIŞ POLİTİKA

Papanın teklifi ve Almanya

Danzig meselesi yüzünden Almanya ile Polonya arasında çıkan ihtilâf bir çıkmaz içine girmiş bulunuyor. Malûmdur ki Almanya, geçen martın içinde Çekoslovakya'yı parçalar parçalamaz, Danzig'in ilhakına razı olmasını Polonya'dan istemişti. Polonya'nın tazyik altında bulunduğunu gören İngiltere, bu devletin de Çekoslovakya gibi, Almanya'ya teslim olacağından endişe ettiğinden derhal Polonya'ya garanti verdi. Polonya da bundan cesaret alarak Almanaya'ya Danzig ve koridor hakkında mukabil teklifte bulundu. Ve Polonya hariciye vekili Beck Londra'ya giderek İngiltere ile karşılıklı bir yardım mukavelesi imzaladı. Almanya bu mukavelenin imzasından dolayı fevkalâde hiddetlenmiştir. O derece ki Danzig meselesi hakkındaki teklife cevap vermediği gibi, Polonya ve İngiltere ile imzaladığı iki mukaveleyi feshetmiş ve bundan sonra Polonya ile bu mesele üzerinde görüşmekten çekinmiştir. Yalnız Hitler nutkunda Danzig hakkındaki alman teklifini kabul ettiği takdirde Almanya'nın Polonya ile anlaşmıya hazır olduğunu söylemişti. Hitler'in Polonya'ya yaptığı bu anlaşma teklifi, görüşüp uzlaşmak için bir teklif değil, Almanya'nın teklifini kayıtsız şartsız kabul etmesi için bir ültimatomdan ibarettir.

Beck bu teklifi reddettiğinden Danzig meselesi bir çıkmaz içine girmiş bulunuyordu. Şimdi Papa on ikinci Pius'un bu meseleyi çıkmazdan kurtarmak için bir konferans teklif ettiği bildirilmektedir. Pius'un teklifine göre Almanya, Polonya, İngiltere, Fransa ve İtalya Vatikan'da bir konferansta toplanarak Danzig meselesini aralarında görüşüp halletmelidirler. İngiltere, alâkadarlar muvafakat etmek şartiyle buna razı olduğunu bildirmiştir. Fakat bu teklife Almanya'nın müsbet cevap vermesi dikkate lâyıktır. Bu mesele hakkında Berlin'den aynen şu haber verilmektedir:

"İyi haber alan mahfillerde söylendiğine göre Papanın Polonya meselesinin muslihane bir şekilde halli lehindeki teşebbüsüne müsbet bir şekilde cevap vermiştir.„

Eğer bu haber doğru ise, bunun, Danzig ihtilâfının hudut ve çerçevesini çok aşan bir şümul ve ehemiyeti vardır. Hattâ alman emrivaki politikasının artık önlenmiş olduğuna inanmak bile caiz olur. Almanya birkaç senedenberi, kendisi için hayatî addettiği meseleleri kendi bildiği şekilde halletmeği ve hallederken de buna kimseyi ve bilhassa İngiltere'yi karıştırmamağı bir prensip edinmişti. Bu prensipi de İngiltere'ye ve Fransa'ya kabul ettirmek istiyordu. İngiltere ile Almanya arasındaki ihtilâf, Danzig meselesi, Romanya veya şu ve bu meseleden ziyade halledilecek olan her meselenin önce görüşülmesi lâzım gelip gelmediği noktası etrafında idi. İngiltere, Çekoslovakya ve Arnavutluk meselelerinde Almanya'nın ve İtalya'nın hareketlerini tecavüz telâkki etmiştir.

Bu tecavüze mani olmak içindir ki Polonya'ya, Yunanistan'a ve Romanya'ya karşı taahhütler altına girişmiştir. Bu kombinezonu genişlettirmek için de diğer devletlerle temas halindedir. İngiltere, Almanya'nın bazı meselelerde haklı olduğunu inkâr etmemektedir. Fakat bu hakkın ihkakı için tâkip edilen yolu tehlikeli görmektedir. Almanya'ya gelince; İngiltere'nin bu meselede müdahalesini kabul etmek istemiyor ve tecavüzü önlemek maksadiyle alınan tedbirleri tecavüz maksadını istihdaf eden bir çemberleme siyaseti addediyordu. Alman ve italyan gazeteleri bu çemberleme siyasetinin netice vermediğini iddia etmekte iseler de gerek Almanya ve gerek İtalya hükümetlerinin ingiliz teşebbüsünden tolâşa düştüklerine şüphe yoktur. Bir büyük delili Almanya'nın İtalya ile bir askerî ittifak aktetmesi. Ve daha büyük delili de şimdi Papa tarafından yapılan konferans teklifini kabul etmekte bu derece istical göstermesidir. Almanya buna İngiltere'yi ve Fransa'yı iştirâk ettirmekle Münihtenberi tâkip ettiği politikayı tersine çevirmiş oluyor. Bu, şüphesiz, Almanya'nın sulh cephesi kombinezonundan korkmıya başladığını göstermektedir. Bununla beraber, korkusunu ve binaenaleyh zâfını tebarüz ettirse de alman hükümetinin bu teklifi kabul etmesini sulh ve mesalemet namına memnuniyetle telâkki etmek lâzımdır. Eğer tecavüz ve emrivaki politikası bir tarafa bırakılarak ihtilâfların, görüşme ve anlaşma yolu ile halline avdet edilecek olursa, Münih'tenberi Avrupa'nın üzerine çökmüş bulunan kâbus kalkmış olur. Ve Avrupa'nın siyasi çehresi de derhal değişir. Fakat bu, henüz bir vâkıa değil, ümit ve temennidir.

A. Ş. ESMER

DÜNYA HABERLERİ

AMERİKA HARİCİYE NAZIRI DİYOR Kİ:

Medeniyetin temel taşı verilen söze riayettir

Hull'e göre cihan endişe içinde çok vahim bir anda bulunuyor

Vaşington, 10 a.a. — Hariciye nezareti müsteşarı B. Vmessermith, onuncu beynelmilel tababet ve eczacılık kongresini açmıştır. Bu kongreye 32 memleketin mümessilleri iştirâk etmiştir.

B. Messermith, merasimde hazır bulunamıyacak olan B. Hull'un bu münasebetle hazırlamış olduğu nutku okumuştur.

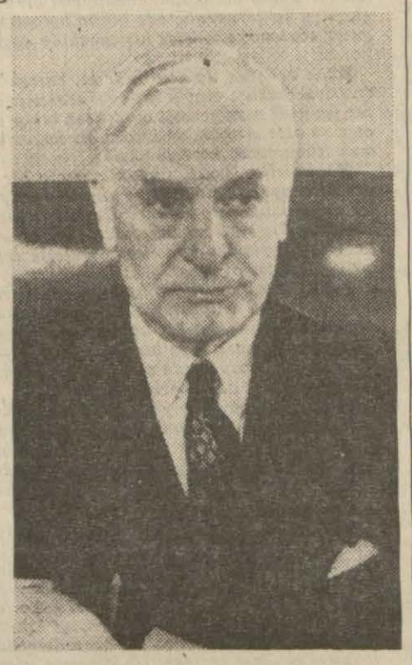

Amerika Hariciye Nazırı B. Hull

Bu nutuk Avrupa buhranına telmih etmektedir. Nutukta deniliyor ki:

"Kongreniz, cihanın endişe içinde bulunduğu vahim bir ânda toplanıyor. Yeryüzündeki milletler, son derecede mühim bir karar ittihaz etmek mecburiyetinde bulunuyorlar. Bu karar, müstakbel nesillerin hayat ve mukadderatı üzerinde tesir icra edecektir.

Milletler, istiraplara ve iktısadî bakımdan inhilâle sevkedecek olan harba doğru götüren yol ile sulha doğru götüren yoldan birini tercih etmek mecburiyetindedirler.

Hiçbir zaman teşekküllerinizin ruhu olan uluvvücenap, sempati ve anlaşma gibi yüksek idealleri beynelmilel münasebetlere tatbik etmek ihtiyacı bugünkü kadar şiddetle hissedilmiş değildir.

Nutuk Amerikanın adalete ve hakka hürmete müstenid olan "beynelmilel nizam" a olan iman ve itimadını teyid ettikten sonra şöyle demektedir

"— Bizler Amerikada dünyanın bütün milletleriyle sulh halinde yaşamayı arzu ediyoruz. Aynı derecede müsavi olarak konferanslarda toplanacak olan milletlerin aralarındaki ihtilâfları dostane bir surette halledeceklerini zannediyoruz.

Biz, bir dostluk ve hürmetkârlık hareketi yapmıya ve bütün gayretlerimizi medeniyetin temel taşı üzerintevcih etmiye hazır ve mütemayiliz, medeniyetin temel taşı, şudur: — verilmiş söze riayet. —

B. Hull'ün nutkunda ilmin hudud ve fedakârlık ruhunun hiç bir sınır tanımamakta olduğuna işaret etmekte ve samiinden harp fecayiinin ortadan kalkacağına şahit olacak günü hazırlamaları için ellerinden geleni yapmalarını istemek maksadiyle bütün milletlere yapacağı müracaatta kendisine iltihak etmelerini istemektedir.

B. Ruzvelt de bir mesaj göndererek konferansın sarfedeceği mesainin [illegible] lere müteallik meseleleri müzakere için müşterek dostluk esasına istinaden yapılacak olan toplantıların münakaaşdan âzâde olan faydalarını isbat edeceği kanaatini izhar eylemektedir.

Polonya - Almanya sınırında hâdiseler

Danzig meselesini hal için

Papanın teklifi etrafında Fransız ve İngiliz gazetelerinin yazdıkları

Varşova, 10 a.a. — "Kurjer Polsky" gazetesinin bildirdiğine göre almanlar Polonya hududunda kâin Bogumin civarına muazzam hoparlörler yerleştirerek Hitlercilik propagandası yapmaktadırlar.

"Garp Polonya birliği" de Leh hududuna aynı büyüklükte hoparlörler koyarak "Polonya ve Almanya hududunda" mevzulu bir konferans neşretmeğe başlamıştır.

Leh gazeteleri, hududu geçerek kargaşalıklara sebebiyet veren Polonya'daki alman ekalliyetine mensup bir çok kimselerin tevkif edildiğini bildirmektedir. 30 alman muhtelif hapis cezalarına mahkûm edilmiştir.

Diğer cihetten leh matbuatı alman polis kuvetleriyle Doviliai köylüleri arasında vukua gelen bir çarpışma neticesinde 3 Litvanyalının öldüğünü bildirmektedir. Köylüler, alman komiserliğine gıda maddelerini vermek istememekte idiler. Köylüler bir alay teşkil etmişlerse de polis silâh kullanmak suretiyle bunları dağıtmıştır.

Papa'nın teşebbüsü etrafında fransız gazetelerinin yazdıkları

Paris, 10 a.a. — Gazeteler, bugün bilhassa, Papa'nın sulh lehinde yaptığı teşebbüsle meşgul olmaktadır.

Donnadiyö Evok gazetesinde diyor ki:

Bu uzlaştırma teşebbüsü hakkında endişe etmek doğru olmaz. Her halde 12 inci Pie, Polonya'nın Danzig'i ve koridoru Almanya'ya terketmesini tavsiye etmemiştir.

Rays, Ekselsiyör gazetesinde diyor ki:

Papalık makamının diplomasisine emniyet edilebilir.

Bure, Ordre gazetesinde diyor ki:

Ajanslar, yeni bir münih hakkında haberler veriyorlar. Fakat bu seferki Münih, Papanın takdisine mazhar olmuş bulunmaktadır.

Peri, Humanite'de diyor ki:

Papanın teklifi, Hitler'e Almanya'nın korktuğu yardım mukavelelerinin sarih surette vücut bulmasını geciktirebilecek bir mahiyet arzetmektedir.

Bazı gazeteler, ezcümle Övre, Popüler, bu bahiste tekzipleri daha ziyade göz önünde tutmaktadır.

Övre gazetesinde bayan Tabuis diyor ki:

İngiliz zimamdar mahfillerinin elin de bulunan vesikalara göre, bu teşebbüs hiç olmazsa bugün netice verecek gibi bir mahiyette değildir.

Popüler diyor ki:

Vatikan'ın dünkü tekzibi bilhassa lüzumlu idi: küçük bir komite vasıtasiyle Danzig meselesinin halli belki bundan sekiz ilâ on beş gün evel düşünülebilirdi. Fakat 48 saatten beri yani Milânodaki Ribbentrop - Ciano görüşmelerinden sonra hal sureti mühim surette değişmiştir.

İngiliz gazetelerinin mütalaaları

Londra, 10 a.a. — Papa'nın teşebbüsünü bahis mevzuu eden "Times" gazetesinin diplomatik muhabiri ezcümle diyor ki:

Papa'nın bu teşebbüsünü, beş devlete bir uzlaşama teklifi yapmak veyahut konferans halinde umumî bir müzakere açılmasını istemek suretiyle mi yapacağı henüz malûm değildir. İngiltere, doğrudan doğruya alâkadar olmıyan yegâne memleket sıfatiyle, kendi kararını almadan evel Fransa ve Polonya'nın cevablarını beklemektedir. Paris ve Varşova ile daha şimdiden bu hâdise etrafında temasa geçilmiştir. Fakat her ne olursa olsun bu teşebbüse saik olan samimî emel, bütün Avrupa milletlerinin sulh arzusunun yeni bir tecellisi gibi karşılanmaktadır.

Deyli Telgraf gazetesine göre, beş devlet arasında yapılacak konferans, umumî vaziyeti düzeltemiyecektir.

Deyli Mail ve Nev Kronikl böyle bir konferansı Hitler'in kabul etmiyeceği mütaleasında bulunuyorlar.

Deyli Herald ise, Papa'nın teklif ettiği konferansın yeni bir Münih olmasından korkuyor.

Romanya'da yeni seçim şartları

MEBUSLAR NASIL SEÇİLECEKLER?

Yeni Romen parlâmentosu 2 haziranda toplanıyor

Bükreş, 10 a.a. — Rador ajansı bildiriyor:

Başvekil Armand Kalinesko, millî kalkınma cephesi konseyinin içtimaında söylediği nutukta, yeni seçim kanununun çıkarılacağını ve parlâmentonun 7 haziranda toplanacağını bildirmiş ve yeni rejimin semereli çalışmasındaki muhtelif merhaleleri mevzuu bahsederek demiştir ki:

"— Bu merhaleler, şu suretle hulâsa olunabilir: zihinlere sükûn getirilmiştir, dahilde nizam yeniden tesis edilmiştir, millî birlik yeniden teyit olunmuştur, etnik ekalliyetler meselesi haledilmiştir.

Şurasını temin edebiliriz ki diğer devletlerde hiç bir yerde ekalliyetler rejimi bu derece tam ve bu derece liberal bir surette tanzim edilmemiştir. Bu hâdise ,esasen birçok defa, yabancı memleketlerin en salâhiyettar mümessilleri tarafından açıkça kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bu vaziyette, bir adım daha ileri atmak ve rejime son müeyyidesini de vermek zamanı geldiğini zannediyoruz. Kıral Karol, seçim emirnamesini imzalamıştır. Seçiciler, millet mümessillerini tayine davet olunacak ve yeni parlâmento 7 haziranda toplanacaktır.„

Başvekil, seçim kanununun mümeyyiz vasıflarını şu suretle izah etmiştir:

"—Parlâmento meslekî esaslara istinat edecek ve bir mesleği fiilen icra eden muhtelif korporasyonların mümessillerini içine alacaktır. Rey isim tayini suretiyle ve seçim daireleri çerçevesi içinde verilecektir. Kanun, demagojik seçim propagandasını menetmektedir. Namzetler, seçicilere ancak kısa beyannamelerle hitap edeceklerdir. Bu beyannameler, seçim bürosu şefi hâkim tarafından tâlik olunacaktır.

Başvekil sözlerini bitirirken, bu yeni kanunun siyasî ehemiyetini bilhassa tebarüz ettirmiş ve bu suretle yeni rejimin inkişafını temin eden normal kadronun katî surette tesis olunmuş bulunacağını kaydeylemiştir.

Başvekilin beyanatı, millî kalkınma cephesi konseyi âzaları tarafından şiddetli alkışlarla karşılanmıştır.

Seçim emirnamesi

Seçim şartlarını tesbit eden emirname neşredilmiştir. Bu emirnameye göre, mebuslar üç kısımdır: ziraat mümessilleri, ticaret ve endüstri mümessilleri, entelektüeller. Her kategoriden 88 mebus seçilecektir.

Ayan 86 kıral tarafından nasbedilen âza ile 86 seçimle tayin edilen âzadan mürekkep olacaktır. Veliaht, yüksek ruhanî rical ve müteaddit defa seçilmiş olan parlâmento âzası hukukan âyan âzasıdır.

Kadınlar mebusan için, seçim hakkını haizdirler, fakat seçilemezler. Ayan âzası için ise kadınların hem seçme, hem de seçilme hakları vardır.

DÜNKÜ İSTANBUL Gazeteleri

a.a, Matbuat Servisi

CUMHURİYET

Olabilir mi?

Nadir Nadi, son günerde bazı gazetelerde, Rusya ile Almanya arasında gizli bir anlaşma yapılmış olduğuna dair çıkan yazılar mevzuuna tahsis ettiği bu başmakalede, sağ cepheye mensup fransız gazetelerinin de bu makaleyi senelerdenberi mvzuu bahis etiklerini,, fakat Rusya ile Almanya arasında 1926 da imzalanmış bir komşuluk ve ademî tecavüz muahedesinden başka bir anlaşma bulunmadığını söyliyerek muvakkat bir zaman için de olsa Rusya ile Almanya'nın demokrasilere karşı anlaşabileceklerini samimî olarak düşünmek kabil olmadığını izah ediyor.

Nazariyede kalmamak için

Peyami Sefa, hâdiseler arası sütununda neşriyat kongresinin müsbet bir netice alabilmesi için program, teşkilât ve para lâzım olduğunu söyliyerek, vekâletlerin, âmelî idarelerin ve bankaların, bütcelerinden ayıracakları paralarla birer yardım temin edebilecekleri fikrine avdet ediyor.

Türk sporunun büyük hamisi

Nalına mıhına muharriri, kendi sütununda, Ankara stadyomu ile ipodromunu ve Ankara sporcularını sena ettiği bu fıkrasında Millî Şefin spora karşı gösterdikleri büyük alâkayı tebarüz ettirerek sporcu türk gençliği, büyük hami ve şefinin sevgisine ve takdirine lâyik olmak için daha canla başla çalışacaktır, diyor.

Vatandaşın kültür seviyesini nasıl yükseltebiliriz?

Serbest fikirler sütununda, Müfide Çankaya, 5 mayıs tarihli Cümhuriyet'te Peyami Sefa'nın "Hükümetimize bir teklif" başlığı altında neşrettiği yazıyı ele alarak, bütün vekâletlerin ve millî bankaların neşriyat işine paraca yardımda bulunmaları hususundaki bu tekif etrafında mütalea yürüterek bu fikri tasvip ediyor ve vilâyet hususî büdcelerinde esasen bu iş için konulmuş tahsisatlar bulunduğunu söyliyerek, mahallî kalan bu ufak yardımların vekâlet tahsisatiyle birleştirilmesi ve bir yandan da Payami Sefa'nın teklifinin tatbik sahasına konulması sayesinde meydana gelecek olan paranın nihayet beş yıl sonra kültür zaferimizin tahakkuk etmesine kâfi gelece - ğini izah ediyor ,

TAN

Berlin - Roma askerî ittifakı

M. Zekeriya Sertel, bu başmakalede, alman ve italyan hariciye nazırlarının Milâno'da, Berlin'le Roma arasında ideoloji bağlılığını askerî bir ittifak haline kalbe karar vermelerinin mevcut bir vaziyeti kâğıt üstüne koymaktan ibaret olduğunu, başka hiç bir değişiklik vukua getirmediğini, Berlin'le Roma arasında - ki fikir ve hareket birliğinin, esasen Roma'yı Berlin'in peyki haline getirmiş, hattâ emri altına koymuş bulunduğunu izah etikten sonra, bu müşareketin askerî bir ittifak haline getirilmesi, bir harp halinde İtalya'nın kendisini yalnız bırakmamasını temin için Almanya tarafından alınmış bir tedbir olduğunu ilâve ediyor.

YENİ SABAH

Siyasette dostluk

Hüseyin Cahit Yalçın, türk gazetelerinin yazılarının Almanya'da pek iyi karşılanmadığını hissettiğini, Almanların kendi gazetelerinde Türkiye aleyhinde yazı hiç görülmediğine nazaran, türk gazetelerinde de almanları müteessir etmiyecek yazıda beklemekte kendilerini haklı bulduklarını söyledikten sonra, türk matbuatının Almanya'ya karşı olan sempatisini tebarüz ettiriliyor ve ancak Çekoslovakya, Romanya, Arnavutluk hâdiselerinden sonra türk matbuatının, alman hayat sahası üzerinde derin düşünmek lüzumunu hissettiğini yazarak şahsî dostlukla siyasî dostluk arasındaki fakları izah ediyor, dostluk kelimesi içine, siyaset sahasında, dostlukla kabili telif olmıyacak şeylerin girdiğini, büyük harpte Almanya'nın bütün dostluğuna rağmen Türkiye'ye müstemleke muamelesi yapmaktan geri durmadığını, nitekim alman matbuatının ve alman devlet adamlarının, hayat sahası tâbirinin uyandırdığı ve endişeleri izaleye matuf bir söz söylemediklerini, balkanlar üzerindeki tasavvurları hakkında da kanaat verici beyanat ve teminatta bulunmadıklarını, balkanlarda bir Almanya'nın biz türkler için ancak bir tehlike olabileceğini ilâve ediyor.

İnönü Hatay'ı ziyaret edecek

İskenderun'da çıkan Hatay gazetesinin Antakya'dan alarak yazdığı bir haberi sütunlarına şöylece naklediyor:

"Evelki gün Ankara'dan şehrimize dönen devlet reisi Tayfur Sökmen partide, mebuslar ve halk mümessilleriyle hasbihal ederlerken Millî Şef İsmet İnönü'nün Hatay'ı ziyaret etmeyi vâd buyurduklarını tebşir eyliyerek herkesi sevindirmiştir.

Bu ziyaretin tarihi henüz tesbit olunmuş değilse de her halde çok uzak değildir.

Bundan sonra devlet reisimiz kendisine karşı gösterilen tezahürden dolayı duydukları şükran hislerinin halka tebliğini emretmişlerdir.

İKDAM

Alman - İtalyan ittifakı

Ahmet Ağaoğlu, alman - italyan askerî ittifakının, hakikatte bir yenilik değil malûm ilâm olduğunu söyledikten sonra, Danzig meselesinin Almanya'yı bir çıkmaza sevkettiğini izah ediyor ve İtalya'nın Tunus işinde maruz kaldığı inkisarı hayal karşısında "Askerler hedefiniz Arnavutluk'tur" diyerek işin içinden çıkmasına mukabil, Hitler'in Danzig işinde ne yapacağı sualini irad ediyor.

Mektep kapatıldı, fakat hastalık bittikten sonra

(Haklı değil mi?) sütununda, Galatasaray lisesi ilk kısmının sihat vekâletinin emriyle bir hafta müddetle kapatılması meselesini bahis mevzu ederek, görünüşte pek tabiî olan bu hâdisenin iş yüzü, mektepteki kızamık vakasının bir buçuk ay evel çıktığı, keyfiyet sihat müdürlüğüne, oradandan da Sihat vekâletine yazıldığı, kâğıtların dolaşa dolaşa nihayet bir buçuk ay sonra kapatılma kararına iktiran ettiği ve mektebin, hastalık bittikten sonra kapatıldığı şeklinde olduğunu yazıyor, bu meseleyi kırtasiyeciliğin bir şaheseri diye tavsif ediyor.

VAKİT

Yeni denizyolları ve limanlar idaresi

Sadri Ertem, kendi sütununda deniz yolları ve limanlar idaresinin son ve katî şeklini alması münasebetiyle yazdığı bu fıkrada deniz nakliyeciliğinin devlet emrine girmesi, millî mahsullerin çabuk ve ucuz naklini temin etmek bakımından hem bir ileri hareket hem bir kazanç olduğunu, nakliye işlerinin devlet eline geçmesinin halkın iktisadî kudretinin inkişafı noktasından bir zaruret olarak gördüğünü söyledikten sonra nakil vasıtasını hazineye gelir kaynağı diye düşünmenin ve devlet sermayesini bir okrat müesseseleri işletir gibi faaliyete sevketmenin tehlikelerine işare tederek, meçlise sevkedilen kanunun bu iki tehlikeyi önliycek mahiyette olduğunu, bizim nakliye işlerimizin ancak millî şartlar içinde bir iktisat meselesi olarak mütalea edilebileceğini ilâve ediyor, ve deniz yolları ve limanlar idaresinde bu vaziyeti hâkim görmek emelimizdir„ diyor.

Yardımcı öğretmenlerin vaziyeti çok müşkül

Orta okul yardımcı öğretmenlerinin üç aydanberi maaş almadıkları için müşkül vaziyete düştüklerini, bunlardan bir grupun dün maarif müdürlüğü yoliyle vekâlete müracaat ederek vaziyetin bir an evel hallini istediklerini yazıyor.

SON POSTA

Siyasî muharebe gittikçe kızışıyor

Muhittin Birgen, Her gün sütunundaki yazısında, diplomasi ve politika kuvetleri arasındaki mücadeleyi bahis mevzuu ederek, bugünkü faaliyetle, 1914 ün aynı mevsimine tesadüf eden siyasî inkişafların sükunetini mukayese ettikten sonra, mücadelenin kesafet ve hararet derecesi itibariyle o günkü hadde henüz gelmemiş olduğunu, buna mukabil mücadeleye iştirak eden kuvetlerin çok artmış ve sahanın çok genişlemiş olduğunu ve sulh ile harp arasındaki hududun aşılması için henüz çok mesafe bulunduğunu söylüyor, bununla beraber ihtiyatlı bulunmanın ve tedbir almanın boş olmadığını ilâve ediyor.

Mütekaitlere kolaylık

E. Talu, Sözün kısası sütunundaki fıkrasında, derdi bitip tükenmiyen mütekaitlerin vaziyetini bahis mevzuu ederek yeni kanundan önce tekaüt edilenlerin vaziyeti islâh edileceği yolundaki haberlerin neticesi çıkmadığını hatırlatıyor, bu vaziyette bulunanlardan bir zatın kendisine yazdığı bir mektupta makul bir fikir dermeyan ettiğini söylüyor. Muharririn yazdığına göre bu teklif, İstiklâl harbinde hizmeti sebkedip de eski kanuna göre tekaüt edilenlerin, hiç değilse çocuklarının meccanen okutulmasıdır.

E. Talu Boğaziçi'nde oturan diğer bir tekaüdün yoklamadan şikâyet ettiğini, elde nüfus cüzdanı varken ve maaş sahibinin hayatta olduğunu göstermiye bu cüzdan kâfi gelirken fazla üçüncü muameleye lüzum olmadığını yazıyor ve her muamelede benliğimizi isbata medar en esaslı bir vesika olan nüfus kâğıdının maaş için de neden muteber olmadığını soruyor.

SON TELGRAF

Dünya sulhu ve Balkanlar

Balkan işlerinin tekrar günün en mühim siyasî faaliyet hâdiseleri arasında yer almış olduğunu söylemekle makalesine başlıyan Etem İzzet Benice, Yugoslavya kıral naibinin, hariciye nazırının Roma'yı ziyaretlerinden ve Romanya hariciye nazırı Gafenko'nun Türkiye, Yunanistan ve Bulgaristan ziyaretine hazırlanmakta olduğundan bahsederek, bu münasebetle balkan birliğinin son vekayi münasebetiyle gösterdiği canlılığın bir kere daha dikkati celbetmiş bulunduğunu yazdıktan ve Taymis gazetesinin (Balkan antantına Avrupa, minnettardır) sözünü kaydettikten sonra şu mütaleayı ileri sürmektedir: "Bizim söylediklerimizi ingilizler de görüşleri ve sözleri ile teyit ediyor ve hakikatin tâ kendisini işaret etmiş bulunuyorlar.„

Atılay denizaltısı

Tersanede hazırlanan Atılay denizaltısının 19 mayıs günü öğleden sonra denize indirileceğini ve merasim yapılacağını yazmaktadır.

Romanyanın millî bayramı

Varşova, 10 a.a. — Romanya'nın millî bayramı münasebetiyle bütün gazeteler kıral Karol hakkında sitayişkârane makaleler yazmışlar ve bunlarda Polonya - Romanya ittifakını methusene etmişlerdir.

Millî bayram münasebetiyle Bükreş civarında kâin Cotroceni'de kıral Karol'un huzurunda büyük bir geçit resmi yapılmıştır. Geçide 30.000 asker, bir çok tayyareler ve mühim muktarda harp malzemesi iştirak etmiştir.

ULUS POSTASI

Vaziyetin anahtarı Türkiyenin elindedir

Yazan: Kenneth Williams

Yer yüzünde bir çok diplomatik hareket ve temasların vukua geldiği şu sırada Sovyet Rusya hariciye komiser muavini bay Potemkin'in Ankara'ya yaptığı ziyaret az ehemiyetli değildir.

Türkiye ile Sovyet Rusya birleşik cümhuriyetleri arasında ideoloji bakımından mevcut bulunmıyan iştirâk, menfaatlerin yakınlığı ve benzerliği bakımından mevcuttur. Yeni cümhurreisi, İsmet İnönü'nün iş başına geldiğinden beri de iki memleket arasında samimî münasebetler kuvetlenmiştir.

Bugün Rusya ile Türkiye arasındaki dostluk her zamankinden kuvetlidir.

Sulhun bölünmez bütünlüğü

Türkiye, Rusya'nın bütün dünya işlerinde, bilhassa yakın şark meselelerinde ne kadar ağır basan bir mevcudiyet olduğunu gayet iyi takdir eder. Fakat bu, Türkiye'nin sulhun bölünmez bütünlüğü gibi meselelerde tıbkı Rusya gibi düşündüğü mânâsına gelmez. Türkiye, siyasetinde doktriner olmaktan ziyade ampirikdir. Bu hususta daha ziyade İngiltere gibi düşünür. Yani sulhun Tehdit edildiği zaman sulh cephesini kuvetlendirmeyi tercih eder; şimdiki halde yardım icap etmiyen yerlerde yardımda bulunacağına dair teahhüt lere girişmez.

Şimdi Rusya ile yapılan müzakerelerin realist esaslara istinat edeceği ve Balkanları kendilerini tehdit eden mihver istilâsı korkusundan kurtarmayı istihdaf eyliyeceği umulabilir.

Sulh yolunda

Türkiye'nin sulh tarafında bulunduğunu söylemeğe lüzum yoktur. Onun hazırlamış olduğu inkişaf ve terakki plânlarının gerçekleşmesi için uzun zaman sulh ve huzur içinde bulunmak istediği aşikârdır. Bundan dolayı Rusya gibi Türkiye de sulhun idamesini arzu eder. Fakat türk devlet adamları tecerrüt siyasetine taraftar olamıyacak derecede uzağı görme hassasına maliktirler. Onlar, Balkanlı komşularına vaki olacak bir tehdidin kendilerine de bir tehdi tolacağını bilirler. Ankara'nın gerek Balkan antantında, gerekse Sadaabad paktında en baş rolü üzerine alması sebebsiz değildi.

Türkiye, komşularını kuvetlendirmeyi, onların da kendisini kuvetlendirmesini istemiştir. Bu suretle kendisinin endüstri ve ziraat ıslâhatı plânlarını tatbike imkân bulacağını anlamıştır.

Macera düşmanlığı

Bilhassa araplar arasında bir takım görmenler vardır ki bunlar, Türkiye'nin bir takım maceralar tasarladığı kanaatindedirler. Fakat bir tarafın gösterdiği bu korkulara öte tarafın ihtiraslarında yer yoktur.

Türkiye cümhuriyetinin açıkça beyan ettiği esaslardan birisi mütecanis oluşudur.

Bundan dolayı, onun yakın bir istikbalde memleketin bu mütecanis manzarasını bozup milliyetperverlik hisleriyle kafaları dolu arapları da hudutları içine almağa teşebbüs etmesine ihtimal verilemez.

İstikbal için ümitler

Gerek Türkiye Gerek Rusya bugünkü günde, geniş ölçüde, vaziyetin anahtarını ellerinde tutuyorlar. Onların verecekleri son karar, merakla, fakat itimatla ve emniyetle beklenmektedir.

Her ikisi de harp istemiyor. Fakat ikisi de, yalnız ecnebi askerlerin türk ve rus topraklarını istilâya başladıkları zaman tehdid edilmiye başlanmış olmıyacağını bildikleri istiklâllerini müdafaa için harp etmeğe hazır bulunmaktadırlar.

Ankara da, Moskova da Avrupa'nın gerek şarkında, gerek cenubundaki vaziyetlerini gayet iyi takdir etmektedirler. Bu iki devlet ile garp arasında tam bir anlaşmaya varılması istikbal için beslenen ümitleri gerçekleştirecektir.

— *Great Britain and the East* —

Karışıklığın tek sebebi

Bugünkü Avrupa vaziyetinin bariz karakteri gerginlik noktalarının mutedilliği ve bu gerginliğin bir yerden diğerine geçişteki süratidir.

Bir gün zihinler İspanya işiyle meşguldür. İtalyan kıtalarının, alman teknisiyenlerinin ne diye bu memlekette kaldıkları araştırılıyor. Ertesi gün Holanda üzerinden bir endişe rüzgârı esiyor. Bankalardan altınlar kaçırılıyor... Barajların işleyiş tarzı tecrübe ediliyor... Sonra Slovakya'da, Bohemya'da fırtına kopuyor... Daha oraya yıldırım düşer düşmez bulutlar süratle cenuba doğru akıyorlar. Acaba sıra Romanya'nın mı? Diye düşünülüyor... Fakat hayır. Bulutlar şimale doğru çıkıyor. Litvanya, Memel nazik nokta haline geliyor. Baltık'ta vaziyet durulur durulmaz Adriyatik yeniden dalgalanıyor... Arnavutluk askerî işgal altına alınıyor. Korfu adası hususunda yunan hükümeti şiddetli endişelere kapılıyor.. Bütün gözler o tarafa çevriliyor... Derken gerginlik İspanya'ya intikal ediyor. Alman donanması Elcezire'ye, Tanca'ya doğru ilerliyor... İspanyol sularında demir atmaya gi- [illegible] bire Danzig, Polonya pomeranyasından bahsedilmiye başlanıyor.

Böylece şimalden cenuba, şarktan garbe, Akdenizin bir kıyısından diğerine, durup dinlenmeden fırtına dolaşıyor, gök gürlüyor, hattâ şurada burada yıldırımlar da düşüyor. Şu halde bu inanılmaz kasırganın sebei nedir?

Bunun bir tek sebebi vardır, ve bu sebep de, vakıalar bir arada gözden geçirilince bütün açıklığiyle tezahür eder.

Hâdiseleri yeniden gözden geçirelim. Ne İspanyada, ne Holanda'da, ne Çekoslovakya'da, ne Romanya'da, ne Litvanya'da, ne Polonya'da, ne Yunanistan'da, hiç bir yerde Fransa ve İngiltere en küçük bir hâidese çıkarmış, en küçük bir mesele ihdas etmiş değildirler. Demek ki bu ihtilâfları besliyen, bu yangın ocaklarını yer yer tutuşturan Hitlerci ve nazi siyasetidir. Avrupa'da tezahür eden dağınık ve müteaddit gerginlikler münhasıran onların mahsulüdür.

Mesuliyetlerin meydana çıkması için bunu müşahede etmek kâfidir. Fakat yalnız mesuliyetler değil, bunların neticeleri de vardır.

Uzun müddet, diğer devletler, bu görülmemiş yarışta sürüklenmelerine mü- [illegible] dünya anlamıştır ki her şeyi kötürümleştiren ve sulhu tehlikeye koyan hâdiseler arasında bir rabıta vardır ve bütün bu davalar hakikatte bir teke ircağ edilebilir.

Böylece iş kolaylaşmıştır. Bundan böyle, son hadde varılmış olduğu için Avrupa şu kaziye karşısında bulunmaktadır:

Ya totaliter rejimler bu usullerden vaz geçecekler, normal erternasyonal hayat kaidelerine intibak edecekler veya devam edeceklerdir. Devam ederlerse umumî harbın önüne geçilemez.

Şu halde bugün şunu yarın bunu yatıştırmak için gayretleri dağıtmak mevzubahis değildir. İcap eden şey, bilâkis, ehemiyetli noktalar üzerinde, kuvetlerin ve iradelerin tahşit edilmesidir.

Wladimir d'Ormesson
Le Figaro

Danziğ'in tarihi

Serbest şehir şimdiye kadar kaç istilâdan kurtuldu?

Evel zaman içinde Pomrel kabilesi diye küçücük bir slav kabilesi varmış. Vistül nehrinin denize döküldüğü yerde yaşıyan bu kabile balık tutar, av avlar hiç kimselere bir ziyanı dokunmazmış. Bir gün bu kabilenin üzerine töton tayfasının yaramaz kuvetleri ansızın atılmış, nesi varsa hepsini almış kabileceği köle menzelesine indirmiş....

Danzig'in tarihi böyle başlar.

İlk defa olarak Danzig'in Pomeranya'nın merkezi olduğunu 997 de Vakanuvis Adal - bert de Pragu'de zikretmiştir.

1148 de Pomeranya denen yer bir dokalığa çevrildi. Gdansk (şimdiki Danzig) kasabası bu dokalığın merkezi oldu. Pomeranya'nın son dükü ikinci Westwin 1294 de öldü. Bunun üzerine töton şövalyeleri dü - kalığı "kılıçla ve kanla" zaptettiler. 1309 da artık Danzig'e katî surette hâkim oldular.

Danzig Polonya'nın

Töton şövalyeleri Danzig'de bir kilise yaptılar. Sentmari adındaki bu kilisenin kulesi 79 metre yüksekliğindedir. Onlar bu kiliseyi yaparak şehire yerleştiler ama, beri yanda tacirler, dünyanın her tarafına Danzig'den vapur gönderen armatörler, komisyoncular, hukukcular, velhasıl bir kelime ile, ticaret ve işle geçinen ne kadar insan varsa şövelyelerin bu hâkimiyetlerinden çok geçmeden usandılar.

1450 de şikâr tayfasının şövalyeleri Danzig burjuvaları arasında bir ihtilâf çıktı. Danzigliler lehlileri ihdada çağırdılar.

1454 de, Danzig şehri Lehistan kıralının himayesini kendi arzusiyle kabul etti. Kıral şehire bir muhtariyet statüsü verdi. Bu statüye göre kıral, Danzig'in serbest bir şehir olduğunu tanıyordu.

Danzig, tam üç asır müddetince lehlilerin hâkimiyetleri altında kaldığı halde bu serbestlik statüsü bir kerecik olsun zorlanmamıştır. Bu üç asır, Serbest Şehir için lekesiz bir saadet devri olmuştur.

Danzig, on altıncı asırın ortalarında reform ve denini değiştirdi. Lehistan kıralları "Lüter mezhebi"ne karşı mücadeleye giriştiler. Fakat Danzig vatandaşlarını istedikleri dini seçmeleri için serbest bıraktılar.

Prusya vâdini çiğnedi

Lehistan ilk defa olarak 1772 de parçalandı. Danzig şehri Prusya'nın eline düştü. Prusyalılar şehrin muhtariyetini tanıyacaklarını vâdettiler. Fakat 1793 de, yani yirmi bir sene sonra, Prusya kıralı şehiri himaye edecek yerde onu ilhak etti. Artık Napolyon'un "büyük ordusu" Vistül mansablarına gelip de şehiri serbest bırakıncaya kadar, Danzig hep böyle prusyalıların elinde kaldı.

Napolyon, Lehistan'ın tekrar dirilmesini istiyordu. Ve ona çalışıyordu. Fakat Napolyon, ananeye göre eski Fransa kırallarından gelen Mari Va- [illegible] yarak, prusyalıları avlarını koyuvermeğe mecbur etti. Tilsitt muahedesi akdedilerek Danzig şehri Fransa'nın, Saksonya'nın (Saksonya o zaman Napolyon'un müttefiki idi) ve Prusya'nın himayesi altında olarak serbest bırakıldı.

Lâkin bu hüriyet de geçici idi. 1814 de Napolyon'un "büyük ordusu" mağlup olunca Prusya Danzig'e tekrar yerleşti. Derhal muhtariyetini elinden aldı. Tam bir asır müddetle bu şarkî Prusya'nın merkezi ve garnizonu olarak kullandı.

1919 da

1919 hâdiseleri daha pek yenidir. O zaman Lehistan Danzig için bir himaye istedi. Kendisi de şehirin muhtariyetine hürmet edeceğini vâdetti. Fransız heyeti bu noktainazarı tasvip etti. Fakat Loyd Corc'un teşvikiyle başka bir hal çaresi bulundu: Danzig şehri Milletler cemiyetinin himayesine verildi.

1933 de Hitler başa geçti, Milletler cemiyeti himayesinden de eser kalmadı..

Bugün ise... Loyd Corc yetmiş yaşında, buna rağmen Danzig'i müdafaa etmek için "sivil yardımcı" olarak ingiliz ordusuna yazıldı..

Bu, tarihin cilveleridir!

Michel Gorel

Demokrasilerin uyanışı

Çekoslovakya topraklarının martta alman ordusu tarafından işgali enternasyonal diplomatik kamoyda büyük bir heyecan uyandırdı. Bu heyecanda yalnız Münih'ten sonra bir rahat nefes almış on milyonlarca insanın endişelerinin yeniden uyanışını yegâne âmil görmek kâfi değildir.

Tabii bu tazelenmiş endişenin tesiri olmuştur. Fakat iki sebep daha vardır:

Totaliter zihniyetin "evelâ alırım, ve ne bulursam alırım; sonra görüşürüz„ metodiyle tezahür eden yeni hamlesi dünya kamoyu üzerinde son derecede tesir yaptı.

Öte taraftan, her nevi maddî servetler itibariyle zengin olan demokrasi devletleri, fakir milletlere servete malikıyetin tâli bir husus olduğunu, ehemiyetli olan şeyin işbirliği olduğunu ve bu çerçeve içinde bütün hal şekilleri mümkün olduğunu söylemiye müsait bir mevkide değildirler, diye düşünüyordu.

Buna cevaben de deniliyor ki, komşularında mulak hâkim sıfatiyle hüküm etmek istiyen, arazisini zapteden memleketler iktisadi mahiyette bir maksat takip ettiklerini iddia edemez ve orta Avrupa'da hakiki bir hegemonya tesis etmek istemek ithamından kurtulamazlar.

Hepimizin hissettiğimiz sıkıntının bir başka sebebi vardı: Almanya'nın şiddetli ve süratli faaliyetine serbest milletler neyle mukabele ettiler? Evelâ hiç bir mukabelede bulunmadılar. Bir sürü müzakereler, lâklâkiyat, itiraf etmek mecburiyetindeyiz kı, demokrasi devletlerinin pusulayı kaçırmış, olduklarını hissini verdi.

Tabii Roma ve Berlin bayram yapıyordu; bizi âciz gevezeler diye tavsif ediyorlardı. İlk önce vuran, vurmak niyetinde olmıyan üzerine âni bir üstünlük temin eder. Bir yanda yalnız bir memleket veya bir blok, ve öte yanda, aralarında görüşmek mecburiyetinde olan bir çok memleketler karşılaşınca bu üstünlük daha bariz olur.

Fakat bayram eden yalnız Berlin ve Roma değildi. Demokrasilerin yakın ölümünü haber verenlerin hepsi vakanın sabit olduğunu, demokratik rejimin eskimiş, bitmiş olduğunu, yeni bir idealin tesis etmekte olduğu beyan ediyorlardı. Delillerine yegâne hâd nazi rejimini bir ideal gibi kabul ettirmek güçlüğüydi.

Prag'ın zaptından sonra günlerce müddet, vaziyetler değişmedi; totaliter diplomasisi üstün gelmekte devam etti. Kuvet politikası taraftarları da üstün gelmekte devam ediyorlardı; fakat kuvet neredeydi ? devamlı bir buhrandan henüz çıkmakta olan Fransa'da, mecburi askerlik istemiyen İngiltere'de kâfi derecede kuvet mevcut muydu ?

Mukadderat dâvamıza zıt görünüyordu ve "Hitler Çekoslovakya'yı işgal etmekle ilk hâtasını işlemiştir„ diyenler hatâ ediyor görünüyorlardı.

Mart ayı işte bu ağır hava içinde sona ermiştir; daha nisan ayında bir mukavemet cephesinin tasarlanması, ingiliz garantisi biraz müsait bir vaziyet ihdas ediyordu. fakat müsbet, kuvetli, katî mahiyette ortada henüz hiç bir şey yoktu.

Bir kaç gün içinde, vaziyet, hepimizin temenni ettiğimiz fakat bu kadar süratle tahakkukuna inanmadığımız mânada birdenbire değişivermiştir.

— EMİLE ROCHE —

Hüsnüniyet

Hemen söyleyelim ki B. Beck'in dün Varşova'da yapmış olduğu beyanatı tamamiyle ve kayıtsız şartsız tasvip etmekteyiz.

Daha vazıh, daha sarih, daha şuurlu olarak söz söylemek imkânsızdı. Bu nutkun büyük kuveti dürüst olmasıdır, alman talepleri karşısında Polonya'nın vaziyeti kadar dürüst.

Otuz milyondan ziyade nüfusa malik büyük bir memleket olan Polonyanın deniz üzerinde bir mahrece malik olmak şüphe götürmaz hakkıdır. Polonya Pomeranyası — her zaman olduğu gibi — hemen münhasıran polonyalılarla meskûn olduğu için bu hak o nisbette tabiî görülmek lâzımdır. İmdi, Danzig Polonya'nın büyük nehir damarı olan Vistül'ün üzerinde kâindir. Nüfusu ekseriyet itibariyle almandır: [illegible] yet itibariyle polonyalıdır. İşte bu dâvayı halletmek içindir ki Danzig'e 1919 da hususî bir statü verilmiştir.

Polonya, Danzig'te alman menafiinin mevcudiyetini hiç bir zaman münakaşa etmemiştir. Hattâ bizzat kendisi eskimiş olan 1919 rejimi yerine serbest şehrin mevcudiyetini ve haklarını müşterek bir garanti altına almak şeklinde yeni bir rejim teklif etmiştir. Buna mukabil bu şehrin Almanya'ya kayıtsız ve şartsız ilhakını red etmektedir. Böyle bir hal şekli Polonya'nın boğulmasına muadil olacaktır. Polonya'nın Baltık üzerinde askerî emniyetı tehlikeye girecektir. Almanya'yı şarkî Prusya'dan ayıran şarkî Pomeranya hususunda da vaziyet aynıdır. İki alman toprağının aralarında irtibatı temin hususunda her türlü kolaylıkların gösterilmesini Polonya kabul etmektedir. Fakat bu vilâyette mutlak hükümranisini muhafaza etmek azmindedir. Onu anlamamak ve tasvip etmemek mümkün müdür? Burada da Polonya emniyetinin ruhu [illegible]

Kolonel Beck, Alman - Leh itilâfının mühletinden beş sene evel tek taraflı olarak feshinin, alman taleplerinin, Polonya diplomasisinin yaptığı teklifler karşısında Hitlerci diplomasinin kaçamaklı hareketinin Varşova hükümetinin garip bulmakta haklı olduğu vakıalar olduğunu isbat etmekte güçlük çekmedi. Almanya'nın, talep ettiği şeyler mukabilinde ancak yirmi beş sene müddetle "Polonya hudutlarının garantisini„ teklif etmesine hayret etti. Sanki bu hudutlar yirmi seneden beri hukukan ve fîlen tanınmış değilmiş gibi!... Esasen burada Almanya'nın gayri ihtiyarî bir itirafı vardır. Komşularına daima müsbet tâvizler mukabilinde hudutlarını garanti e[t]meği teklif etmekle, A[l]manya, başkalarının- em[ni]yeti için devamlı bir teh[li]ke teşkil ettiğini ve bu te[h]likenin politikasının tab[iî] halini temsil ettiğini kab[ul] etmiş olmuyor mu?

B. Beck, her türlü şi[d]detten uzak, pek meti[n], fakat tam manasiyle mut[e]- prensipler üzerinde Polo[n]ya'nın mâkul görüşmele[re] iştirâki hiç bir zaman re[d] etmiyeceğini, fakat her m[ü]zakerenin her iki taraf[ta] da "sulhçu niyetler [ve] sulhçu hareket metodları[]na istinat etmesi lâzım g[e]leceğini bildirdi.

Bu mükemmel ifade, g[e]çen gün "Avrupa'da me[v]zuu bahis olan yegâne d[â]vanın tahakküm veya [iş]birliği dâvası olduğun[u] söyliyen B. Daladier'n[in] nutkunu tamamlamaktad[ır]. B. Roosevelt de mesel[e]yi mesajında başka türlü [or]taya koymuş değildi.

Bütün Avrupa millet[le]rini ve bütün dünyayı m[e]allâkta tutan şey enin[de] sonunda bir "hüsnüniy[et] meselesine irca olunabili[r].

Wladimir d'Ormesso[n]
Fig[aro]

RADYO

TÜRKİYE

Radyo Difüzyon Postaları
TÜRKİYE *Radyosu*
ANKARA *Radyosu*
DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs./120 Kw.
T. A. Q.
19.74 m. 15195 Kcs./ 20 Kw.
T. A. P.
31.70 m. 9465 Kcs./ 20 Kw.

ANKARA

PERŞEMBE: 11.5.1939

12.30 Program.
12.35 Türk müziği - Pl.
13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.
13.15 - 14 Müzik (karışık program - Pl.).
18.30 Program.
18.35 Müzik (Konserto Pl.
19.00 Konuşma (Ziraat saati).
19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti) Çalanlar: Hakkı Derman, Eşref Kadri, Hasan Gür, Hamdi Tokay, Basri Üfler. Okuyan Tahsin Karakuş.
20.00 Memleket saat ayarı ve meteoroloji haberleri.
20.15 Türk müziği Çalanlar: Vecihe, Fahire Fersan, Refik Fersan. Okuyanlar: Mustafa Çağlar, Mefharet Sağnak. 1 - Gülizar peşrevi. 2 - Nuri Halilin hüseyni şarkı: (Artık yetişir). 3 - Gülizar şarki: (Gözlerimden gitmiyor). 4 - Hüseyni şarkı: (Gülşen bahçesinde). 5 - Halk türküsü: (Ay doğdu batmadı mı). 6 - Halk türküsü: (Ali dağı). 7 - Halk türküsü: (Tepeler tepeler). 8 - Lâtif ağanın hicaz şarkı: (Niçin şeb taseher). 9 - Asım beyin hicaz şarkı: (Her zahmi ciğersuza). 10 - Hicaz şarkı: (İndim yarin bahçesine).
21.00 Konuşma.
21.15 Esham, tahvilât, kambiyo - nukut ve ziraat borsası (fiyat).
21.25 Neşeli plâklar - R.
21.30 Müzik (küçük orkestr[a] şef: Necip Aşkın) 1 - Sc[h]midt - inciler - vals. 2 - G[e]hardt - Romens - violon ve orkestra için. 3 - Heub[er]ber - Şarkda. 4 - Zande[r] Polka. 5 - J. Strauss - [] Viyana (vals). 6 - Brahm[s] Macar dansı No. 8. 7 - P[aul] Lincke - Eğlenceli marş. [] Paul Lincke - Darılma (F[an]tezi). 9 - Micheli - Çocuk [o]yunları.
22.30 Müzik (Melodi ve so[lo]lar - Pl.).
23.00 Son ajans haberleri [] yarınki program.
23.15 - 24 Müzik (cazbant - P[l.])

AVRUPA

OPERA VE OPERETLE[R]: 14.10 Viyana — 20.15 Kö[]nigsberg — 20.30 Paris 20.45 Paris, London - Re[c]yonal — 21 Milano.
ORKESTRA KONSERLE[Rİ] VE SENFONİK KONSE[R]LER: 15 London - Recyo[nal] — 15.25 Hamburg — 19[] Monte Ceneri — 20 Keza [] 21.15 Brüksel — 21.20 St[ut]gart — 21.30 Kopenhag [] 21.45 Lüksemburg — 2[] Varşova — 24 Ştutgart.
ODA MUSİKİSİ: 14.0 Sto[k]holm — 16 Münih — 17.5 P[a]ris — 19.1 5Berlin — 21 V[ar]şova — 22.20 Doyçlandze[n]der.
NEFESLİ SAZLAR (Mar[]s.): 19.40 Beromünster [] 20.15 Viyana — 20.45 Sto[k]holm.
ORG KONSERLERİ VE K[O]ROLAR: 17.30 Kolonya.
HAFİF MÜZİK: 17.10 Mün[ih] — 19.15 Doyçlandzender [] 20.15 Münih, Frankfurt — 20.[] Hamburg.
HALK MUSİKİSİ: 22.[] Budapeşte (Sigan orkestr[a]sı).
DANS MÜZİĞİ: 19 Layp[zig] — 22 Monte Ceneri — 22.[] Tuluz, Pirene — 22.35 Br[es]lav — 22.45 Paris - P. T. [] — 23 Doyçlandzender, Fl[o]ransa, Roma, Sofya — 2[] London - Recyonal, Lük[]semburg.

KURBAĞA DAMGASI

— 61 —

Yazan: Edgar WALLACE

— Çok naziksiniz Johnson! Dedi. Fakat acaba Ray teklifinizi kabul edecek mi? Sonra, o bu muazzam işi idare edebilecek kabiliyette midir?

Johnson ses çıkarmadı.

— O, Maitland'ın yanında iken ufak bir memurdu. Ona karşı fazla lütufkâr davranıyorsunuz.

Jhonson cevap verdi:

— Vallahi bilmem. Ben kendisine yardım etmek istiyordum. Mamafi, mesuliyet altına girmekten çekiniyorsa ona başka vazifeler de verebilirim.

Dick:

— İşin başına geçmeği reddedeceğine eminim, dedi.

Elk:

— Bence yapılacak ilk iş, genç Bennett'i Kurbağaların elinden tamamiyle kurtarmaktır. Onlar avlarını kolay kolay bırakmazlar. Hele "Kurbağa" mağlubiyeti asla hazmedemiyecektir. Elde bir delilimiz daha var: dün gece Johnson'a ateş ettiler.

Dick piposunu çekti, dumanları tavana savurdu. Sonra:

— "Kurbağa"nın artık ömrü kısaldı. Şimdi iş meseleyi ne şekilde halle- [...] Hagn hapisanede. Bir icra merkezi olmamakla beraber en iyi ajanlarından biri olan Lew Brady ölmüş bulunuyor. Lola ise...

—Lola artık burada değil.(Konuşan amerikalı idi.) Bu sabah Amerika'ya hareket etti. Bu işi ben hallettim. Demek oluyor ki şimdi ortada "Kurbağa" ile ona bağlı teşkilâttan başka bir şey kalmıyor. O da yakalanırsa, her şey halledilmiş olacak.

Bu sırada içeriye John Bennett girdi. Başka mevzular üzerinde konuşma devam etti. Biraz sonra, Joshua Broad'la Johnson beraber sokağa çıktılar.

Dick sordu:

— M. Bennett, Ella'ya her şeyi anlattınız mı?

— Kendi hakkımda mı? Hayır... Lâzım mı idi?

— O halde inşallah hiç bir zaman da lüzum hissetmesiniz? Bu, sizin ve Ray'in arasında bir sır olarak kalmalı. Zaten ben bundan çoktan beri şüpheleniyordum.

John Bennett başını önüne eğdi.

— Demek bildiğiniz halde... Sonra [...]

Dick başını salladı:

— Sizi bu mesleğe sürükliyen mecburiyetlerden bihaberdim, dedi. Fakat, bence siz yalnız bir kanun adamısınız. Benim de vazifem yüzlerce adamı idam sehpasına göndermek. Sizin vazifenizi benimkinden daha korkunç bulmuyorum. Bu vazife, mahkûmiyetlere karar veren, idam hükümlerini imzalıyan hâkiminkinden de daha az şerefli değildir. Bizler inzibatın birer âletiyiz!

Ella ve babası, geceyi Harley Terrace'da geçirdiler, ertesi sabah Paddington garına, Ray'i, karşılamağa gittiler. Dick ve Elk, onları yalnız bıraktılar.

Elk:

— İşin garibi, ne sizin, ne de benim Bennett'in hakikî hüviyetini bulamamamız! Dedi.

— Bunun böyle oluşu gayetle tabiî. Ne siz, ne de ben idam merasimlerinde hazır bulunmayız. Cellâdı tanısa tanısa bir kaç kişi tanır. Bennett tanınmaktan korktuğu için idamın icra edileceği şehirlerin garlarında tirenden inmez, yakın istasyonlardan birine çıkar, oradan şehire yürüyerek girermiş. Gloucester hapisanesi baş gardiyanından öğrendiğime göre idam günü ancak gece yarısı hapisaneye gelirmiş.

— İhtiyar Maitland her halde onu tanımıştır.

Dick:

— Evet, diye cevap verdi. Maitland [...] görmüş olabilir. Bennet senelerden beri Dorking'de bir oda kiralamış bulunuyor, resmî mektupları oraya geliyormuş. Orada kimse onu tanımadığından şehirdeki garip dolaşmaları Dorking halkının nazarı dikkatini celbetmiyormuş.

Elk, tekrar Harley Terrace'a döndüğü zaman Dick'i evde bulamayınca hayret etti. Hizmetçi, efendisinin bir müddet uyuduğunu, sonra giyinerek dışarıya çıktığını söyledi. Nereye gittiğinden haberi yoktu. Elk, Horsham'a gitmiş olacağını tahmin etti. Elk, yemek yedi. Rahat bir yatağa son derece ihtiyacı olduğu halde, şefini görmeden gitmek istemiyordu.

Büroya yerleşti, bir koltuğun üzerinde uyudu. Omuzunu birinin hafifçe sarsması üzerine gözlerini açtı. Karşısında Dick duruyordu.

Elk, uyku sersemliği içinde:

— Bonsuar, dedi. Bütün geceyi ayakta mı geçirmek niyetindesiniz?

Dick:

— Otomobilim kapının önünde, diye mukabele etti. Paltonuzu alın: Horsham'a gidiyoruz.

Elk, dıvardaki saate bakarak esnedi.

— Bu saatte genç kız uyumağı tercih eder, dedi.

— Temenni edelim ki öyle olsun. Fakat çok endişedeyim. "Kurbağa", bu akşam saat 9 da Horsham yolunda görülmüş.

Elk, tamamen uyanmıştı.

— Nereden biliyorsunuz? Dedi.

Dick:

— Bu akşam mütemadiyen onu takip ettim, diye cevap verdi. Fakat elimden gene kaçtı.

— "Kurbağa"yı mı takip ettiniz? Onun kim olduğunu biliyor musunuz?

Dick Gordon:

— Bir aydanberi onun kim olduğunu biliyorum, dedi. Haydi, tabancanızı alın.

Kısım: 39

Kurbağa yeniden meydana çıkıyor

Hayatta en büyük saadet sevdiğimiz birine tekrar kavuşmaktır. Horsham'a döndükleri zaman, Ray Bennett, evdeki şefkat ve muhabbet havasını büyük bir heyecanla teneffüs etti.

Ella çay getirdi. Bardakları masanın üzerine koydu. John Bennett:

— Haydi, iskemleni yaklaştır, oğlum, dedi.

Ray itaat etti. İskemlesini eskisi gibi babasının sağına yerleştirdi.

John Bennet başını eğdi, ve allaha şükür etti. Bu duayı, Ray, babasından senelerce, dudaklarında bir tebessü[m] dinlemişti. Bugün bu sözler onda b[aş]ka bir tesir bırakıyordu.

'Bugün kalplerimiz, bugün bize ya[p]mış olduğu iyiliklerden dolayı alla[ha] karşı minnetle doludur."

Yemek çok lezzetli idi. Heron'[un] veya daha lüks lokantalarda yedi[ği] yemeklerle kıyas edilemiyecek kad[ar] lezzetli idi.

— İnsan hiç bir yerde kendi evin[de] olduğu gibi olamıyor! Dedi. Babası [bu] söz üzerine elini memnuniyetinden [o] kadar kuvetle sıktı ki delikanlı yü[zü]nü buruşturdu.

— Ray, Johnson sana Maitlan[d] Consolidated'in idaresini vermek is[ti]yor. Buna ne dersin, oğlum!

Ray başını salladı.

— İngiltere Bankasını idare etme[k]ten ne kadar acizsem Maitland Co[n]solidated'i idare etmekten de o kad[ar] âcizim. Hayır, baba! Artık emeller[im] çok daha mütevazi. Ben hayatımı p[a]tates ekerek de kazanabilirim. Ve [bu]nu memnuniyetle yaparım.

John Bennett düşünce ile masa[ya] bakıyordu.

— Silenski'nin söylediği gibi fil[m]lerim tutunursa bir asistana ihtiya[cı]m olacak. Ella evlendikten sonra da [fır]sat buldukça patates ziraati yapar[ım].

Genç kız kızardı.

(Sonu var)

HAYAT VE SIHAT

Ayna karşısında...

Bir rivayete göre, en değerli hediye aynadır. Tabiî bahasından dolayı değil, çünkü beş kuruşa bile, hem de iki taraflı ayna satıyorlar. Aynanın değeri herkese kendi kendini bildirmesindedir. Kendi kendini bilmek de -mümkün olursa- şüphesiz en değerli bilgidir.

Ayna insana hormonlarının halinden de haber verir. Meselâ, aynanın içinde küçük, mini mini bir baş gene o guddenin fazla işlediğini işlemediğine hükmedebilirsiniz. Bunun aksine geniş, kocaman, ağır bir baş gene o guddenin fazla işlerini anlatır. Büyük başın derdi büyük olması da belki ondandır; çünkü ipofiz guddesi vücudumuzun her işine karışır, çok ta işleyince kendine çok iş açar... Bir de pek büyük olmakla beraber, geniş ay gibi yüz vardır, bu türlüsü troit guddesinin az işlediğine delâlet eder. Bunu aynanızda görmenizi hiç temenni etmem, çünkü tiroit iyi işlemeyince akıl yavaş işler, ay gibi yuvarlak yüzün sahibi hayatında rahat ederse de, bunun nereden geldiğini bilmemek daha iyidir.

Saçlardan da haylice haber çıkar. Kadınlarda pek az olunca gene tiroit guddesinin yavaşlığından ve erkeklerde erkekliğin fazlalığından gelir... Seyrek, kısa, uzayamamış, alnın çok yukarısından başlayan saçlarda tiroidin sebatsız olduğunu, karışık işlediğini gösterir... Saçlar pek gür olursa erkeklerin erkekliğin eksikliğine yahut böbrek üstündeki guddenin fazla işlediğine delâlet eder. Kadınlarda uzun ve sık saçlar makbûldür, çünkü tiroidin çok işlediğini bildirir.

Alın, düz, kırışıksız olur, daima genç görünürse hep o tiroidin fazla işlediğinden, fazla, hem de derin kırışık olunca az işlediğinden haber verir.

Kaşlardan çıkan mânayı, daha önce şişmanlık bahsinde de yazmıştım, tiroit fazla işleyince kaşlar gür olur, iki kaş birbirine yaklaşır. Az işleyince kaşlar seyrek, uçları büsbütün belirsiz olur.

[illegible] kirpikler -yapma değilse- o guddenin hormonları çok olduğunu bildirir. Hormon az olursa kirpikler de kısa ve seyrek olur.

Göz kapakları şişmiş gibi, hele alt kapak sarkmış olursa troit karışık işliyor demektir. Göz kapağının altında siyah halka -kadınların o günlerinde değilse- böbrek üstündeki gudde hormonunun azlığından gelir.

Gözlere iki gudde birden hükmeder. İpofiz iyi işlemezse göz küçük, kenarları yapışmış gibi, kıpışık olur. Bazıları bu türlü gözleri, her nedense, pişmiş üveze benzetirler . . . Tiroit pek fazla hormon çıkarınca insan patlak gözlü olur. Pek az hormon çıkarınca gözler çukura batar, sönük ve hareketsiz gibi kalır. Hormonun fazlalığı pek te çok olmazsa göz parlak, daima az çok ıslak ve tatlı bakışlı olur. Vakıt vakıt değişen, bir parlak, bir sönük görünen gözler troit guddesinin sebatsız olduğunu anlatır.

yüzün kemikleri iri, çıkık olunca böbrek üstündeki gudde bozuk demektir.

Burnun ince, çekik olması tiroit hormonunun fazlalığından gelir. İpofij fazla hormon çıkarırsa burun kocamaz, az hormon çıkarırsa burun yassı, küçük olur.

Dudakların kalınlığı ve inceliği İpofij hormonunun çokluğundan ve azlığından gelir. Fakat kırmızı dudaklar -tabiî, ruj sürülmeden- tiroit hormonunun vakıt vakıt az veya çok olduğuna delâlet eder. Renksiz olunca da kara ciğerin yahut böbrek üstündeki guddelerin iyi işlemediklerini haber verir.

Çene kemiklerinin yukarıdaki dışarıya doğru çıkınca ipofiz fazla işliyor, alt çene çıkık olursa az işliyor demektir.

Dişler de ilkin tiroit guddesinden haber verir: Bu gudde iyi işlemiyorse dişler geç çıkar, pek te büyümez. Çabukta çürürler. Fakat birbirinin üzerine binmiş dişler ipofiz hormonunun azlığını, seyrek ve iri dişlerde o hormonun fazlalığını gösterirler.

Dil çokça uzun, kalın hem de geniş olursa gene ipofiz guddesi fazla işliyor demektir.. Çekiştirmeyi seven uzun dil, tabiî başka.. Onun hormonu henüz bilinmezse de huyun çirkinliğine delâlet ettiği şüphesiz - dir.

G. A.

KÜÇÜK DIŞ HABERLER

× *Varşova* — Meşhur Yugoslav heykeltraşı İvan Mestroviç, Varşovaya gelmiştir. Mumaileyh, mareşal Pilsudski'nin büyük bir heykelinin projesini hazırlıyacağını bildirmiştir.

× *Bükreş* — Bir tahsildar bu sabah millî bankadan çıkarken iki kişinin taarruzuna uğramıştır. Mütecavizler bir demir çubukla tahsildarın başına vurmuşlar ve içinde 775.000 frank bulunan çantasını aldıktan sonra çalınmış bir otomobille kaçmışlardır.

× *Cenevre* — Öğrenildiğine göre İspanya yalnız Miletler Cemiyetinden değil beynelmilel iş bürosu da dahil olduğu halde Cemiyetin teknik teşekküllerinden de çekilmiştir. İspanyole alâkasını muhafaza etmiştir.

× *Paris* — 18 bin tonilâto hacminde ve 40 tayyare alacak olan Painleve tayyare gemisinin Saint Nazaire tezgâhlarına siparişi verilmiştir.

× *Kahire* — Mareşal Balbo bugün akşam yemeğini Mısır başvekilinin dâvetlisi olarak yemiştir. Yarın sabah hareket edecektir.

Mısır gazetelerine göre, Mareşal Mısır - Libya hududunun tahdidi ve bir dostluk paktının akdi için müzakerelere başlanmasını istemiştir.

Radyo difizyon konferansı

Berlin, 10 a.a. — (D. N. B.) Montrö Radyo difüzyonu konferansında hazırlanan dalga tevzi anlaşmasını konferansa iştirak eden 37 hükümetten 32 si imza etmiştir. İmza etmiyen hükümetler şunlardır :

İzlanda, Yunanistan, Lüksemburg, Türkiye, ve Sovyetler birliği.

Plân dalga uzunluklarında büyük değişiklikler derpiş etmektedir. Plânda alman millî postasının takati 200 kilovata çıkarılmıştır.

Paris Üniversitesinde

Türk medeniyeti kürsüsü

Bu seneki konferansları B. Remzi Oğuz Arık verdi

Avrupa'nın en eski ve tanınmış üniversitesi, türk tarih ve medeniyeti üzerine eğilmiş bulunuyor. Sorbon; tanıdığımız dost ilim merkezleri arasında muasır türklüğün mâna ve tekâmülünü ciddî surette araştırmak için kapısını resmen açan ilk büyük üniversitedir. 1935 de ve Türkiye devletinin tasvibi ile kurulan Centre d'Etudes Turques, fransız ve türk âlimler tarafından verilen konferanslarla şimdiden tanınmıya başlamıştır. Şubat sonu ile mart ayı içine sığdırılması âdet edinilen bu konferansların bir kısmı şimdiye kadar ya "tekkikler merkezi„ yahut, İstanbul'da "fransız arkeoloji enstitüsü" tarafından, kitap halinde neşredilmiş bulunmaktadır. "Türk tetkikleri merkezi" nin şimdilik Paris'te "Yaşıyan şark dilleri mektebi" nde bir kütüphanesi de vardır ki ileride kurulacak bir enstitünün mütevazı bir temelidir.

Türkiye'nin bu kürsüye yolladığı mümessilleri Maarif Vekilliği seçmekte; bu zevat, başka yerde neşredilmemiş orijinal bir veya bir kaç mevzuu " Türk tetkikleri merkezi"nde, konferans halinde Fransa ilim âlemine takdim etmektedirler.

"Türk tetkikleri merkezi" nin 1938 - 1939 yılına ait çalışmaları 11 - mart - 1939 da başlamıştı. Bizlere ilk Hitit Gramerini veren Mösyö L. Delaporte'nin "Orta Anadolu'da Hititlerden önceki medeniyet„ adlı konferansiyle açılan serî içinde„ Türkiye'nin ve türklerin tarihini, dilini, coğrafyasını ve medeniyetini çok etraflı surette gözden geçiren kıymetli tetkikler bulunmaktadır. Türk gramerini o kadar esaslı ve mükemmel şekilde yazmış bulunan Mösyö J. Deny'nin "Türklerin Asya'da yayılışı„ başlıklı konferansiyle ortazaman tarihi hususunda bir otorite sayılan Mösyö C. Cahen'in "XI inci asırda türk fütuhatı„ adlı konferansı, nihayet bize "Anadolu'da türk âbideleri" adlı eseriyle türk sanatının üç ciltlik bir âbidesini vermiş olan profesör A. Gabri„ adlı konferansı bu aradadır.

Maarif Vekilliği türklere ve Türkiye'ye ait bu tetkikler merkezinin dâvetine icabetle, bu yıl verilecek konferanslar için argeolog Remzi Oğuz Arık'ı seçmiştir. Hafriyat sahalarımızdaki mühim keşifleriyle onları tanıtan orijinal neşriyatı ve memleketimiz namına iştirak ettiği beynelmilel kongrelerdeki güzel muvaffakiyetleri Maarif Vekilliğince takdir olunan mütehassısımız; içinde tahsilini yapıp bitirdiği Sorbon'da iki konferans vermiştir.

Birincisi: "Türk müzeciliği„ mevzuuna aittir. Türk müzelerinin kimler ve hangi sebepler altında doğup teşekkül ettiği tetkik olunup Hamdi Osman, Halil Ethem ve arkadaşlarının temsil eylediği devre - esaslı karakterleri içinde - takdim edilmiştir. Bu devreyi kahramanlığın fakat aynı zamanda tesadüflerin hâkim olduğu devir" gibi anan Remzi Oğuz Arık; meşrutiyet devriyle millî mücadele yıllarındaki faaliyetler üzerinde kısaca durup cümhuriyet devrine geçmiş ve bu devreyi: "Müze ve arkeoloji işini tesadüfün eline bırakmıyan..„ cümlesiyle karakterlendirmiştir. Bundan sonra Maarif Vekilliğinin müzeler teşkilâtını ana hatları içinde ele alan arkeoloğumuz, müzeler, âbideler ve hafriyat dairesinin nasıl çalışıp işlediğini göstermiş; Türkiye'nin bu hususdaki tedrisat ve mütehassıs yetiştirme programını da izah etmiştir. Müzelerin, depoların, hafriyat yerlerinin, turizme açılmış ören yerlerinin sayısı ve bulunduğu yer üzerinde durduktan sonra, bütün bu işlere on beş yıldır ayrılan para yekûnunun elli milyon frangı geçtiğini söylemiş ve sözünü şöyle bitirmiştir :

"— Evet... Bu yekûn harikulâde bir şey değildir. Evet.. Ne binalarımız ne teşhir vasıtalarımız, ne turizm hareketlerimiz.. İdeal bir seviyeye henüz varmamıştır. Fakat bu, sadece bugünkü ve yarınki nesillerimizin yapacağı işler bulunduğunu isbat eder. İtiraf edelim ki bizler, her şeyi hazır bulmaktan pek de memnun ve müftehir olmıyan ve vatanın her şeyine yeni baştan zekâ, hayat ve enerjimizi katmaktan sonsuz bir zevk duyanlarız !

İşimize başlamış bulunuyoruz ve onu bütün ateşimizle devam ettireceğiz. Türkiye; ilim ve kültür işleri bahis mevzuu olduğu zaman da her zamankinden daha kuvetli bir sesle cevap verecektir: "Buradayım!„

İkinci konferansın mevzuu: "Türkiye'de son on beş yılda yapılan kazıların arkeolojiye getirdiği yeni neticeler...„ idi. Türklerin hafriyat işleriyle daha imparatorluk zamanında da alâkalı olduklarını; bizzat Hamdi Osman, Ethem Galip ve Makridi beylerin bir çok kazılar yaparak Türkiye müzelerinin modern bir şekilde kurulup işlemesine hizmet ettiklerini bildiren Remzi Oğuz Arık, cümhuriyet devrindeki faaliyete geçmiş; hafriyat ve arkeoloji işlerinin asıl bu devirde büyük bir genişlik aldığını söylemiştir. Bu faaliyet hızının sebebini tahlil ederken başta yeni devletin kültür meselelerine verdiği büyük yeri kaydeylemiş, meselâ imparatorluk zamanında Anadolu'da yapılan hafriyat yekûnu ancak 40 iken, son on beş yılda bu yekûnun yüzü bulduğunu göstermiştir. Sonra, türklerin bizzat muntazam ekipler halinde hafriyat yapmıya metodik bir surette başlamalariyle Avrupa'da tahsilini bitirip dönen arkeologlarımıza bir tecrübe ve tatbik mektebi hizmetini gören ecnebî âlimlerin yaptırdığı kazıların; ve nihayet 1931 de kurulan "Türk Tarih kurumu" nun tarih arkeoloji, hafriyat ve neşriyat işlerine nasıl yepyeni, esaslı bir hız, bir mâna geldiğini bildirerek :

"— Fakat, demiştir, bu sahada asıl büyük müessir, Türkiye toprakları -nın bizzat kendisi olmuştur. Tarihten önce (Préhistoire) ve ön tarih (Proto - histoire) den başlıyarak bugüne kadar devam eden zaman içinde bir çok medeniyetlere teselsül imkânı veren Anadolu'nun coğrafyası üstünde.., o kadar çok ören ve kalıntı var ki onların keşfi, tetkiki bütün insanlığın tarihini aydınlatacak vesikalar veriyor. Türkiye'yi birçok hafriyatın sahası yapan sebep asıl bu!"

Konferansın ikinci kısmı Türkiye toprakları üzerinde yapılan ve yapılmakta olan türk ve ecnebi kazılarında ele geçen vesikaların arkeolojiyé, tarihe ve sanata yeni olarak neler getirdiğini tetkike ayrılmıştı. Şimdiye kadar yapılmıyan bu sentetik tetkik; tarih, arkeoloji ve sanat mensuplarından meydana gelen dinleyicilerin fevkalâde ehemiyet verdiği kısım olmuştur.

Arkeoloğumuz bu fırsattan istifade ederek türk kazılarındaki teknik ve usul hakkında fikir vermek istemiş; bunun için de (Alacahüyük) ve (Karaoğlan) da yapılan stratigraphique kazılarımızı gözden geçirmiştir. Netice olarak da hafriyat yolu ile tarihe ve arkeolojiye katılan yeni ve mühim kazançlarda Türkiye'nin ve türk devletinin rolü belirtilmiştir.

* * *

Her iki konferans da Sorbon'da, Edgard Quinet anfiteatrında yapılmış, saat beşten altı yirmi geçeye kadar devam etmiştir. Salon daima hınca hınç denecek kadar dolmuş hele ikinci konferansta ayakta kalanlar pek çok olmuştur. Türkiye Maarif Vekilliğinin mümessili girerken, söze başlarken, konferans sırasında ve sonunda sürekli alkışlarla karşılanmış; her konferansın sonunda âlimler, kütle halinde kendisini tebrik ve yeniden konuşmalar yapmıştır.

Türkiye'nin Paris sefiri sayın Suat Davaz verdiği ziyafette bu güzel muvaffakiyeti ince bir alâka ve memnuniyetle kaydetmiş; yukarıda adı geçen bütün teşekküller ve müesseseler yaptıkları ayrı dâvet ve verdikleri ziyafetlerle "Türk tetkikleri merkezi" nin mevzuları ve muvaffakiyetlerinin Fransa'da — son zamanların helecanlarına rağmen.. — ne kadar alâka ile karşılandığını göstermiştir.

Maarif Vekilliği bu güzel teessüsün faaliyet ve muvaffakiyetine yardım ve iştirâkte devam niyetindedir.

Vazife uğrunda filmi oynayamıyacağından bugün

ULUS Sinemasında

Kırklık Kadın

Baş rollerde:

Walter Hüstan

Mary Astor

hayatı hakikiyeden alınmış kudretli bir temsil.

12,15 ucuz matinesinde

Danielle Darrieux'nün

ŞAFAĞA DÖNÜŞ

Tel: 2193

1 Gün İçin

Dünya ölçüsünde dedikodu

Yazan: Nasuhi BAYDAR

"Göze görünmez eller Prag duvarlarına alman aleyhtarı levhalar yapıştırıyorlar. Hattâ bunlardan biri *Hitler nieder, Benes Wielded* sözlerini taşıyor: Hitler gitsin, Beneş gelsin. Alman Führer'inin ellinci yıldönümünde Prag halkı milli kahraman Jean Huss'un hatırasını anarak heykeline çelenkler koymuştur. Huss, on beşinci asırda Prag üniversitesinden almanları çıkaran zattır.„

Bu haber acaba doğru mu?

Tahkiki kabil olmıyan her haber ya doğru, ya yalandır: dedikodu. Yahut propaganda!

— Lâkin, çekler alman işgaline karşı hiç bir reaksiyon göstermiyecekler miydi ki bu haber uydurma farzedilsin?

— Evet, ama dedikoduya intişar kabiliyeti veren de hakikate yakın olması değil midir?

Mukabil dedikodu, yahut mukabil propaganda nümunesi: "İngilizler durmadan silâhlanıyorlarsa da bu silâhları ve bu silâhlar meyanında da topları kullanacak kadrolar o kadar fakirdir ki cihan harbinde otomobilleri olmıyan otomobil kıtalarına *vasıtasız kıta* adı verildiği gibi bu bataryalara da *kadrosuz batarya* denilebilir. Fakat, ingilizler mecburî askerliği kabul ettiklerinden gelecek yıllarda *bataryaların kadrolanacağı* ümit edilebilir!„

— Bu haber de akla yakındır ve bu mahiyeti hasebiyle dilden dile, kulaktan kulağa dolaşmaktadır.

Üçüncüsü bir örnek: "İsviçre saatçiliği, sütçülüğü ve turizmi ile yaşar. Bu küçük ve bitaraf memleket totaliterlere iltifat etmediği için canevinden vurulmak isteniyor: İsviçre saat endüstrisinde çalışanlar yüksek ücretlerle Almanya'ya celbediliyor ve Karaorman mıntakası ile Avusturya'nın bazı şehirlerindeki saat fabrikaları bu suretle İsviçre saatçiliğine karşı büyük bir rekabete sokuluyor.„

— Bu havadise ne dersiniz? Saatçilikte kahredici bir rekabet İsviçre'yi totaliterlere itaat mecburiyetinde bırakabilir mi?

Bütün dünya milletleriyle alâkalı ve menşeleri meçhul haberlerden işte birkaçı daha: alman ordusunda rusça kursları açılmıştır. Niçin? Monako prensliği tehlikededir; çünkü vaktiyle Sardunya kıralları bu küçük devletin hâmileri idi. Nis'in Fransa'ya ilhakından sonra İtalya Monako'dan uzaklaşmış oldu. Lâkin Kont Çâno himayenin kaldırıldığına dair hariciye evrakında hiç bir muahedeye tesadüf edememiş olduğundan İtalya'nın bu eski hakkını kullanmak niyetindedir.

Avrupa'ya, Amerika'ya, Afrikaya, Asya'nın birçok taraflarına taallûk eden bu nevi haberleri nakledenden dostları dinlemekle ve gazeteleri okumakla bitiremezsiniz. Eskiden kadınlar arasında mutfakta ve işsiz erkeklerce mahalle kahvelerinde yapılması mutat olan dedikodu şimdi diplomatik mahfillere kadar girmiş, iç sokaklardan ana caddelere

(Sonu 9 uncu sayfada)

İçimizdeki şeytan

Tefrika No: 39 — *Yazan: Sabahattin ALİ*

olan konuşma tarzı idi. Artık sonunun neye varacağını pek iyi sezdiğim bir mücadele başladı. Dedim ya, ümidim yoktu. Çünkü yazıhane dediği odasına gittiğim zaman vaziyetini gördüm. Seksen yerdeki alacaklar, bankadaki paralar hep atmasiyondu ! . Piyasayı sabahtan akşama kadar dolaşsa on lira bulması imkânsızdı. Satacak, savacak birşeyi olmadığı da muhakkaktı. Bu sefer boşuna yere ben ona yalvarmağa koyuldum. Düşün, benim gibi dünyada kimseye minnet etmemeye çalışan bir adam o aşağılık herife diller döktü: çocuklarımdan, karımdan, yirmi senelik temiz memuriyet hayatımdan bahsettim. Herif insan değil ki . . . İnsan olsa da ne yapabilir ? Şimdi beni atlatmakta mazurdu. Bunu imkânsızlıktan yapıyordu. O asıl namussuzluğu mevkuf iken beni kandırmak suretiyle yapmıştı. Bunlar tabii ve elinde olmıyan neticelerdi. Ben ağlayacak hale gelip israr ettikçe : " Ne yapayım, kardeşim ? Halimi sen görüyorsun ! . . İşler ters gidiverdi. Sen başka bir yerden çaresine bak, bizim mahkeme bitince, tabii kefaleti iade ederler, mesele yoluna girer ! „ diyordu. Edebsiz, bir türlü benim başka yerden para tedarik etmeme imkân olmadığına inanmıyordu.. Mahkemenin de biteceği yoktu. Hele öyle on onbeş günde karara bağlanacak soydan değildi. Halbuki ben ay başından evel parayı kasaya yatırmalıydım. Bu aralıkta bir müfettiş gelse yine mahvolduk demekti ama, ay başında rezaletin ortaya çıkması muhakkaktı. Nihayet o gün geldi. Artık ikide birde daireden ayrılmam da göze batmağa başlamıştı. Çaresizlik içinde kaldım. Büsbütün ümidimi kesmiş olsam müdüre gidip meseleyi açacaktım. Fakat Allah kahredesi bir ümit, muhakemenin kısa bir zamanda bitip paranın bana iadesi ümidi beni başka bir çareye baş vurmağa sevketti. Hesapları ve kasa mevcudunu devrettirirken defterlerde birkaç küçük yanlış, daha doğrusu, şunu ismiyle söyleyeyim: tahrif yaptım. İki yüz lirayı yatırırken düzeltirim, defterde silinti olsa bile, hesaplar doğru çıktıktan sonra ehemiyeti yoktur, bir iki laf işidiriz, o kadar ! dedim. İki aydır bu böyle devam edip gidiyor. Meydana çıkmaması için yeni yeni tahrifler yapmağa mecbur oluyorum. Hergün biraz daha batağa saplandığımın farkındayım, fakat ne yapayım ? „

Ömer burada sordu:

"Muhakeme ne âlemde?"

"Muhakeme mi? daha dün adliyeye çıkıp soruşturdum. Hayrabolu'dan bir şahit ve Bartın'dan bir şahit ifadesi bekleniyormuş. Görünüşe nazaran İsmail efendi mahkûm olacak, bunun için boyuna işi uzatıyor, halbuki benim kurtulmam için, lehte, aleyhte,her halde muhakemenin bitmesi lâzım.„

Bir müddet düşündü. Sonra:

"Her şeyi itiraf etmek ve bu azaplı günlere bir nihayet vermek aklımdan geçiyor. Lâkin çoluk çocuğu ne yapacağız, azizim? Hiç biri ekmeğine sahip değil... Altı nüfus... Sonra en aşağı beş sene ceza yemek var... Bu yatılır mı? Ne dersin?"

Ömer bir an kaşlarını çatıp durdu, sonra:

"Sahiden fena vaziyet.. Demek hiç bir yerden bir şey bulmağa imkân yok? O halde mümkün olduğu kadar bekleyip muhakeme bitince parayı almaktan başka çare kalmıyor..."

Hüsamettin efendi "bunu ben de biliyorum!„ makamında başını salladı. Kadehini dikerek ayağa kalktı. Dışarı çıktılar. Yolda tekrar söze başladı:

"Bana bir akıl öğretesin diye anlatmadım bunları... Biraz içimi dökmek istedim. Belki açılırım dedim. Fakat aksine oldu. Sana izah edeyim derken meselenin ne kadar feci olduğunu kendi gözümün önüne de sermiş bulundum. Demek ki bu âna kadar bundan kaçmışım... Ümitsizliğim büsbütün arttı. Vaziyetin düzelir tarafı olmadığını daha iyi görüyorum!„

"Sen de galiba bana bir şey söyliyecektin! Nedir?„ dedi.

Ömer böyle bir arzusu olduğunu hatırlamıyarak cevap verdi:

"Ne zaman? Haberim yok!...„

"Canım, daireden çıkarken beni görünce ben de sana geliyorum demiştin ya!.. Para mı istiyecektin?„

Ancak bu sözden sonra Ömer hatırladı ve cevap vermiyerek önüne baktı. Hafız sordu:

"Ne kadar?"

"Bir iki lira... Fakat nasıl olur?„

Öteki acı bir gülüşle :

"Merak etme...„ dedi. "Maaştan kalma paradır, haram değil... Hem senin böyle şeylere kulak asmadığını da bilirim... Al!„

Cüzdanını çıkardı. Dört kâğıt lirası vardı. Üçünü ona verdi. Ayrıldılar.

14

Ömer iki kadehten fazla içmemişti, fakat başı dönüyordu. Gece olmuştu. Sokaklar kalabalıktı. Vitrinlerden dışarı vuran ışıklar gelip geçenlerin yüzünde kımıldıyor ve birinden ötekine sıçrıyordu. Herkes mühim işlerini bitirmiş, mühim alışverişlerini yapmış, mühim evlerine, mühim sofralarına ve mühim uykularına koşuyordu. Ortalık karınca yuvalarının önü gibi kaynaşıyordu. Yalnız biraz daha intizamsız ve çok daha mânasızdı.

Bir müddet ağır ağır ve gelen geçene çarparak yürüdükten sonra :

"Yahu, ben ne halt ediyorum? Eve geç kaldım!„ dedi ve koşar gibi ilerlemeğe başladı.

"Ben ne biçim bir insanım? Bugün evlendim ve bugün evli olduğumu unutarak şunun bunun peşine takıldım. Gerçi Hafızın derdi mühim... Fakat nasıl oldu da beni bekliyen biri olduğunu düşünmedim? Nasıl oldu da rakı içmeği kabul ettim? Bunların ehemiyeti yok... Yok ama, niçin? Ben Hafıza, karar vererek tâbi olsam yüreğim yanmazdı. O zaman yanlış bir iş yapmış sayılmazdım. Fakat ben onunla kalmağı münasip bulduğum için değil, herkesin teklifine razı olmağı itiyat edindiğim için o meyhaneye girdim. Beni istenilen yere çekip götürmek ne kadar kolay? İradem bu hususta kullanmağa hiç alışmamışım. Sonra bu unutmak... Ah, bu mânasız dalgınlık! Birdenbire dünya ile alâkam kesiliveriyor ve ben boşluklarda uçmağa başlıyorum... Hepsini bir düzene koymak lâzım. Bunu her halde Macide yapacak. Ona bütün zayıf taraflarımı söyliyeceğim... Hem

(Sonu var)

BİBLİYOĞRAFYA

Balkanlar arasında dostluğu takviyeye hizmet

Genç yugoslav muharrirleri, Balkan milletleri arasındaki samimiyetin takviyesi yolunda çok kıymetli bir adım atmışlardır. Belgrad'da neşredilmeğe başlanan "Les Pays Balcaniques - Balkan memleketleri" mecmuası bize bunu tebşir etmektedir.

"Balkan memleketleri" unvanı, yalnız başına, mecmuanın gayesi hakkında fikir vermeğe yeter. Şarkî Avrupa'da dünyanın bütün karışıklıklarına rağmen resanetini asla kaybetmiyen kuvetli bir blokun münevverleri arasındaki duyuş ve düşünüş beraberliğini kuvetlendirmek... Balkan antantının konsey içtimalarında, antanta dahil bütün devletler tarafından karşılıklı izhar edilen ve Balkan matbuat konseyinde karara raptolunan kültürel yakınlaşmaya yardım meselesi, bu suretle tahakkuk yoluna girmiş bulunmaktadır. Yugoslav dostlarımızın bu güzel teşebbüsünü sırasiyle diğerlerinin takip edeceği muhakkaktır.

Sulh ve emniyet gayesi güden, millî birlikleri üzerindeki hassasiyetlerini hiç bir zaman kaybetmemiş bulunan Balkan memleketleri arasında kültür yakınlaşmasına doğru atılan bu adımın, Balkan antantını bir kat daha kuvetlendirmiş olacağı da muhakkaktır.

Balkan milletlerinin her sene biraz daha inkişaf eden dostluk münasebetlerini takviye gayretiyle neşriyat hayatına başlıyan " Les Pays Balcaniques" arkadaşımıza mesaisinde muvaffakiyet diler, bu teşebbüse önayak olan genç yugoslav muharrirlerini tebrik ederiz.

Kiralık konak

Yakup Kadri'nin bu meşhur romanını tanıtmaya ihtiyaç var mıdır? Gerçi "Kiralık Konak" eski harflerle ilk intişarında büyük bir sükse yapmadı. Fakat bu asîl ve cins edibin üzerinde dikkat ve alâkalarını teksif eden bütün edebiyat mensuplarınca okundu ve büyük bir takdirle karşılandı.

Romancılığımızın en ön safında yer almış olan Yakup Kadri, bu sahadaki kudret ve mümtaziyetini bu ilk romanında sarahaten belirtmişti. Romanlarında daima cemiyetimizin muayyen bir zümresi üzerine zekâsının meşalesini tutmuş olan üstat burada karakterleri çizmekte ve şahısların hüviyetleri ardında kollektif meselelere erişmekteki yüksek maharetini "Kiralık Konak"da da kâfi bir sadahatla meydana çıkarmıştır. Uslûbu kadar okunuşu ve inşası da dikkate şayan olan bu eserin yeniden basılışı bütün edebiyat meraklılarını memnun etmiş olsa gerektir.

Remzi Kitapevi tarafından temiz bir şekilde basılmış ve ucuz bir fiyatla satışa çıkarılmış olan eserin her kütüpanede mutlaka yer etmesi lâzım gelen şaheserlerimizden biri olduğuna işaret etmek vazifemizdir.

Dağların Çocuğu

İzmir gibi büyük ve zengin bir entelektüel bir şehirin de olsa, faaliyeti bir vilâyet çervesi içine münhasır kaldığı için türk karileri Orhan Rahmi Gökçe'nin adını işitmek ve onun edebî hüviyetini lâyik olduğu veçhiyle tanımak fırsatını pek az bulmuşlardır.

İzmir muhitinde pek iyi tanılan ve gazetecilikte olduğu kadar yazdığı müteaddit romanlar ve hikâyelerde de hususî kabiliyetini göstermiş olan bu velût muharririn "Dağların çocuğu" isimli romanı kitap halinde intişar etmiştir. Hisli bir mevzu içinde canlı tasvirleri ihtiva eden, tatlı bir uslûpla dikkate değer bir tahlil kabiliyeti gösteren bu romanı karilerimiz zevkle okuyacaklardır. 240 sayfalık bu büyük eserin 40 kuruş gibi küçük bir fiyata satılması ayrıca tebrike lâyik bir hususiyetidir.

Cihan Harbinin şarka ait kaynakları

Jean Pichon'un bu eseri memleketimizi yakından alâkadar eden ve aktüalitesini kolay kolay kaybetmiyecek eserlerdendir. Şark meselesi, eskimiş bir tâbirle "Türk meselesi" bu kitapta emperyalist bir zihniyet ve sırf bu menfaatler zaviyesinden mütalea edilmektedir.

Eseri dilimize çeviren Hüseyin Cahit Yalçın, aslına fransız generali Brémond tarafından yazılan bir mukaddimeyi kitabın başına almış ve "Eser hakkında bir kaç söz" isimli yazısında kitabı niçin dilimize çevirdiğini izah ederken fransız generaline de cevap vererek diyor ki:

"Fransız generalinin bu kadar hararetle tavsiye ettiği ve bütün fransızların okumasını istediği bu eserden bizim de büyük bir istifademiz olacaktır. Fransız generali fransız menfaatini düşünüyor. Fakat, başkalarının şark hakkında düşündüklerini bilmek, bizim için, bir menfaat olduğu kadar bir de vazifedir. Çünkü, ortada mevzu olan şey, bizim vatanımızdır.

İşte, bu mülâhazaya mebnidir ki, bu eseri türklerin de okuması lâzım geleceğine hükmederek, tercemesine başladım."

Emperyalizmin büyük darbesine uğramış ve bu yüzden çok çekmiş olduğumuz için, her hangi bir istikametten gelirse gelsin daima ayni olan emperyalist zihniyeti çok yakından bilmeye ihtiyacımız vardır. Bu zihniyeti ortaya koyan eserlerin dilimize çevrilmesi ancak şükranla karşılanabilir. İşte bu itibarladır ki, Kanaat kitap evinin neşretmiş olduğu bu kitabı bütün okurlarımıza tavsiye ederiz. Fiyatı 75 kuruştur.

Umumî tevkifat cetvelleri ve vergilerin sureti hesabı hakkında tatbikî misaller

Divanı Muhasebat murakiplerinden Yusuf Kenan Ünsal son defa da yukarıda adı yazılı kitabı tevsian ikinci tabı olarak neşretmiştir. Bu kitap, umumî, mülhak ve hususî büdcelerle hakikî ve hükmî şahıslar tarafından verilen bilûmum maaş, ücret, ikramiye, tazminat, ihbariye, hakkı huzur, tekaüt, dul ve yetim maaşlarının istisnasız olarak kesirli ve adettamlı ita ve tevkifat miktarlarını ve yapıştırılacak pul kıymetlerini göstermektedir.

Malî muamelâtta, kanunen mesuliyet sahibi olan bilûmum muhasip ve masraf tahakkuk ve tediye memurlarını büyük mesuliyetlerden kurtarmış, hesaplarda doğruluğu, kolaylığı ve sürati, emek ve zamandan tasarrufu temin eylemiştir.

Teftiş, kontrol ve murakabe işleriyle uğraşan sair memurların da vazifelerini kolaylaştırmış uzun hesap ameliyelerinden ve tetkik külfetinden kurtarmıştır.

Mumaileyhin, evelce hazırlayıp divan tarafından bastırılan umumî tevkifat cetvelini tevsian ve vergilerin sureti hesabı hakkında tasnifi misalleriyle birlikte neşretmiş olduğu bu son eser memleketimizin ihtiyacı olan büyük bir boşluğu doldurmuş olan bu kitabı bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz.

İzmir'de gençlik hareketleri

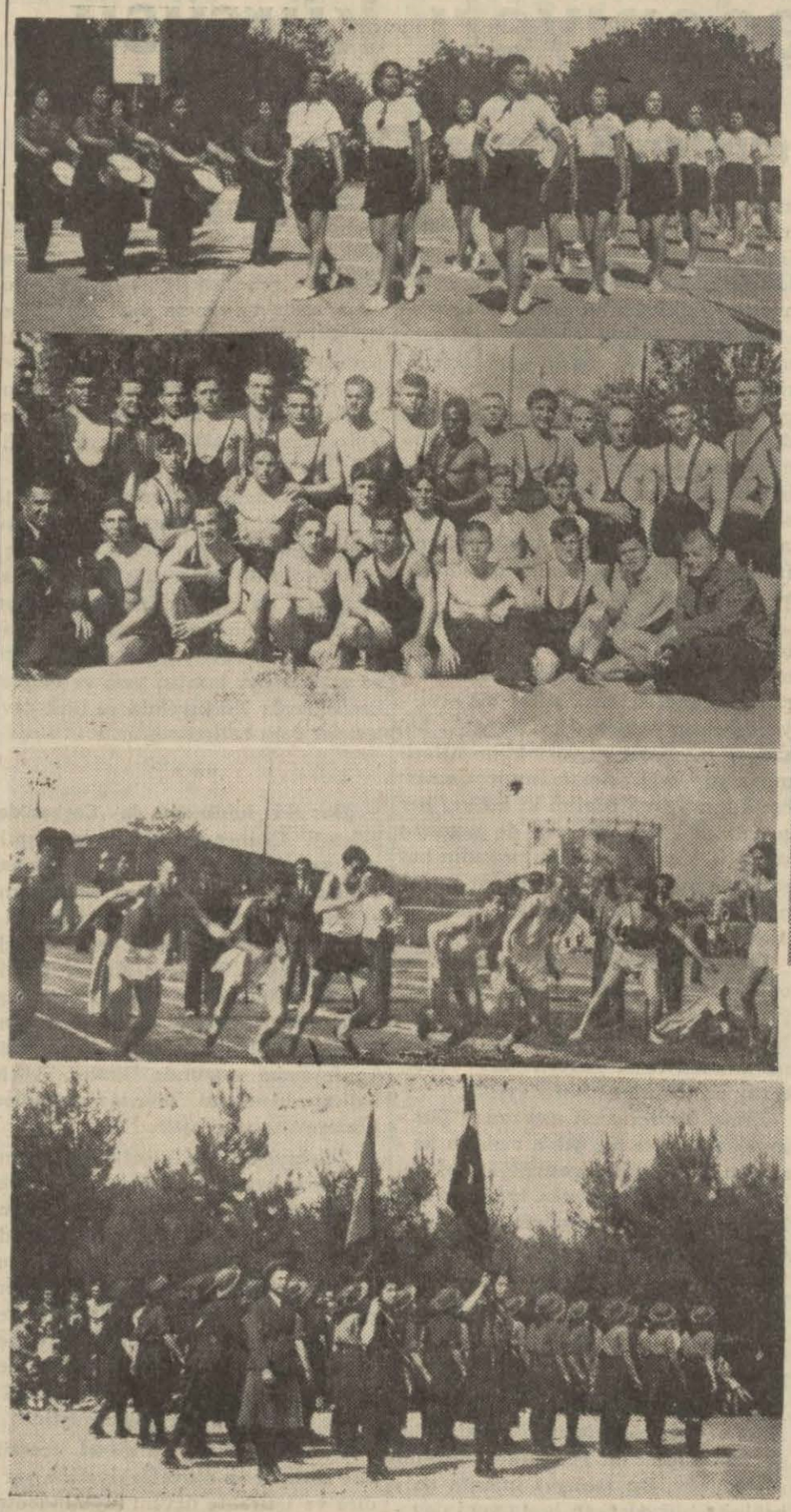

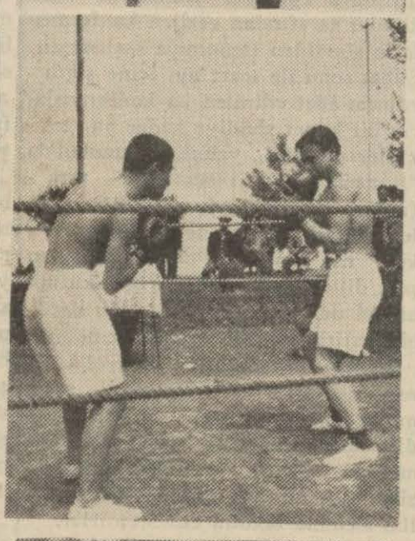

İzmir (Hususî) — Bir haftadanberi, şehrimiz, jimnastik bayramı ve diğer spor yarışları şeklinde oldukça geniş gençlik hareketlerine sahne olmaktadır.

Üç gün evel, İzmir ikinci erkek lisesi, mekteplerin jimnastik bayramlarını açtı. Alsancak sahasında kutlanan ve çok hararetli geçen bu bayramı, kız muallim mektebinin Karşıyaka'daki kendi bahçesinde kutladığı bayram takip etti. Her iki bayramda, şehirin ileri gelenleri, vali muavini, münevverler, muallimler, matbuat erkânı hazır bulundu. Dün ayrıca, halkevinin tertip ettiği boks maçları ile mıntaka güreş birinciliğine de devam edildi. Jimnastik sahasında, oldukça büyük bir kalabalık ve ayni zamanda kendilerini gösteren kuvetli istidatlar vardı. Vaktiyle boks, İzmir'de epeyce revaçta idi. Sonradan her nasılsa bok ortadan kaybolmuştu. Bu şube de yavaş yavaş canlanmağa başlamıştır.

En yukarıda kız muallim mektebi atletlerinin geçişi, altında İzmir güreşçileri, altında kız muallim izcileri, altta erkek lisesi koşucuları görünmektedir. Yanda, birincilere madalya dağıtan kızlarımız, halkevi boksörleri ve kız muallim mektebinden bir talebenin hareketi görülmektedir.

Trakya ziraat kursu talebelerinin tetkikleri

Edirne (Hususî) — Trakya'nın ziraat kursu talebeleri muallimleriyle birlikte Gelibolu'ya yaptıkları tatbikat gezisinden dönmüşlerdir. 20 kişilik bir kafile halinde yola çıkan talebeler Havza, Karaca Salih, Pehlivan Köy, Bayramlı, Uzunköprü, ve Keşan'a da uğrıyarak aşılar yapmışlar ve Gelibolu birlik fidanlığı ile Burhanlı köyünde 10.000 e yakın zeytin ağacı budamışlar, geçen sene aşılanan zeytinlerin filizlerini de temizlemişlerdir. Gönderdiğim fotoğraf kurs talebelerinin bu gezilerinden bir intibadır.

Trabzonun yeni parkı

Trabzon (Hususî) — Şehrin ortasında İmaret adını taşıyan büyük mezarlık kaldırılmış ve yeri muntazam bir park haline konmuştur. Park henüz son şeklini almamış olmakla beraber şimdiden kalabalık toplamağa başlamıştır. Gönderdiğim resim, parkın bugünkü halini göstermektedir.

Adanada ziraat ve endüstri işçisi için tedbirler alınıyor

tetkikler mühim bir dâvayı halledecek

Adana, (Hususî) — Hükümetimiz Çukurova'nın mühim bir meselesini halletmek için teşebbüslere geçmiştir.

İş dairesi genel müfettişi Adana'ya gelmiş, iş ve işçi meseleleri hakkında tetkiklere başlamış ve alâkadar müesseseler, büyük ve küçük çiftçiler, fabrikalar, sanayi ve ziraat işçileri ve bunların mutavassıtları olan ve "Elci" denilen kimselerle temaslar yapmıştır.

Adana'nın en mühim iktisadî ve içtimaî meselelerinden biri olan işçi ihtiyacının muntazam surette hallini her bakımdan araştırmaktadır.

Umumî müfettiş, Avrupa'daki emsallerini de göz önünde bulundurarak Adana'nın hususî ihtiyaçlarına uygun bir "iş borsası" kurulması hakkında bir de mufassal proje hazırlamıştır.

Adana'da, etraftan ihtiyaca kâfi miktarda işçi celbi, bunların işlere dağıtılması, ücretlerinin tayini ve ihtiyaçtan fazla gelerek işsiz kalan işçilere yapılacak yardımların şekli, çok eski zamanlardanberi başlı başına ve hususî karakterli sosyal ve ekonomik bir meseledir.

Çukurova'da ihtiyaç bir takım iptidaî teşkilât da doğurmuştur. "Elci" denilen mutavassıtlarla, amele komisyonları bu meyandadır. Ancak, bunların muntazam ve ahenkli işliyemedikleri de uzun zamanın tecrübeleriyle sabit olmuştur. Bu çok ehemiyetli davanın, içtimaî ve iktisadî ilimlerin icaplarına ve dünyanın bu hususta ki en son tecrübelerine uygun ve ayni zamanda tatbiki kolay ve amelî bir tarzda halli zarureti gün geçtikçe ciddiyet ve istical ile kendini hissettirmekte idi.

İşin ehemiyetine bir misal vermek için, Seyhan ve diğer cenup vilâyetler halkından her yıl 50 - 60.000 kişinin çalışmağa gelmesi ve bunun için beş altı yüz kadar mutavassıtın faaliyette bulunmasını ve pamuk gibi, memleketin en mühim istihsal maddesinin bahismevzuu olduğunu hatırlatmak kifayet eder.

Yapılmakta olan etütler, yalnız ziraat işçilerine inhisar etmiyor. Dokuma sanayii de bu tetkik çerçevesine alınmıştır ki, bu cihet pek mühimdir.

Adana'da kurulacak "işçi borsası" işçi ücretlerine de bir istikrar verecektir. Bugün ne çiftçiler ve ne de fabrikacılar sabit ve müstakar bir maliyet hesabı asla tutamıyor.

Hükümeimizin ele aldığı bu mühim meselenin amelî neticesini, mühim bir ziraat ve endüstri şehri olan Adana sabırsızlıkla beklemektedir. — *TANGÜNER*

Erzincanda sayfiye ve mesire mevsimi başlıyor

Erzincan, (Hususî) — Erzincan'ın hususiyetlerinden biri de yaz günleri halkın köylere göçmesidir. Şimdi artık göç mevsimi başlamak üzeredir. Halk kışın dokuz ay üzüntüsünü ve yorgunde havası içinde içtiği bir bardak soğuk su ile unutur. Halkın sayfiye ihtiyacını karşılıyan bu köyler, bol meyva ağaçlariyle örtülü, serin su başlariyle doludur.

Fırat adasından bir görünüş

Köye taşınmak imkânını bulamıyan ve şehirde oturmak mecburiyetinde kalanlar da hafta tatillerinde Erzincan'ın civarındaki mesirelere giderek, eğlenirler. Bu mesireler arasında suyu ve havası bol olan en çok kalabalık toplıyan yerler şunlardı: Tılhat, Vaskert, Beytahtı, Palanka ve Fırat adası. Buralara her hafta binlerce kişi gider, yer, içer, eğlenir.

Sivasta meyan kökü

Sivas, (Hususî) — Suşehri kazasının doğu tarafındaki Ezbider havalisinde 800 dönümlük bir sahada meyan kökü bulunmuştur. Bu civarda meyan kökü ziraati hakkında tetkiklere başlanmıştır. Tetkikler müspet netice verirse Sivas mühim bir ihraç maddesine kavuşmuş olacaktır.

Denizlide tabaklık

Denizli (Hususî) — Denizli'nin çok eski bir sanatı vardır: tabaklık... Yüzlerce senedir yaşıyan bu sanat cümhuriyet yıllarında büyük inkişaflara uğramıştır. İki yüzden fazla tabak esnafı anlaşmış ve kaynaşmış bir halde çalışmaktadır. On üç sene evel bir kooperatif ve bir fabrika kurmuşlardır. Sonra şirket sermayesi 200 bin liraya çıkarılarak anonim şirket haline konmuştur. Sıhat meclisi üç sene evel tabakhanenin şehir haricine nakline karar vermiş bunun üzerine, şirket istasyon altında yeniden modern bir fabrika kurmuştur.

Aydında spor çalışmaları

Aydın (Hususî) — Son haftalarda Aydın çeşitli spor hareketlerine sahne oldu. Gönderdiğim resimler, Aydın - Seyhan maçını seyredenleri, sanat okulu takımını gösteriyor.

Katharine Hepburn güzel giyinmeğe çok meraklıdır. Bu resimde onu, kareli bir rob ve orijinal biçimli iskârpinle görüyorsunuz.

Holivud'da spor merakı artıyor

Hollivud'da spor merakı gittikçe artmaktadır. Bu yüzden de kumar ve dans gibi eglenceler, yıldızları artık eskisi kadar cezbetmiyor. Hollivud gençliği şimdi buz veya çimento pist üzerinde patinaj yapmakta, ping-pong veya salon golfü ile vakit geçirmekte, böylelikle de stüdyodan uzun müddet uzaklaşmadan spor yapmak imkânını bulmaktadır.

Clark Gable'in en fazla sevdiği sporlar, avculuk, nişan atmak ve ata binmektir. Robert Taylor ve Barbara Stanwyck'in de atlarına olan sevgileri pek meşhurdur. Oyuncu sıfatiyle olduğu kadar seyirci sıfatiyle de Polo amatörleri arasında Spencer Tracy ve Robert Montgomery'i, film imalâtçıları arasında da Darryl Zarruck, Walter Wagner'i ve Raymond Griffith'i zikretmelidir.

James Stewart, aksi gibi, kış sporları meraklısıdır. Halbuki Kalifornia'da da iklim gayet tatlıdır. Onun için bu artist fırsat buldukça hafta sonu tatillerini Hollivud ve civarındaki dağlarda geçirerek yaz kış kayak yapmak imkânını buluyor.

Diğer artistler arasında, spor meraklısı olup hiç bir spor yapmıyanlar da vardır. Bunlar da: George Raft, Carolo Lombard v.s. beyzbol veya futbol ediplerini himayelerine almaktadırlar. Mae West ve Al Jolson boks maçı seyretmiye çok meraklıdırlar.

Bing Crosby ve Al Jolson'un başlıca merakları, at yetiştirip koşulara iştirâk ettirmektir. Bunlar ayrıca Hollivud ve civarında bir çok koşu yerlerinin hissedarları bulunmaktadır.

Bütün bunlardan başka, Holivud'da çok para getiren bir iş de, her hangi bir sporu salonlarda yapılabilecek bir hale sokmaktır. Çünkü, stadlara ve diğer spor merkezlerine gitmekte güçlüklerle karşılaşan yıldızlar, bunları evlerinde yapmak imkânını bulunca büyük masraflardan kaçınmamaktadırlar.

Hollivud'a daha yeni geldiği halde şimdiden büyük bir şöhret kazanmış olan Hedy Lamarr'ın güzel bir portresi. Bu artist, bütün arzusuna rağmen, daima "meşum kadın,, rolleri alacağa benziyor. Fakat onun bütün arzusu, üzerindeki boykot damgasını kaldırmaktı. Ona muvaffak olabildiği için, rollerin cinsine pek ehemiyet vermiyor.

Sinema

Güzel İrene Dunne, Charles Boyer ile çevirdiği son filminde kuvafürünü değiştirmiş ve böylelikle yepyeni bir tip yaratmıştır

Emil Jannings

Sanat hayatının 25. nci yıldönümünü kutladı

Yedi defa reddedildildikten sonra aktör olabilen büyük artist, meslek hayatını anlatıyor

Yazan :

Emil JANNİNGS

Sinema artistliği hayatına atılalı tam 25 sene oldu... Hayatım hakkında neler yazılmadı, neler anlatılmadı.. Bazıları hakikaten o kadar uzak, bazıları o kadar fantazi şeyler ki, ben bile okuyunca ya gülüyorum, ya kızıyorum. İşte bundan dolayı, "hayatımı nasıl anlatacağım?„ diye müşkülât çekiyorum.

İsviçre'de doğdum. Babam gürbüz bir adamdı, ona benzemişim. Bana cüretkâr ve gururlu bir terbiye verdi. Tiyatro ile ilk karşılaşmam bende katî bir karar doğurdu. Fakat babam tiyatrolara devamımı menetti. Kendisi de çekilip gitti.

İlk tahsilimi annem yaptırdı. Denizciliğe merakım vardı. Onun için mektepten çıkar çıkmaz miço oldum. Birkaç ay denizlerde dolaştım.

Denizcilik hayatı beni çabuk usandırdı. Fakat düşündüğüm, düşüneceğim şey, dramlarda rol almaktı. Eve döner dönmez ağlıyarak anneme aktör olmak istediğimi söyledim.

İnsan gençken aktör olmakla serbest ve muvaffak olacağını zanneder, halbuki hakikat öyle mi ya? Tam yedi kere aktörlüğe başladım da ancak sekizinciden sonra biraz terakki gösterebildim. O da vilâyetlerin birinde, üçüncü derecede bir tiyatro trupunda.. Sonra Berlin'de alman tiyatrosuna angaje edildim. Geçirdiğim nice acı tecrübelere rağmen bu güç işi kabul ettim, zira oynıyabilecektim, sahne klâsikti.

İlk anlarda biraz sıkıldım, fakat gittikçe büyük rollerde muvaffak olmıya başladım. Bilhassa büyük klâsik roller; Mephisto, Hamlet gibi..

Filmle ilk karşılaşmam tuhaf oldu: Tiyatroda fazla para kazanamıyordum, film çevirmeyi düşündüm. Bana bir adam takdim ettiler. Bu adam, aynı zamanda sinemacı, sahne vâzı idi. Ondan bir rol istedim. Rol vermeğe derhal razı oldu. "Bir köprünün üstünden, yürümekte olan bir vapura atlıyacaktım.„ Fakat bu canbazlık fena halde canımı sıktı; kapıyı suratlarına kapıyarak dışarı çıktım. Bilâhare kendime uygun bir rol buldum. Bulduğum rolde canla başla çalıştım ve yaptım. Artık kendimi bulmuştum. Perdede yalnız bir şey eksikti: ses !

Sessiz filmin bir faydası oldu: aktörlere çok şey öğretmek. Sessiz sinemanın bir faydası daha olmuştur. Perdede her hareketin, her bakışın ve her ifadenin bir değeri olduğundan sinema şahsımızı olgunlaştırmıştır. Halbuki tiyatroda böyle ufak tefek şeyler kaçar.

O zamanlar filmler o kadar mühim değildi. Ben yüzlerce küçük küçük filmler çevirdim. Fakat sinemada ilk şöhretim Pola Negri ile çevirdiğimiz "Madam Dubarry" filmiyle başladı.

Bu film, mütarekeden sonra Amerika'da gösterilen ilk alman filmidir. Ben artık "yıldız,, olmuştum. "Danton", "Otello", "Büyük Fredrik" ismindeki filmleri birbiri ardına çevirmeğe başladım.

Amerikalılar beni Paramount'a almayı düşündüler: bu film kumpanyasının Almanyada bir şubesi vardı. "Kuovadis" i, Faust'u ve Tartüf'ü veçirdim.

Amerika'ya gitmezden evel Avrupa'nın şâheser bir filmi olan "Aşk uğrunda katil,, ismindeki filmi çevirdim.

Nihayet kendimi Holivut'ta buldum.

Sinema şehrine varışım biraz kederli oldu: sıla hastalığına tutuldum. Fakat işe girişince her şeyi unutuverdim. Çünkü Holivutta mücadele etmek lâzımdı: Holivut, yeni artistlere karşı çok şiddetli davranır! Maamafih Holivut matbuatı çok güzel karşıladı.

Hayatımın en güzel günleri Holivut'ta geçti. Holivut'ta insan ciddi çalışır ve rakamlara istinat eder. İşte onun içindir ki Holivutta üç senede çevirdiğim filmler kazanç itibariyle bir rekordur; ve ben bununla mağrurum.

Sinema büyük bir inkılâp geçirdi: ses. bizler, sinemacılığın bu tekâmülünden o kadar bahtiyarız ki... Artık işaretten kurtulduk, konuşuyoruz ve istediğimizi iyice ifade ediyoruz. Holivut bana "Konser" ismindeki filmde bir rol vermeğe kalktı. Ben alman olduğum için başka türlü konuşamazdım, onun için evime dönmiye karar verdim.

Bu dönüş o kadar acı idi ki... Bütün Holivut bana "uğurlar olsun,, diyordu. Son dem yaklaştı. Greta Garbo, elinde bir demet çiçekle geldi ve selâmlar gibi inci gerdanlığını attı... Kızım onu, kıymetli bir hatıra olarak saklar durur.

Ondan sonra çevirdiğim filmler malûm. Marlen Ditrih'le "Mavi Melek" i çevirdik. Berlin'e geldim, birçok filmler de Berlin'de çevirdim.

Şimdi "Rober Koh" isminde heyecanlı bir film çeviriyorum.

Bir sanatkâr için en büyük mükâfat, sanatına karşı alâka göstermektir.

Emil Bankis

Lilian Harvey Paris'te

Lilian Harvey bugünlerde Paris'te bulunmaktadır. Artist, imzaladığı bir mukavele mucibince, hazirandan itibaren fransız stüdyolarından birinde film çevirmiye başlıyacaktır.

Ötedenberi yerleşmiş bir kanaatin aksine olarak, Lilian Harvey alman değil, ingilizdir. Fransızcayı da hafif bir ingiliz aksaniyle konuşmaktadır.

Çevrilecek filmin ismi Serenad'dır. Meşhur kompozitör Schubert'in hayatını canlandıracak olan bu filmde, Lilian bir dansöz rolü alacaktır.

Jean Boyer'in çevirdiği film, dâhî musikişinasın bir çok eserlerini, bu arada bitmemiş senfoniyi de ihtiva edecektir.

FİLM POSTASI

Charles Boyer'nin Iréne Dunne ile birlikte çevirdiği filmi büyük bir muvaffakiyet kazanmıştır. Charles Boyer bu yakınlarda Fransa'ya dönmek niyetindedir. Fakat hareketinden önce, Deanna Durbin'le bir film çevirecektir.

●

"Üç silâhşorlar" gibi, don Juan da sinemanın eskimiyen kahramanlarından biridir. John Barrymore, Mosjoukine ve Duglas Fairbanks'dan sonra, Errol Flynn de Sevilli çalgıcının rolünü yapacaktır.

●

Fransa, büyük ihtilâlin 150 inci yıldönümünü büyük bir törenle kutlamıya hazırlanmaktadır. Bu vesile ile, sahne vazii Maurice de Lannonge "Vatan aşkı" adlı ve mevzuu fransız ihtilâli olan bir film çevirecektir.

Pamuk Prensesten sonra çizmeli kedi

"Pamuk prenses ve yedi cüce" adlı filmin kazandığı büyük muvaffakiyet, her tarafta bu gibi filmler çevirmek arzusu uyandırmıştır. Bu arada da "Çizmeli kedi" masalının filme alınacağı haber veriliyor. Fakat, acaba Çizmeli kedi, Pamuk prenses kadar güzel olacak mı? yahut da, rakipleri Walt Disney'in daha canlı bir tip yaratabilecekler mi ?

İnhisarlar Vekilimizin izahları

B. Râna Tarhan içkilerde alkol derecesinin azalacağını söyledi

Maarif Vekilimiz eski harflerle etüd kitaplarının kitapevlerine konulması hakkında beyanatta bulundu

(Başı 1 inci sayfada)

le) söz almış, bu mütaleada bir rücu olduğunu söylemiş ve demiştir ki :

"— Biz şimdiye kadar yaptığımız büyük inkilâpların hiç birisinden rücu edemeyiz. Kanun mutlâk surette bize cetvel, defter diye tasrih ediyor. Kitaphane dediği şey de ancak üniversite gibi ve büyük kütüphaneler gibi entellektüeller için bir vesika ile girilecek yerlerdir. Binaenaleyh böyle bir tefsiri Büyük Millet Meclisi kabul edemez. Binaenaleyh mazbata muharriri buraya gelsin bu kanunun neresinden böyle bir mâna çıkarıldığını izah etsin...

Kemalettin Kâmi (Erzurum) bir inkilâp kanununun onuncu yılında tefsire muhtaç olacağını hiç bir vakit zannetmek istemediğini söyledi ve o zaman ilk mektepte olanların şimdi üniversite talebesi olduklarına işaret ederek dedi ki :

"— Bu bakımdan mektep kütüphanelerine eski harflerle basılmış kitapların etüd kitabı namı altında konmasında ne fayda ve ne de lüzum vardır. Bununla beraber bir tefsir meselesi değil fakat bir tesis mevzuu olarak Maarif Vekâleti ve yahut maarif encümeni bize gelebilir ve diyebilirdi ki, millî kitap saraylarımızın zenginleşmesi ilim ve sanat değeri yüksek olan eski eserlerimizin zayi olmaması bakımından bazı kütüphanelerimizde Maarif Vekâletinin selâhiyettar kurumlarının kararıyle satın alınabilmeli ve saklanabilmelidir; bu da sadece basma ve yazma nadir eserlere inhisar etmelidir. Bunun haricinde böyle bir tefsir kararıyle eski harflerin mektep çatıları altına girmesine lüzum ve ihtiyaç gösterilmesini doğru bulmuyorum.,,

Maarif Vekilimizin cevabı

Bu mütalealardan sonra Maarif Vekilimiz söz aldı ve şunları söyledi :

"— Arkadaşlar; bir irtica ve yahut rücu meselesi aslâ mevzuu bahis değildir. Mevzuubahis olan şey, ilmî tetkikler yapılırken bugün yeni harflerle basılmamış ve basılması müşkül kitapları, bu kitapları tetkikle muvazzaf müesseselerimize sokabilmektir. Meselâ üniversitenin tarih ve yahut edebiyat kısmında her hangi bir ilmî meseleyi tetkik etmek için bir vesikaya müracaat edilecektir. Bu vesika bugün mevcut değilse almak lâzımdır. Bunu alamıyoruz. Meselâ Naima tarihi yoksa dışardan alamıyoruz. Evelce varsa kalmıştır. Onun için böyle bir müsaade istiyoruz. Kaldı ki ilk mektep, orta mektep, lise bunlar mevzuubahis değildir. Maarif Vekâletiniz pek güzel takdir eder ki hangi yerlerde bu neviden eserler vesika mahiyetinde tetkik olunur. Bunu tutup da genç ve küçük çocuklar eline verecek değildir. (Alkışlar.)

Mazbata muharririnin müdafaaları

İki arkadaşımın genç heyecanlarını takdire şayan gören maarif encümeni mazbata muharriri B. İbrahim Alaeddin Gövsa, bahis mevzuu kanunun on bir sene evel çıktığını, yeni türk harflerinin doğuşunu hedef tuttuğunu ve tabiî bu maksat altında eski harflerin bütün devlet müesseselerinde, mektepler de dahil olduğu halde el altında kullanılmasını yasak ettiğini söyliyerek, dedi ki :

"— O zaman gene mazbata muharriri sıfatiyle maarif encümeninde bulunmuş olmak itibariyle iyi bilirim ki kanunun maksadı etüd, müracaat kitabı olmak üzere eski harflerle basılmış kitapların devlet müessese ve kütüphanelerinden kaldırılmasını aslâ istihdaf etmiyordu. 11 sene evel dahi bu maksadı gözetmemiş olan bir kanun bugün aynı maksadı gözetebilir miydi ?

Çünkü bugün yeni türk harfleri gayet kuvetlenmiştir. Onu müdafaa edecek nesil 20 yaşındadır. 20 yaşındaki gençler eski harfleri bilmiyorlar. Ve kıymetli arkadaşım Kemalettin Kâmi de bunu teyit buyurdular. Kezalik bugün yeni harflerin, bir kaç yüz metre ötede gördüğümüz kütüphanesi bir âbide gibi kurulmuştur. Ve kurulmak üzeredir.,,

Bir etüd kitabı olarak eski harflerden halen istifade edildiğini söyliyen hatip dedi ki :

"— Yarın Ankara'da bir umumî kütüphane açıldığı zaman meselâ: Tasviriefkâr, Takvimivekayi'den itibaren bütün eski harflerle intişar eden bütün gazete kolleksiyonlarını almak icabetse, almıyacak mıyız?. Tabiî alacağız. Kütüphaneler için eski harflerle intişar eden bir tek varakayı bile alacağız. Hattâ el yazısını bile alacağız. Faraza Tarih cemiyetinde; faraza Naima, Raşitten bilmem Cevdet Ulvi tarihlerine kadar bütün vakanüvislerin eserlerine kadar bulundurmak icabetse ki bunlar şimdi vardır - eksikse bunları almak lâzım gelmiyecek mi?. Yakın zamanın tarihlerini öğrenmek icabetmiyecek mi?. Tabiî icabeder. İşte tefsirin maksadı bundan ibarettir. Ben ümit ederim ki genç, heyecanlı arkadaşlarım da bu maksadı gayet tabiî bulurlar. (Bravo sesleri, alkışlar).

Okul ve kültür kurumları

Ziya Gevher Etili tekrar söz aldı:

"— Rücu başka ,irtica başkadır, dedi. Eski harflerle etüd kitaplarının üniversiteye lâzım olmasını tabiî bulduğunu söyledi :

"— Burada, dedi, üniversite bahsi yoktur. Kanunda okul ve kültür kurumları diyor. Okul; ilk mektep, orta mektep ve sairedir.,,

Dr. İbrahim Tali Öngören (Diyarbakır) Burada okul tabirinin ilk mektep olarak alındığını, böylelikle bir ilk mektep muallîminin kendi mektebine lâzım olan birçok eski kitaplar alabileceğini, kendisinin on dört vilâyetin başında bulunmasının verdiği bir kanaatle yeni harflerin bütün vatandaşların beyninde henüz sinmediğini kaydederek dedi ki :

"— Onun için maksat ne ise, Maarif Vekâletinin yüksek düşüncesi ne ise açıkça yazılmalıdır. Yeri tasrih edilmeli, kanun açık çıkmalıdır. Bu kanun elde oldukça bir ilk mektep muallimini mesul edemeyiz. Çünkü kanunda okul tabiri vardır. İlk mektep de orta mektep de lise de okuldur.,,

Okul tabirinin bütün mektepler için kullanıldığı cevabını veren mazbata muharriri B. İbrahim Alâattin Gövsa (İstanbul) kitap evlerinin Maarif Vekâletinin bütün kitapanelerine şamil olduğunu anlattı.

Tekrar kürsüye gelen Ziya Gevher Etili,okul kelimesinden bahsettiği zaman yalnız ilk mektep demediğini işaret ederek dedi ki ::

"— Kelime oyunu yapmıyalım. Mazbata muharririnden soruyorum: kültür kurumları, kitapevleri ne demektir? Bilen varsa izah buyursunlar. Eğer kültür kurumu maarif cemiyetini kastediyorsa bir hususî müessese için kanun yapılmaz. Bir tefsirde maarif cemiyetinin ismi ne için geçer, anlayamadım.,,

Maarif Vekilinin izahları

B. Hasan - Âli Yücel tekrar söz aldı :

"— Kelime oyunu bilmiyorum, var mıdır, yok mudur? Fakat kelime vardır ve kelimelerin de mânaları vardır. Eskiden mektep, şimdi okul dediğimiz şey içinde okutanlarla okuyanların bulunduğu yerdir. Binaenaleyh üniversite de bu umumî şeyin içerisine dahildir. (Gülüşmeler, alkışlar).

O halde okul, ilk mektepten en yüksek derecelere kadar bütün tahsil müesseselerini içine alan yerdir.

Ziya Gevher Etili (Çanakkale) — İlk mektepler de mi?

Maarif Vekili Hasan - Âli Yücel (devamla) — Evet ilk mektepler de... (Kültür kurumları) tâbirine gelince; kurum eskiden kullanılan ve şimdi de kısmen kullanılmakta olan (müessese) nin mukabili (kurmak) tan gelen bir kelimedir. Böylece (kurum) tabiri çıkmıştır. Kültür kurumu maarif cemiyetinin ismihasıdır. Burada kullanılan ismicemidir. (Kültür kurumları) deyince (maarif müeesseseleri) mânası anlaşılır. Onun için cemi ve müfret olduğuna göre bu kelimenin mahiyeti değişiyor.

Kitaplar meselesine gelince; ilk okullarda, orta okullarda ve liselerde okul kütüpanelerine alınacak kitapların listesini Maarif Vekâletiniz bu mekteplere gönderir. Binaenaleyh falân ilk okuldaki baş öğretmen arzu ettiğine göre kitap alıp çocuklara veremez. Eğer böyle yapmış olsa Maarif Vekâletinizin yapması lâzım gelen murakabe vazifesi yapılmamış olur. Bu vazife yapılmaktadır. Arkadaşımın bu bakımdan müsterih olmasını rica ederim.

Evelce çıkmış olan kanun bu şekilde tefsir edildiği takdirde herhangi bir baş öğretmenin ilk okula Keşfüzzunun kitabını alırsa biz onu tecziye ederiz. Çünkü bizim verdiğimiz listeye dahil değildir. Maarif Vekâletiniz hangi kitabın ilk okulda okunması lâzım geldiğini her halde takdir eder.,,

Maarif Vekilinin bu izahatından sonra Dr. İbrahim Tali Öngören (Diyarbakır) ın "kanundaki okul kelimesinin kaldırılmasını teklif eden" takriri red ve mazbata aynen kabul edildi.

İnhisarlar bütçesi

Bundan sonra inhisarlar umum müdürlüğü bütçesinin müzakeresine başlandı. Evelâ söz alan Ziya Gevher Etili (Çanakkale) içkilerin derecesini düşürmek meselesine temas etti, bunun bir millî sıhat dâvası olduğunu anlattı, 50 derece rakının halkın hayatını tehdit edecek bir âfet olduğunu söyledi:

"— Rakı yalnız şehirlere mahsus bir lüks değildir. Evlerimizin içerisine, köylerimizin içerisine girmiştir. Köye kadar intişar eden bir zehirdir. Sıhiye Vekâleti bunun önlenmesini resmen yazmış ve istemiştir, fakat tatbik edilmemiştir. Tedbirler niçin alınmamıştır, Vekilden soruyorum.,, dedi.

Ziya Gevher Etili'nin sözlerine tamamiyle iştirâk ettiğini söyliyen Dr. İbrahim Tali Öngören, içkinin memlekete büyük zararlar yaptığını misallerle kaydettikten sonra, yeni açılan dükkânlarda içki satılmaması, İsviçre'de olduğu gibi herkesin alamaması için beş kiloluk galonlarda bi tedbirler alınabileceğini söyledi:

" — Gerçi varidat meselesidir. Fakat senede içki yüzünden kaç vatandaş kaybediyoruz.....,, dedi.

Dr. Osman Şevki Uludağ, bir hekim olarak içkinin aleyhinde bulunmakta olduğunu söyledikten sonra yalnız sert değil, aşağı dereceli içkilerin de vücuda fena tesir ettiklerini, fakat dünyada sert dereceli içkiler kullanılmasına doğru bir temayül olduğunu kaydetti.

İnhisarlar Vekâletinin bir ahlâk müessesesi olmadığına işaret eden Dr. Sadi Konuk (Bursa) dedi ki:

"— İspirtonun derecesi aşağı da olsa, yukarı da olsa gene ispirtodur. Yüksek dereceli diye bir ayrılık göstermeğe de imkân yoktur. 50 derecelik rakı ne ise 10 - 14 derecelik şarap ve bira da aynıdır. Yalnız kalite itibariyle fark göstermemekle beraber az çok içilen, az veya çok içilmesi itibariyle bir fark olur ki neslin tahribi mevzuubahis olursa alkolün hepsi nihayet alkoldür. Binaenaleyh bu gibi işler üzerinde İnhisar Vekâletinin harekâtının tahdit edilmesi taraftarı değilim.,,

Ruşen Bartın (Samsun) — Hafif dereceli içkilerin fiyatlarının ucuzlatılmasını istedi vebu arada bira ve şarabı zikretti.

Tekrar söz alan Ziya Gevher Etili, doktorların bu mesele üzerinde daha hassas olmaları lüzumuna işaret etti ve bu işin gün geçtikçe mühimleşen millî bir sıhat dâvası olduğunda ısrar etti.

"— Milletin sıhati bedel olan bu işi çok ciddî konuşalım ve çok rica ederim memleketin en otoriter tabipleri gelsinler burada lâf söylesinler. Hükümetin mevcudiyeti ve politikası mutlaka milletin sıhati işinde âmil olmalıdır dedi. (alkışlar)

Meselenin ehemiyeti

Bu işin bir nüfus, bir sıhat meselesi olduğunu söyliyen Bayan Mihri Pektaş (Malatya) dedi ki:

" — Kürsüye çıkan doktor arkadaşlarımız bizi biraz hayrete düşürdüler. Biz onlardan daha kuvetli bir müdafaa isterdik. Vakıa votka şudur, viski budur ama bunların hiç birisi rakı ile kabili kıyas değildir. Bu herhalde daha sert bir içkidir ve sıhat üzerinde yapacağı tesir de diğerinin yapacağının aynı değildir. Arkadaşlarımızdan biri de: gençlerin biraz içmesi lâzımdır, dedi.

Bu iddiayı katiyen ve katiyen kabul etmiyorum. Gençler içki içmeğe muhtaç değildirler. Gençlikleri neşelenmeleri için kâfidir. Başka bir şeye ihtiyaç yoktur. (Bravo sesleri ve alkışlar).

Bundan sonra söz alan birçok hatipler mesele hakkında mütalealarını söylediler. Bay Rasih Kaplan bunun evelâ terbiye ve ahlâk meselesi olduğuna işaret etti ve bira fabrikasının İnhisar Vekâleti tarafından idaresini istedi.

Mehmet Aldemir (İzmir) İspanya anasonlarına rekabet edecek kadar kalitesi yüksek olan anasonlarımızın inhisarlar idaresinin aldığı bazı tedbirler dolayısiyle 15-20 kuruşa kadar düştüğünü söyledi.

Dr. Münif Yegena, içkiden gelecek zararları önlemenin bir derece işi olmaktan ziyade bir telkin ve propaganda işi olduğunu anlattı.

Barut meselesi

Kemal Ünal (İsparta) — Barutun diğer inhisar mevzulariyle gelir bakımından bir mukayesesini yaptı ve kârın azlığını rakamlarla tebarüz ettirdi:

"— Memleketin iç kısımlarında, dedi, barut tedariki mesele olmuştur. Barut ve patlayıcı maddelerin satışı diğer inhisar maddelerine göre büyük hacimde olmadığı için bunların satıcıları kâfi derecede rağbet göstermezler.,,

Hatip sözlerini bu mesele üzerinde ihtiyacı karşılıyacak bir hal tarzı teklif eden şu cümlelerle bitirdi:

"— Eğer diğer maddelerde olduğu gibi bunda da bire 3-4 kazanç temin ediyorsa bu fedakârlığa katlanmak zarurîdir. Bu patlayıcı maddeleri inzibatî takayyüdatından sarfınazar bunları kabul ederiz. Böyle 60 santim gibi gayet cüzi bir kâr temin eden bir maddenin ya satışını serbest bırakalım. Yalnız zabıta takyidatı altında bulunsun. Devlet de 650 bin lira gibi bir para için milleti tazyik altında tutmasın. Yahut da maliyeti yüksekse ve böyle bir şey yoksa, burada bir yanlışlık varsa, tahmin etmiyorum ama, bunu anlıyalım. Buradaki satış rakamı 1.770.000, maliyet 1.074.000 aradaki fark 650.000 dir. Eğer bütçenin diğer muhafaza ve kaçakçılık masrafları gibi umumî masraflar için hisse ayıracak olursak bu 650.000 lira da çok azalacaktır.,,

Alkol derecesinin tesiri

Dr. Ali Suha Delilbaşı (Kütahya) Kendisinin B. Ziya Gevher Etili'nin fikirlerine tamamen iştirâk ettiğini söyledi, dedi ki:

"— Esasen biz hekimlerin sıhat meselesi, [illegible] bir hekim sıfatiyle düşünebileceğimiz tek mesele sıhat meselesidir. Sıhat meselesi mevzuubahs olduğu zaman filanca idarenin bütçesine tesir yapacak, filan müessese zarar edecek diye bir şey düşünemeyiz. İlmin bize verdiği şeyleri söylemek lâzımdır. Memlekette bir alkol meselesi vardır. Fakat bu iddia edildiği gibi değildir. Derecesi 50 de olsa, 35 de olsa aynı tesiri yapar diye bir iddia varid değildir. Yaşıyan bir mahlûkun üzerine alkolün tesiri gram hesabiyle tayin edilmiştir. Bir adamı öldürmek için defaten 7 yahut 8-9 gram alkol osepsiyonu kâfi geliyor.

Şu halde eğer biz 50 derecelik alkolü mâkul bulursak doğru olmaz. Buna müsaade edersek bu adamcağızın defaten alacağı miktarı asgarî bir miktar olarak farzetsek dahi bunun vücudunda ensicesinin muhtelif yerlerinde hasıl edeceği tesir 40 derecelik, 12 derecelik ve hattâ daha az derecelik bir alkolün tesirinden çok daha yüksek ve çok daha kuvetlidir.,,

Hatip köylerde eğlence deyince hatıra 15 şinden 80 nine kadar bütün vatandaşların rakı içmesi hatıra geldiğini söyliyerek tedbirler alınmasını istedi.

Tütün meselesi

B. Kâmil Dursun (İzmir) Tütün alımı üzerinde müstahsillerinin şikâyetlerine temas etti ve İnhisarların mübayaa için kurdukları şirketin mübayaa memurlarının piyasayı iyi tetkik ederek köylere gitmelerini istedi.

Vekilin izahları:

Projenin umumî heyeti üzerinde başka söz istiyen olmadığından Gümrük ve İnhisarlar Vekili B. Râna Tarhan kürsüye geldi ve şu izahatı verdi:

"— Alkolün mazarratı, alkolden nasıl kurtulunur, bunlar hakkında söz söylemek bendenize düşmez. Müsaade buyurursanız yalnız vekâlete teallûk eden kısma arzıcevap edeyim. Yüksek meclisce malûmdur ki hükümetin programında yüksek alkollü içkilere karşı mücadele edileceği yazılıdır. Buna uyarak İnhisarlar Vekâleti tetkikatta bulundu ve şöyle bir program çizdi ve bunu da heyetivekileye arzetti. Program şudur:

Biranın ve şarabın resimlerini indirmek bunların satışını mümkün olduğu kadar kolaylaştırmak, rakı satışını kolaylaştırmamak ve şimdilik 40 derecelik bir rakı yapıp piyasaya çıkarmaktır. Bu program tabiî bir başlangıçtır. Hükümetin arzusu yüksek derecedeki alkolleri mümkün olduğu kadar ortadan kaldırmağa çalışmaktır. (Bravo sesleri).

Fakat bunu tedricî yapmak zaruretini hissetmiştir. Bu başlangıçtır. Gayeye doğru gidilecektir. Ankara bira fabrikasını sordular. İnhisarlar idaresine geçmesi mukarrerdir. Devir muamelesi hazırlanmaktadır. .

Anason için mübayaatta müşkülât olduğunu yahut aşağı fiyat verildiğinden muhterem mebuslardan birisi şikâyet ettiler. Eğer bu muayyen bir yerde vaki bir hâdise ise lutfen sonra gelip tafsilât verirlerse meşgul olurum. Yanlış harekette bulunanlar varsa alâkadar olur ve tekerrürüne mâni oluruz. Bizim esaslı siyasetimiz anason ekicilerini himaye etmek anasonlarımıza fazla fiyat vermektir. Çünkü anason bize lâzımdır. Bu sene istisna olarak Suriye'den anason aldık. Çünkü mahsul bizde iyi olmadı. Bittabi olsaydı hariçten almazdık. Ümit ederim ki gelecek sene mahsulümüz iyi olur ve ihtiyacımızı tamamen memleketimizden temin ederiz.

Barutun ucuzlaması

Barutun ucuzlaması ve inhisarın kalkmasını arkadaşımız Kemal Ünal temenni ettiler. Barutun ucuzlıyabilmesi için evelâ maliyetinin ucuzlaması lâzımdır. Barutu askerî fabrikalar imal ediyor, inhisarlar idaresi de satıyor. Bu satışa mukabil ancak % 10 bir kâr temin ediliyor. Bu % 10 dan vaz geçmekle, tetkik ettik, esaslı bir ucuzlama olmıyacaktır. Mevaddıiptidaiyesini ve imaliyesini ucuzlatmak lâzımdır. Barut üzerindeki inhisarın kalkmasına gelince; bunun üzerinde tâ eskidenberi inhisar mevcuttu. Bu bir varidat menbaı olmaktan ziyade inzibat noktasından da eveldenberi böyle olmuştur. İnhisar kalksa dahi bundan daha ucuz olacağı şüphelidir.

Tütün için yüksek fiyatla piyasa açtığımızdan şikâyet buyurdular. Yüksek fiyatla açarlar ki, tüccar da ona göre yüksek fiyat versin diye.. Demek bunun bazı yerlerde aksi tesiri oluyor. Zürraın mümkün olduğu kadar yüksek fiyatla tütününü satabilmesini temin için alâkadar memurlarımıza direktif verilmiştir.,,

Vekilin bu izahatından sonra projenin maddelerine geçildi ve İnhisarların yeni sene bütçesi, varidat 50.763.260; masraf 8.656.468 lira olarak kabul edildi.

Kamutay dünkü toplantıda Sıhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti teşkilât ve memurları hakkındaki 3017 sayılı kanuna ek projenin de ilk görüşmesini yapmıştır.

Kamutay yarın saat 15 te toplanacaktır.

Sulh ve Balkanlar

(Başı 1. inci sayfada)

sız kalmak, antant dostluğunu daha müspet, ileri ve faal bir safhaya geçirmekte müşkülât çekilmiş olsa bile, onu hiç olmazsa parçalayıcı ve biribirine düşürücü tahriklere karşı müdafaa etmektir. Times gazetesinin Bulgaristan hakkındaki temennileri, ilk günlerindenberi Balkan antantı devletlerinin de sarsılmaz arzusunu teşkil etmiştir.

Balkan antantını sevmemek ve istememek, onun vücudunu herhangi bir genişleme ve ilerleme hareketine karşı sed telâkki etmekten başka bir şeyle izah edilemez. Çünkü antantın, yalnız kendi bölgemize has ve münhasıran barışçı olmak karakteri tanınmıştır ve şimdiye kadar onun bu karakteri aleyhine iftira bile edilmek mümkün olmamıştır.

Dikkat edilecek ikinci nokta, Balkan antantını teşkil eden devletlerin sulha olduğu kadar, kendi hüriyet ve istiklâllerine bağlı bulunmaları, ve bilhassa tam bir hüriyet ve istiklâlin şartları neler olduğu hususundaki şuurları ve isabetleridir. Antant devletlerinden herhangi birine tevcih eden herhangi bir darbe, bir insan vücudunun herhangi bir noktasındaki ağrı gibi, bütün anlaşık devletler üzerinde derin tesirini hissettirmiştir. Herkes emindir ki Balkanlara inen darbe, münferit ve mahdut kalamaz: bu devletler emniyet ve müdafaa için nasıl bir kül iseler, müdahale ve tecavüz için de öyledirler. Müdahale ve tecavüzün tedrici olması, tam olmasını geciktirir, fakat alıkoyamaz.

Bizler ağır hataları tarihlerde okumaktan usandık. Balkan devletlerinin ayrı ayrı millî tarihleri, bir defa da, devamlı bir tedbir, isabet ve basiret devrinin hikâyesini yazsınlar.

F. R. ATAY

Yugoslav Naibi Romaya vardı

(Başı 1 inci sayfada)

Prens ile Prenses bu sabah saat 9,45 te Roma'ya vasıl olmuşlar ve kıral kıraliçe ve Musolini tarafından karşılanmışlardır. Bundan sonra Kirinal sarayına giderek Roma valisi Prens Colonna ile Yugoslavya kolonisini kabul etmişlerdir.

Prens Pol saat 11 de Musolini ve Kont Ciano ile görüşmüştür.

Gazeteler, uzun makaleler neşrederek bu ziyareti selâmlamakta, prens Pol'un halk arasında kazandığı şöhretten bahsetmekte ve Prensin siyasî faaliyetinin muhtelif safhalarını hatırlatmaktadırlar.

Roma halkının Yugoslavya Prensi Pol'u karşılarken gösterdiği heyecan Naip Prens saraya geldiği zaman yapılan tezahüratla ölçülebilir. Halk kıtaların teşkil ettiği kordonu yararak Kirinal meydanına yayılmış ve muhterem misafiri alkışlamıştır.

Prens ile Prenses ve Kıral ile Kıraliçe balkonda halka görünmek mecburiyetinde kalmışlar ve şiddetle alkışlanmışlardır.

Prens Pol ile Prenses Olga, öğleden biraz sonra Kirinal sarayından çıkarak villa Savoie'ye gitmişler ve saat 12,30 da kıral ve kıraliçe tarafından şereflerine verilen ziyafette hazır bulunmuşlardır.

Mezarları ziyaret

Yugoslavya hariciye nazırı Markoviç Prens Pol ile birlikte Pantheon'u vatan mihrabını ve ihtilâlde ölenlerin mezarlarını ziyaret ettikten sonra derhal ikamet ettiği otele dönmüştür.

Muhtelif temaslar

Roma, 10 a.a. — Musolini öğleden sonra Markoviç'i kabul etmiştir.

Yugoslav naibi Prens Pol Venedik sarayına giderek Musolini'nin Krinalda kendisine yaptığı ziyareti resmen iade eylemiştir. Halk prensi hararetle alkışlamıştır.

Fransız - ingiliz - sovyet ittifakını istiyenler

Londra, 10 a.a. — Müstakil mebuslardan Mis Rathbone bugün Avam Kamarasında yaptığı beyanatta "İngiliz efkârı umumiye enstitüsü,, tarafından yapılan ankete iştirak edenlerden yüzde 87 nin bir ingiliz - fransız - rus ittifakı lehinde cevap verdiklerin ibildirmiştir.

ÜLKÜ

HALKEVLERI DERGİSİ

ÜLKÜ'nün Mayıs 1939 tarihli 75 inci sayısı çıkmıştır. İçindekileri sırasiyle yazıyoruz:

23 Nisan *Fuad Köprülü.* — Millî Şef'ten Halkevlerine direktifler. — Anadolu Mektebinden bir hatıra. *Ş. A. K.* — XVI - XVIII inci asırlarda saraylardaki Sanat ve sanatkârlar ile Osmanlıların Avrupa sanatı için olan ehemiyeti. *Heinrich Glück* (Almancadan çeviren: *Cemal Köprülü*). — Ölümünün 112 nci yıldönümü münasebetiyle Bethoven'in hayatı ve eserleri. *Cevat Memduh Alter.* — Kültür teorileri hakkında *Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu.* — İki kız kardeş ve bir delikanlı (Hikâye) *Nahid Sırrı.* — Başka memleketlerde beden terbiyesi *Nüzhet Abbas.* — Köyümden türküler (Şiir) *C. Miroğlu.* — Gazneli Mahmut, Gazne Devletinin menşei ve karakteri meselesine dair *A. Yakubovskiy* (Ruscadan çeviren: *A. Caferoğlu*). — Millî edebiyat devri şiir sahasında Âşık Tarzı tesirleri *Fevziye Abdullah.* — Ortazaman Türk - İslâm dünyasında yaşanan hayata dair *Prof. A. Mez* (Almancadan çeviren: *Cemal Köprülü*).

NOTLAR ve İKTİBASLAR

Ankara Mahkemei Şer'iye sicillerinden tahliller *Hasan Fehmi.* — Halıcılık hakkında tetkikler *H. T. Dağlıoğlu.*

AYIN HABERLERİ

Altıncı Büyük Millet Meclisi — Yeni kabine — Dünya içinde Türkiye.

HALKEVLERİ HABERLERİ

İhtilâflar hakkında *N. K.* — Halkevleri çalışmaları — C. H. P. nin tertip ettiği müsabakalar — Ressam Cemal Benim'in ve talebelerinin sergisi — Halkevleri neşriyatı.

FİKİR HAYATI

Bir okuyucunun notları — Neşriyat Kongresi — Resim sergisinde — Süleyman Bahri. *Nahid Sırrı.*

BİBLİYOGRAFYA

Donald Everet Webster, "The Turkey of Atatürk, Social processin the Türkish reformation" *Peyami Ermen.* — *Nahid Sırrı* "Anadolu Yol Notları" *F. Abdullah.*

Sovyet İngiliz görüşmeleri

Sovyetlerin istediği şudur: Sovyet taahhüdleri askerî anlaşmalarla tamamlanmalı

Garanti Baltık devletlerine de teşmil edilmelidir

(Başı 1. inci sayfada)

İngiltere ve Fransaya derhal yardım edecektir Bununla beraber İngiltere hükümetinin bu mukabil tekliflerinde Sovyetler Birliğinin orta Avrupa'nın şu veya bu devletine karşı aldığı taahhütler dolayısiyle askerî hareketlere geçmesi takdirinde Fransa ve İngiltere'den, mütekabiliyet esasına dayanarak, alacağı herhangi bir yardım hakkında hiç bir kayıt mevcut değildir.

Çemberleyn'in izahları

Londra, 10 a.a. — Avam kamarasında Çemberleyn ingiliz tekliflerine dair Moskova'da neşredilen deklarasyona işaret ederek demiştir ki:

Bu deklerasyonun ingiliz hükümeti tarafından ileri sürülen tekliflerin yanlış anlaşılmış olmasından ileri geldiği anlaşılıyor. Hükümet geçenlerde doğu Avrupasının bazı devletlerine karşı muayyen teahhütlerde bulunmuştur.

İngiliz hükümeti bunu yaparken sovyet hükümetini bu teahhütlere iştirake dâvet etmedi, zira böyle bir teklif bazı zorlukların tevlidinden hali kalmıyacaktı. Buna binaen ingiliz hükümeti sovyet hükümetinin de ingiliz deklarasyonuna benzer ve şu mealde bir deklarasyon yapmasını teklif eyledi:"Fransa ve İngiltere kendi teahhütlerinin tatbiki dolayısiyle harbe giriştikleri takdirde sovyet hükümeti onlara yardım etmiye âmade bulunduğunu beyan eder.,,

Hemen hemen aynı zamanda sovyet hükümeti daha geniş ve daha katî bir plân teklif etti. Fakat bu plân bizim tekliflerimizle içtinap etmek istediğimiz ciddî zorlukları tevlitten hali kalmıyacaktı. Buna binaen ingiliz hükümeti bu zorlukları sovyet hükümetinin ilk tekliflerinde bazı değişikliklerle [illegible] ve aynı zamanda kendisi- ler yaptı.

İngiliz hükümeti, sovyet hükümetini kendi müdahalesini ingiliz ve fransız müdahalesine bağlı bulundurmak arzu tetiği takdirde, kendi hesabına buna hiç bir itirazı bulunmadığını sarih surette bildirdi.

Çemberleyn sözlerine şu suretle devam etmiştir:

"— Lord Halifaks dün sovyet büyük elçisini kabul etmiştir. Sefir, ingiliz tekliflerine göre, ingiliz ve fransız yardımı olmadan sovyet müdahalesini mecburî kılabilecek vaziyetler tehaddüs etmiyeceğinden sovyet hükümetinin hâlâ emin olmadığını bildirmiştir. Lord Halifaks verdiği cevapta ingiliz hükümetinin maksadı hiç şüphesiz bu olmadığını tavzih eylemiştir.

Çemberleyn Moskovadaki İngiltere büyük elçisinin iki gün evel Molotof tarafından kabul edilerek ingiliz tekliflerinin ihtimamla tetkik edileceğini vâdini almış bulunduğunu söylemiş ve Londran'ın şimdi sovyet cevabını beklemekte olduğunu ilâve eylemiştir.

Avam Kamarasında işçi mebuslardan Noel Baker şu suali sormuştur.

Polonya'ya verilen garanti Sovyetler Birliği ile ittifaka her hangi bir suretle mâni olacak mıdır? ve Beck bu hususta bir teminat vermiş midir ?

Çemberleyn şu cevabı vermiştir :

"Hayır, İngiltere, ile Sovyetler Birliği arasında böyle bir ittifak imkânsız değildir.

Avam Kamarasında Atlee şu suali sormuştur :

" İngiliz - sovyet müzakereleri esnasında, ingiliz hükümeti taarruza karşı kuvetli bir anlaşma akdi için üç hükümetin görüşmelerinde âhenk mevcut olacak veçhile fransız hükümetiyle sıkı temas halinde bulunmuş mudur ?

Çemberleyn "Evet" cevabını vermiştir.

Çemberleyn diğer bir suale cevap vererek :

"İngiliz - sovyet müzakerelerini en büyük bir ehemiyet ve en büyük müstaceliyet arzeden bir mesele olarak telâkki etmekteyim.,, demiştir.

İngiliz sefirinin görüşmeleri

Londra, 10 a.a. — Moskova'daki ingiliz sefiri, pazartesi günü B. Molotof ile yapmış olduğu görüşme hakkında hariciye nezaretine rapor göndermiştir.

Sefirin B. Molotof ile yakında ikinci bir görüşme yapacağı tahmin edilmektedir.

İngiliz mukabil tekliflerine karşı sovyetlerin vereceği cevap yakında beklenmektedir.

Molotof'un bu cevabı cuma günü Moskova'da İngiltere sefiri Scedes'e tevdi etmesi veya milletler cemiyeti konseyinin içtimaı münasebetiyle cumartesi günü Cenevre'de bulunacak olan Potemkin'in bu cevabı bizzat Lort Halifaksa' getirmesi ihtimal dahilindedir.

Sovyetlerin asgarî şartları

Londra'nın sovyet mahfillerinde öğrenildiğine göre Moskova'nın ingiliz plânına iştirâk etmek için ileri sürdüğü asgarî şartlar şunlardır :

1. — Sovyet taahhütlerinin askerî anlaşmalarla tamamlanması ,

2 — Garantinin Baltık devletlerine de teşmili,

Hükümete yakın ingiliz mahfillerinde söylendiğine göre erkânıharbiyeler arasında görüşmeler yapılması ihtimali imkânsız değilse de, ikinci nokta yani Baltık devletlerinin de garanti meselesi yalnız İngiltere'nin iradesi ile yapılacak bir iş değildir.

Aynı mahfillerde İngiliz - Sovyet müzakerelerinin bir müddet daha devam etmesi kuvetle muhtemel olduğu ilâve edilmektedir.

Şimal devletlerinin vaziyetleri

Stokholm, 10 a.a. — Şimal memleketleri hariciye nazırları, dün akşam neşrettikleri bir tebliğde, memleketlerinin Avrupa memleketleri arasında her türlü ittifaklardan dışarıda kalacağını bildirmişlerdir. Bu suretle Oslo konferansında tasvip edilen prensipler devam eylemektedir.

Japonlara göre Çinliler, Çinlilere göre Japonlar

Çok feci vaziyette

Tokio, 10 a.a. — Domei ajansının bir tegliğine göre, Hopei askerî harekât sahasında Japon ordusu yedi korgeneralle bunların kumanda ettikleri 150 bin çin askerini ihata etmeğe muvaffak olmuştur. Çin generali Tangenpo'nun kumanda ettiği dört çin fırkası imha edilmek tehlikesine maruz bulunuyor.

Çinlilerin muhasarası

Honkongk, 10 a.a. — Çin kuvetleri Kaifeng, Hangşov ve Suşovdaki japon mevzilerini muhasara altına almışlardır. Bir çin tayyare filosu iki gündür bu mıntakadaki japon kuvetlerini bombardıman etmektedir.

Kuikinag'dan Nanşanga gitmekte olan takviye kıtatından 3000 kişilik bir japon müfrezesi imha edilmiş ve bir çok harp levazımı ele geçirilmiş - tir.

Düşürülen japon tayyareleri

Şungink, 10 a.a. — Geçen cumartesi günü Siain şehrini bombardıman etmek isteyen 17 bombardıman ve 35 avcı tayyaresinden mürekkep bir japon filosunu Lentien civarından çin hava kuvetleri durdurmuştur. Yapılan şiddetli bir hava muharebesinde Japonların 7 bombardıman ve 5 avcı tayyaresi düşürülmüştür.

Bir japon bombardımanı

Şunking, 10 a.a. Şunking'in Japon tayyareleri tarafından bombardımanında askerî bakımdan hiç bir hasar olmamıştır. Yalnız bir kaç ev yıkılmış ve halktan ölenler ve yaralananlar olmuştur.

Erzincanda spor müsabakaları

Erzincan, 10 a.a. — Bu pazar günü Erzincan'da Fırat adasında tertip edilen eğlencelerde bisiklet yarışlariyle koşu, atlama ve halat çekme müsabakaları, voleybol maçları yapılmıştır.

Kazananlara hediyeleri vali ve Bayan Kâzım Orbay tarafından verilmiştir. Bu eğlencelere Erzincan halkının pek çoğu iştirâk etmiştir. Müsabakalarda gençlerin gösterdiği muvaffakiyet ümit vericidir.

ANDAÇ

NÖBETÇİ ECZANELR

Pazar	:	Ankara eczanesi
Pazartesi	:	Yeni ve Cebeci eczaneleri
Salı	:	Halk ve sakarya „
Çarşamba	:	Ege ve Çankaya „
Perşembe	:	Sebat ve Yenişehir „
Cuma	:	İstanbul eczanesi
Cumartesi	:	Merkez eczanesi

ACELE İMDAT

Bir yaralanma, bir kaza, fevkalâde bir hastalık vukuunda acele imdat istemek için belediyeler hastanesine (2257) numara ile telefon edilir.

Lüzumlu Telefon Numaraları

Yangın ihbarı: (1521). — Telefon müracaat: Şehir: (1023-1024). - Şehirler arası: (2341-2342). — Elektrik ve Havagazı âriza memurluğu: (1846). — Mesajeri Şehir Anbarı: (3705). — Taksi telefon numaraları: Zincirlicami civarı: (2645-1050-1196). - Samanpazarı civarı: (2806-3259). - Yenişehir, Havuzbaşı Bizim taksi: (3848), - Çankırı caddesi, Ulus taksisi: (1291). - İstanbul taksisi: (3997) Devlet demiryolları Gar istihbarat ve müracaat memurluğu: (1788).

Otobüslerin ilk ve son seferleri

Ulus M. dan K. dere'ye	6.45	23.00
K. dere'den Ulus M. na	7.15	23.20
Ulus M. dan Çankaya'ya	7.25	23.00
Çankaya'dan Ulus M. na	7.10	23.20
Ulus M. dan Dikmen'e	6.30	20.00
Dikmen'den Ulus M. na	7.00	20.30
Ulus M. dan Keçiören'e	6.00	21.00
Keçiören'den Ulus M. na	6.30	21.30
Ulus M. dan Etlik'e	6.30	21.00
Etlik'ten Ulus M. na	7.00	21.30
Ulus M. dan Cebeci'ye	7.00	23.00
Cebeci'den Ulus M. na	7.00	23.00
Cebeci'den A. fabrikalara	7.00	—.—
As. fabrikalardan Cebeci'ye	—.—	17.00
Yenişehir'den Ulus M. na	7.00	23.00
Ulus M. dan Yenişehir'e	7.10	23.00
S. pazarı'ndan Akköprü'ye	6.15	7.00
Akköprü'den S. pazarına	7.30	9.45
Bahçeli evlerden Ulus M. na	7.45	—.—
Ulus M. dan Bahçeli evlere	—.—	20.00

§ Ulus meydanıyle İstasyon arasında her beş dakikada bir sefer olup tren zamanları seferler daha sıktır.

§ Ulus meydanıyle Yenişehir, Bakanlıklar, Cebeci, Samanpazarı arasında saat 8 den 20 ye kadar vasatî her beş dakikada; saat 20 den 21 e kadar her on dakikada; saat 7 den 8 e ve 21 den 23 e kadar her onbeş, yirmi ve otuz dakikada bir muntazaman seferler vardır.

§ Akşamları Ulus meydanından saat 23 deki son seferlerle bunların Ulus meydanına dönüşleri sinemaların dağılış saatine tâbidirler.

Posta saatleri

Teahhütlü saat (18) e kadardır.
Posta saat (19) a kadar İstanbul cihetine mektup kabul eder.

Tren saatleri

Haydarpaşa'ya	: Her sabah 8.20. Her akşam 19.15 ve 19.50 de. (Pazartesi, Perşembe, Cumartesi, Toros sürat.)
Samsun hattı	: Hergün 9.35 (Kayseri, Sivas, Amasya bu hat üzerindedir.)
Diyarbakır hattı	: Her gün 9.35
Zonguldak hattı	: Her gün 17.08

Dünya ölçüsünde dedikodu

(Başı 5 inci sayfada)

çıkmış, kıtalar ve Okyanuslar aşmağa başlamıştır.

Lâzım olan bunlara kulak asmamak mıdır, yoksa iyisini kötüsünden ayırt etmeğe çalışmak mıdır? Fakat, kabil olsa da sadece omuz silkip bıyık altından gülebilsek!

Nasuhi BAYDAR

Fabrika ve matbaaların asgarî mükellefiyetleri

İcra Vekilleri Heyeti, fabrika ve matbaaların 1939 malî yılı içinde kazanç vergisi kanununa göre tâbi olacakları asgarî mükellefiyet nispetlerini tesbit etmiştir. Buna göre teşviki sanayi kanunu ile birinci sınıf sayılan müesseselerin maktu vergisi 100, mütehavvil vergisi 3, nisbî vergisi de yüzde 5 dir. Teşviki sanayi kanunu ile ikinci sınıf sayılan müesseselerin maktu vergisi 70, mütehavvil vergisi 2, nisbî vergisi de yüzde 4 dür. Üçüncü sınıf sayılan müesseselerin maktu vergisi 60, mütehavvil vergisi 1,5, nisbî vergisi de yüzde 3 dür. Dördüncü sınıf sayılan müesseselerle, dördüncü sınıftan aşağı olan müesseselerin maktu vergisi 50, mütehavvil vergisi 0.75, nisbî vergisi de yüzde 2 dir. Teşviki sanayi kanunundan istifade etmiyen müesseseler de teşviki sanayi kanununun ikinci maddesindeki hükümlere göre tasnife tâbi tutularak yukarda yazdığımız tasniflere göre asgarî vergi ile teklif edileceklerdir.

Gümrük ve İ. B.

Garaj kiralanacak

Gümrük ve nlhisarlar Vekâletinden :

Vekâlet makam ve hizmet otomobillerini koymağa ve yıkamağa müsait garaj kiralanacaktır. Böyle bir garajı kiraya vermek isteyenlerin vekâlet levazım müdürlüğüne müracaat etmeleri. (1719) 11729

Ankara Borsası

10 Mayıs 1939 fiyatları

ÇEKLER

	Açılış F.	Kapanış F.
Londra	5.93	5.93
Nevyork	126.6525	126.6525
Paris	3.3550	3.3550
Milâno	6.6625	6.6625
Cenevre	28.4725	28.4725
Amsterdam	67.9375	67.9375
Berlin	50.8250	50.8250
Brüksel	21.5625	21.5625
Atina	1.0925	1.0925
Sofya	1.56	1.56
Madrid	14.0350	14.0350
Varşova	23.8450	23.8450
Budapeşte	24.8425	24.8425
Bükreş	0.9050	0.9050
Belgrad	2.8925	2.8925
Yokohama	34.62	34.62
Stokholm	30.545	30.545
Moskova	23.9025	23.9025

ESHAM VE TAHVİLÂT

1933 İkramiyeli Ergani	19.—	19.05
1938 % 5 İkramiyeli	19.—	19.—
1934 % 5 Hazine tahvili	44.—	44.—
Sivas - Erzurum Hattı İs. I.	19.53	19.53
Sivas - Erzurum Hattı İs. III.	19.67	19.67
Reji	1.125	1.125

Büyük bir Avrupa otomobil yarışı

Roma 10 a.a. — İtalyan otomobil kulübü büyük bir Avrupa otomobil yarışı tertip etmiştir. Yarış Mayıs sonunda başlıyacaktır.

Muhtelif Avrupa hükümet merkezlerinden gelecek olan otomobiller evelce tesbit edilen yolu takip ederek asgarî vasatî süratle bu ayın 24 ünde Romada, 25 inde de Milano'da bulunacaklardır. Roma ile Milâno arasında vasatî sürat saatte 50 kilometreden az olmıyacaktır.

Almanya - Litvanya ticaret görüşmeleri

Varşova, 10 a.a. — Kaunas'dan bildiriliyor:

Almanya - Litvanya ticaret itilâfını müzakere eden alman murahhasları tekliflerini başvekil general Cerniusa bildirmişlerdir. Murahhaslar Litvanya ticaretinin yüzde 45 inin Almanya ile yapılmasını ve bütün Litvanya ihracat mallarının Memel'den geçirilmesini istemişlerdir.

Türk Hava Kurumu 27 inci tertip

Büyük Piyangosu

Birinci keşide 11 Mayıs 1939 dadır

Büyük ikramiye 40.000 liradır

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle 20.000 ve 10.000 liralık iki adet mükâfat vardır... Yeni tertipten bir bilet alarak iştirâk etmeği ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mesut ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

Vinç vagonu alınacak

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Muhammen bedel ve muvakkat teminat bedelleri aşağıda yazılı muhtelif cins vinç vagonu ayrı ayrı ihale edilmek suretiyle 27-6-1939 salı günü saat 11 de sıra ile Ankarada İdare binasında kapalı zarfla satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin aşağıda yazılı miktarlarda teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 10 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 425 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (1701)

Eksiltme No. sı	Eşyanın cinsi	Kalemin miktarı	Muhammen bedeli Lira	Muvakkat teminatı Lira
1	6 tonluk vinç vagonu	6	150.000	8750
2	25 „ „	1	85.000	5500
3	100 „ „	1	125.000	7500
			11728	

PARKE KALDIRIM TAŞLARI

Eskişehir'in Şakir Çiftliğinde emsali nadir olan (HEKTER) namı diğer kaldırım taşları çıkarılmaktadır. Bu taşların sağlamlığı mühendislerle inşaat sahipleri tarafından her zaman tecrübe ve takdir edilmiştir. Arzu edilen büyüklük ve şekilde imal edildiği gibi her tarafa nakliyatı da temin edilir. Toptan alanlara büyük tenzilât yapılır. Eskişehir Mutalp caddesinde No: 68 fırında: İbrahim İlyas Özcan ve İrfan Turhanlı adresine müracaat edilmesi. 1655

Jandarma

Yatak ve yastık kılıflık bez alınacak

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satın Alma Komisyonundan :

1 — Bir metresine otuz dokuz kuruş kıymet biçilen 64512 metre vasıf ve örneğine uygun yatak ve yastık kılıflık bez kapalı zarf usulü ile 17.5.939 çarşamba günü saat 10 da satın alınacaktır.

2 — Şartnamesi 129 kuruş karşılığında komisyondan alınabilecek olan bu eksiltmeye girmek istiyenlerin 1887 liralık ilk teminat banka mektubu veya vezne makbuzu ile şartnamede yazılı belgeleri muhtevi teklif mektuplarını belli gün saat dokuza kadar komisyona vermiş olmaları. (1566) 11586

Muhtelif erzak alınacak

Ankara Nümune Hastanesi Baştabipliğinden :

Cinsi	Miktarı Kilo G.	Tutarı Lira K.	Muvakkat teminat Lira K.	İhale şekli	İhale tarihi
Tavuk ve piliç	2700 adet	1620	121 50	Açık	29 mayıs 1939 pazartesi saat (10)
Birinci nevi tereyağı	450	630	47 25	„	„ „
Sadeyağı	4000	4000	300 00	„	„ „
Zeytin yağı	500	275	20 65	„	„ „
Tuz	37000	2220	166 50	„	„ „
Kuru bamya	250	275	20 65	„	„ „
Kuru üzüm	900	270	20 25	„	„ „
Kuru kaysı	600	390	29 25	„	„ „
Taze bamya	1500	300	22 50	„	29 mayıs 1939 pazartesi saat (14)
Semizotu	2500	500	37 50	„	„ „
Taze fasulye	3000	450	33 75	„	„ „
Patlıcan	6000	900	67 50	„	„ „
Kabak	4000	400	30 00	„	„ „
Taze bakla	1000	100	7 50	„	„ „
Lahna	800	56	4 20	„	„ „
Pırasa	5000	250	18 75	„	„ „
Taze domates	3000	450	33 75	„	„ „
Limon	18000 adet	900	67 50	„	„ „
İspanak	8000	1200	90 00	„	„ „
Pirinç unu	1000	300	22 50	„	29 mayıs 1939 pazartesi saat 15,30
Şehriye	700	210	15 75	„	„ „
Makarna	1500	450	33 75	„	„ „
Nişasta	700	210	15 75	„	„ „
Un	900	108	8 10	„	„ „
Birinci nevi ekmek	68000	6970	522 75	Kapalı)	30 mayıs 1939 salı günü saat 10 da
Francala	5000	750	56 25	„	„ „
Süt	60000	9000	675 00	„	„ „ saat 14,30 da
Yoğurt	35000	7000	525 00	„	„ „ „ „
Soda	3000	210	15 75	Açık	31 mayıs 939 çarşamba günü saat 10 da
Sabun	7500	2850	213 75	„	„ „
Domates salçası	400	120	9 00	„	„ „
Kuru fasulye	2500	375	28 13	„	„ „
Patates	20000	1400	105 00	„	„ „
Kuru soğan	4000	280	21 00	„	„ „
Yumurta	25000 adet	500	37 50	„	„ „
Mercimek	350	56	4 20	„	„ „
Nohut	1500	210	15 75	„	„ „
Toz şekeri	12000	3120	234 00	„	31 mayıs 939 çarşamba saat 14 de
Kesme şeker	1000	320	24 00	„	„ „
Pilâvlık pirinç	15000	3900	292 50	„	„ „
Lapalık prinç	5000	1100	82 50	„	„ „

1 — Ankara Nümune Hastanesinin 1939 malî yılına ait erzak mikdarla rile tutarı ve muvakkat teminatı ve ihale tarihi ve saati yukarda gösterilmiştir. İsteklilerin yeni yıl ticaret odası vesikası ve ilk teminat makbuzu ve Ticarethane namına hareket edenlerin noterlikten tasdikli vekâletname leriyle birlikte ve kapalı zarfların 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesin-de hazırlıyacakları teklif mektuplarını belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Nümune Hastanesinde müteşekkil komisyona vermeleri.

2 — Şartnameleri görmek istiyenler her gün Nümune Hastanesi idaresine müracaat etmeleri. (1671) 11711

TASHİH — Gazetenizin 10 mayıs 939 tarihli nüshasında intişar eden Nümune Hastahanesinin ilânındaki tuzun tutarı 2220 lira olacak iken tertip hatasından dolayı 220 olarak gösterilmiştir. Tashih ve tavzih olunur.

İspirto ihtiyacı olanların nazarı dikkatine

İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

Açık kolonya ispirtosu satan bayilerimizin isimleri aşağıda yazılıdır. Sayın halkımızın ispirto ihtiyaçlarını bu yerlerden temin etmeleri ve şayet buralarda ispirto bulamazlarsa Başmüdüriyetimize haber vermeleri rica olunur.

Kavaklıdere	:	Güven evleri bakkaliyesi
Yenişehir	:	Yenişehir Eczahanesi
		Sümer bakkaliyesi
		Kanaat bakkaliyesi
		Emirler caddesi Hikmet bakkaliyesi
		Meşrutiyet caddesi Âdil „
		Sünbül sokak No. 9 Şinasi
		Emiciler caddesi No. 27 Hazım bakkaliyesi
		Kâzım Özalp caddesi Yusuf bakkaliyesi
Anafartalar	:	Memurlar Kooperatif Şirketi
		İbrahim Hakkı Eskişehirli
		Ahmet Enver kardeşler
		İstanbul Eczahanesi
Müdafaai Hukuk Caddesi		Vehbi Erkoç
Tabakhane	„	No. 71 Ahmet Göney
İsmetpaşa Mahallesi	:	No. 38 Hazım
Hacıbayram Caddesi	:	No. 16 Mehmet Ali ve Sadık 11725

Peşin para ile ve açık arttırma ile satılık emlâk

Emlâk ve Eytam Bankasından:

Esas No.	Mevkii ve nev'i	Mukadder K. T. L.	Depozitosu T. L.
109	İsmetpaşa M. Şükrü Çavuş çıkmazı, 7 ada 19 parselde 20 M2. arsa.	3.—	60.60
85	İsmetpaşa M. Tahta Minare, Aralık sokak, Kadastronun 13 ada 12 parselinde 124 M2. arsa.	186.—	37,20
86	İsmetpaşa M. Çankırı Cad. Kadastronun 13 ada 14 parselinde 281 M2. arsa.	562.—	112,40
88	İsmetpaşa M. Ulucak, Beştepeler sokak, Kadastronun 21 ada 12 parselinde 70 M2. arsa.	105.—	21.—
79	İsmetpaşa M. Çankırı Caddesi. Asfalt cadde civarında Bayan Servet evine bitişik, kadastronun 13 ada 24 parselinde kayıtlı 102 M2. arsa.	306.—	61,20
91	İsmetpaşa M. Ulucak sokakta, Kadastronun 564 ada 2 parselinde ve üzerinde Boyacı Mustafa ve Yakub'un fuzulî evleri olan 1154 M2. arsa.	2.308.—	461,60
559	Sakalar M. Mektep sokak, kadastronun 233 ada 11 parselinde, 64 sehim itibariyle 28 sehim arsa (tamamı 112 M2.)	294.—	58,80
561	Doğanbey M. Sanayi caddesi, Kadastronun 157 ada 6 parselinde 64 M2. arsa.	1.280.—	256.—
534	Çankaya mevkii İnhisarlar şarap fabrikası yanında 3384 M2. bağ.	1.184.—	236,80
535	Cebeci, Balkehriz mevkii, şarkında öldürücü Hacı Hüseyin, garbinde kalaycı İsmail, şimalinde bulgurlu zade Rifat, cenubunda Mestçi Ali bağları, ile muhat, yarı hisse bağ. (Tamamı 5555 M2.)	417.—	83,40

Yukarda mevki ve nevileri yazılı emlâk, peşin para ve açık arttırma ile satılıktır. İhale, 29-5-1939 pazartesi günü saat onda Bankamız satış komisyonu huzurunda yapılacaktır. İsteklilerin, o gün depozito akçesi hüviyet cüzdanı ve iki vesika fotoğrafı ile Bankamız Emlâk servisine gelmeleri. (1774) 11744

Ankara Belediyesi

Yol ve köprü yaptırılacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Musiki muallim mektebi önünden asrî mezarlık yoluna kadar yaptırılacak olan (25.000) lira bedeli muhammenli yol ve köprü kapalı zarf usuliyle eksilmeye konulmuştur.

2 — İhalesi 16. 5. 939 salı günü saat 11 de belediye encümeninde yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminatı 1875 liradır.

4 — Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün yazı işleri kalemine müracaat etmeleri ve isteklilerin de teklif mektuplarını 16. 5. 939 salı günü saat ona kadar encümene vermeleri ilân olunur. (1564) 11542

Mahkemeler

Ankara Asliye Birinci Hukuk Mahkemesinden :

Ankaranın Hacı Bayram mahallesinde Emin Ahmet oğlu 1291. doğumlu Hüseyin'e.

Ankaranın Altındağ mahallesinde Muhittin oğlu Ali tarafından mahkememize açılan kayıplık dâvasında: yukarıda adresi yazılı Hüseyin amucası olduğundan 328 senesinde hizmeti askeriyesini ifa etmek üzere askere gidip bugüne kadar hayat ve mematından haber alınamadığından kayıplığına hüküm verilmesini istemekte olduğundan 28. 4. 939 cuma günü saat 14 de vaki duruşmada ikinci defa olarak Ulus gazetesiyle ilân yapılmasına karar verilmiş olduğundan ve muhakemesi de 13 Kânunuevel 1939. Tarih ve saat 14 muallâk bulunduğundan Hüseyinin hayat ve mematından haberdar olanların Ankara Asliye birinci hukuk mahkemesine malûmat vermeleri lüzumu ikinci defa olarak H. U. M. K. nunun 142. ci maddesine tevfikan ilân olunur. 1696

Ankara Asliye Birinci Hukuk Mahkemesinden :

Ankara belediye mezat idaresi memuru İsmail Hakkı tarafından mahkememize açılıp 3/405 sayısına geçirilen (Gitmiş) soyadının (Bostancı) ile değiştirilmesinden ibaret olan dâvanın yapılan duruşması sonunda:

İsmail Hakkının Gitmiş soyadının Bostancı ile değiştirilmesi hakkında ileri sürülen delil kâfi görülmüş olduğundan Gitmiş soyadının (Bostancı) ile değiştirilmesine 10. 4. 939 tarihinde karar verildiği ilân olunur. 1705

AnKara Asliye Birinci Hukuk Mahkemesinden :

Ankarada Saman pazarında Boyacı Ali mahallesinde 34/36 No.lı evde Osman Güvenir evelce almış olduğu Püşat soy adının Güvenir soy adiyle değiştirilmesine ve olsuretle tesçiline 24. 4. 939 tarihinde karar verilmiş olduğu ilân olunur. 1698

KÜÇÜK İLÂNLAR

Kiralık :

Acele kiralık — Bahçeli evler No: 126 da 5 oda tam konfor mobilya ve telefon. Aynı eve ve Tel: 3485 — 51 re müracaat. 1556

Kiralık daire — Yenişehir bakanlıklar doğusunda akay sokak Fethi B. köşkü ilerisinde 3 oda 1 hol banyo, Tel: 1452 A. Kaplan'a 1582

Acele kiralık apartman — İsmet İnönü caddesi sondurak 28 numaralı apartmanda beş büyük oda bir küçük oda bir hol ayrıca iki hizmetçi odası garaj daimî sıcak su kalorifer parke bütün konforu haiz 1596

Kiralık — Mobilyalı oda, 15 lira, aile nezdinde, Bayan için, Sıhiye karşısı İlkiz sokak No. 20 Mahir Ap. daire 5 1608

Kiralık oda — Şehirde bir fransız aile nezdinde mobilyalı bir oda kiralıktır. Posta kutusu 466 ya müracaat. 1609

Kiralık apartıman — Altışar odalı ve tam konforlu iki daire kiralıktır. Çankaya postanesi yanında Yeşil apartıman. Aynı apartımanda orta kata müracaat. 1616

Kiralık — Jandarma mektebi yanında havadar 3 oda bir hol mutfak banyolu apartıman katı ehven fiyat. İçindekilere müracaat. 1626

Kiralık daire — Saman pazarı kurşunlu cami karşısı No. 84 Alim bey Ap. 2. ci kat tam konfor banyo hava gazı saire. Kapıcıya müracaat. 1630

Kiralık oda — Bol güneşli, büyük, muşambalı aile nezdinde mobilyalı, mobilyasız Yenişehir, Ölçerler sokak No. 2 birinci kata müracaat. 1641

Kiralık mobilyalı 1 oda — Arman sokak No. 1 de güzel mobilyalı ve banyolu oda kiralıktır. 1653

Kiralık — Bir sofa üç oda elektrik havagazı banyo. Yenişehir Adakale caddesi No. 18.
Telefon: 2655 1656

Kiralık daire — 4 oda 1 hol 2 balkon 1 mutbak banyo elektrik havagazı, 55 lira Yenişehir Devlet Şûrası arkası Yıl sokak No. 23 Basri Bey Ap. 2. Kat. 1658

Kiralık oda — Mobilyalı ve tam konforlu bir oda kiralıktır. Atatürk bulvarı Vardar Apartmanı 31 numaralı dükkâna telefon 3130. 1659

Kiralık ev — Bahçeli evler ikinci durak No. 19 geniş antre, kış bahçesi, büyük salon, 3 oda hizmetçi odası bodrum, konforu tamam. 1660

Kiralık ev — Bahçeli evlerde 76 numaralı manzaralı, 8 odalı, garajlı ve geniş bahçeli müstakil ev kiralıktır. İçindekilere müracaat. 1663

Kiralık oda — Bir Bayan için aile yanında 15 liraya bir oda kiralıktır. Işıklar caddesi Yüksek Apartman daire No. 12 - Kapıcıya müracaat. 1669

Kiralık daire — Bakanlıklara karşı. Karanfil ve Bilge sokağı köşesi. Zemin kat. 4 oda. Elektrik, su havagazı, Banyo. 40 lira. Kapıcıya müracaat. 1686

Ehven fiyatla devren kiralık — Kaloriferli sıcak sulu 3 oda bir hol izbe de sandık odası. Menekşe S. 4 Kapıcıya. 1694

Kiralık oda — Yalnız bir bay için mobilyalı Sağlık Bakanlığı otobüs durağında 10 numaralı bakkal Mehmet Mustafaya müracaat. 1702

Kiralık oda — 2 vestiyer geniş taras dahil kalorifer yaz kış her gün sıcak su tam konfor. Yenişehir Atatürk bulvarı Yenige Ap. No. 9 1709

Yazlık kiralık — Yazı İstanbul'da geçireceklere 6 aylık kiralık apartman. Maçka: Maçkapalas apartmanı ikinci kapı No. 6 Kapıcı Hasana müracaat. 1711

İş arayanlar :

Mürebbiyelik aranıyor — Fransızca ve Almanca bilen bir Alman bayanı birinci sınıf aile nezdinde çocuk mürebbiyeliği arıyor. Ulus'ta E. F. rumuzuna müracaat. 1673

İş verenler :

Mürebbiye aranıyor — Yeni doğmuş bir çocuğa bakmak için bir Alman mürebbiyeye ihtiyaç vardır. Taliplerin tekliflerini N. D. adresile Ulusa göndermeleri. 1666

Aranıyor — Kolay bir işte çalışacak yazısı güzel bir bayan aranıyor. Ankara Borsası ikinci kat saat 1 - 2 arasında müracaat. 1695

Küçük ilân şartları

Dört satırlık küçük ilânlardan:

Bir defa için	30 Kuruş
İki defa için	50 Kuruş
Üç defa için	70 Kuruş
Dört defa için	80 Kuruş

Devamlı küçük ilânlardan her defası için 10 kuruş alınır. Meselâ 10 defa neşredilecek bir ilân için, 140 kuruş alınacaktır. Bir kolaylık olmak üzere her satır, kelime aralarındaki boşluklar müstesna, 30 harf itibar edilmiştir. Bir küçük ilân 120 harften ibaret olmalıdır.
Dört satırdan fazla her satır için beher seferine ayrıca on kuruş alınır.
Küçük ilânların 120 harfi geçmemesi lâzımdır. Bu miktarı geçen ilânlar ayrıca pul tarifesine tâbidir.

Aranıyor — İki kişilik bir aile için alafranga yemek pişirmesini bilen bir kadın hizmetçi aranıyor. Taliplerin Ulusta Haydar Pinyala müracaatları. 1699

Muhasip aranıyor — Bir ticarethane muhasebesini idare edecek Ticaret mektebinden mezun bir genç aranıyor. Posta kutusu 382 ye müracaat. 1706

Satılık :

Satılık arsa — Yenişehir, meşrutiyet cad. Atatürk bulvariyle birleştiği nokta yakınında, dört kat, apartmanlık, ada 1084, parsel 1, Telefon: 3563 1575

Satılık arsa — Yenişehir, Sıhat vekâleti karşısı, İlkiz caddesi, merkezî noktada üç kat apartmanlık arsa, ada 1149, parsel 23. Telefon: 3563 1576

Satılık kahve — Bankalar caddesi Çiçinyurt sokağındaki kahve Bentler azimet dolayısiyle müsait bir fiyatla devren satılıktır. 1577

Satılık — Dükkânlarla apartman, gazino ve lokantasiyle otel veya resmî daire yapmıya elverişli Ankara Yenişehirde 8 asfalt yolunun birleştiği en mutena yerde 35 metre cepheli 920 metre murabbaı arsa satılıktır. İnşaat ruhsatı dahi hazırdır. taliplerin Ankara posta kutusu 52 adrese mektupla müracatları. 1581

Satılık ev — Hacıdoğan'da ayda 45 lira iratlı beş odalı ev ucuz fiyatla verilecektir. Tel: 2487 1593

Satılık hane — Fransız sefareti karşısında ayrı inşata müsait 1300 metre arsa iki katta 9 odalı evi ile beraber. 8000 lira. Tel:5843 1594

Acele satılık — Cebeci'de hastane arkasında Elmadağ caddesi üstünde 5 dönüm bağ ev ve ahıriyle ucuz bedelle. Tel. 2406 Bayram caddesi No: 1 1600

Satılık arsa — Yenişehir Sıhiye vekâleti yanında sağlık sokak 490 .M. acele satılık. Tel: 1449 1601

Satılık — 120 liraya kelepir bir yemek odası takımı Yenişehir Kızılay karşısında Küflü apartımanı kapıcısına müracaat. 1619

Satılık Şam İşi salon takımı — Şam işi gayet şık iyi muhafaza edilmiş bir salon takımı azimet dolayısiyle gayet ucuz olarak 300 liraya satılıktır. Her gün 17.30 dan 19 a kadar Kavaklıdere, Özdemir cad. 80 numaraya müracaat. 1634

Acele satılık ev — Maltepede hakim ve manzaralı yerde durağa yakın 920 M. arsa bahçeli 4 odalı ehven bedelle Tel 2406 Bayram C. No. 1 1651

Satılık — 524 modeli Fiat markalı otomobil satılıktır. Görmek istiyenler saat 11-13 e kadar Polonya Sefaretine müracaatları lâzımdır. 1662

Satılık hane — Cebeci Attillâ Cad. Dörtyol otobüs durağında kârgir iki kat 10 numaralı hane satılıktır. Sahibine müracaat.
Özbey mahallesi Pilâv oğlu sokak No. 24 1664

Satılık otomobil — Opel marka 938 model küçük tip otomobil satılıktır. Bahçeli evler No. 8 müracaat. 1665

Satılık arsa — Şurayi Devlet ittisalinde bahçeye nazır, önü ve arkası yol kıymetli bir arsa. 2988 telefon numarasına müracaat. 1671

Satılık hisse — Küçük evler yapı kooperatifinden bir hisse satılıktır. Şeraiti anlamak istiyenlerin 3714 numaraya telefo netmeleri. 1676

Satılık — Yeni meclise yakın Aşağı Ayrancıda 1800 m. Eğlence otobüs durağında 30 metre asfalt cepheli 1120 metrelik arsalar. 1046 Tel. Suner. 1677

Satılık — 5620 liraya iki müstakil ev birden mülkiye mektebine bitişik köşede. Y. Ş. Tuna C No. 34 A... saat 18 den sonra. 5000 liraya ilân e... tiğim ev satıldı. Müracaat edilmem... 1678

Motosiklet satılıyor — İngiliz T... yofu sepetli çok az kullanılmış s... 5 - 6 Saman pazarı Boğaziçi Çay... vinde Envere müracaat. 1679

Acele satılık ev — Cebeciye na... kale önünde 2 daireli 9 odalı bahç... havuzlu konforlu kârgir Tel: 2... Bayram caddesi No. 1 16...

Satılık motosiklet — Az kullanılm... Dürkopp marka müracaat: Cev... Can, Nafıada, neşriyat kaleminde 1691

Satılık — 45 beygir Lam traktö... ve pulluğu, 10 beygir dizel motö... taş kırma makinesi ayrı ayrı satılı... tır. Ankara posta kutusu 110 T... 2405 1710

Satılık arsa — Balık pazarı asf... üzerinde kuyumcular sırasında Te... fon: 3130 1712

Satılık ev — Dumlupınar mahall... Aynalı çeşme sokağında 22 No. ev s... tılıktır. 3 oda, mutfak, halâ, bahçe, ... dunluk ve saireyi havidir. İçindeki... re müracaat. 1713

Satılık ev — Hamamönünde iki k... lı 5 odalı, iki bölük, bahçeli 3500 li... ya. Telefon: 3130 1714

Aranıyar :

Aranıyor — Bahçeli evlerden ... alınmak isteniyor devretmek istiy... ler tip numarasını ve şeraitini po... kutusu 52 ye bildirmeleri. 15...

Aranıyor — "Mobilyalı veya m... bilyasız kalorifer tertibatını haiz 5 ... ya 7 odalık bir apartıman aranıy... Gazetemiz ilân memurluğuna müra... at. 1627

Aranıyor — Orta yaşlı bir karı k... ca için temiz mobilyalı. Konforlu ... oda aranıyor.
Işıklar caddesi yüksek Ap. No. ... yaziyle müracaat. 1642

Aranıyor — Çocuklarını BERLİ... DE emin nezaret ve ihtimam altın... okutmak istiyenlere Berlinde gay... namuslu, hayatı hususiyede Alman... konuşur ilmî bir türk doktorunun ... lesi nezdine alır. Ankara'da Adli... caddesi Altansokakta avukat Baba... müracaat. 1661

... mış hususî bir otomobil alınacaktı... Her gün saat (14) den sonra, Telef... 3509 numaraya müracaat. 1679

DANSİNG MELEĞİ
Simone Simon

Ankara Valiliği

Elektrik tesisatı yaptırılacak

Ankaar Valiliğinden :

Keşif bedeli (6835) liradan iba... bulunan Ankara Irmak fidanlığı el... trik tesisatı açık eksiltme suretiyle... haleye konulmuştur. 26. 5. 939 cu... günü saat 15 de Ankara vilâyet bin... dahilinde Nafıa müdürlüğünde yap... caktır. İsteklilerin 512 lira 63 kur... luk teminat mektup veya makbuzu... le bu işe girebileceklerine dair eh... yet ve Ticaret odası vesikalarını h... milen mezkûr ihale saatinde komis... na müracaatları.

Keşif ve şartnameyi istekliler N... fıa müdürlüğünden her gün görebi... ler. (1773) 1174...

Kum parselleri ihales...

Ankara Valiliğinden :

4. 5. 939 gününde ihale edileceği... lân edilmiş olan Çubuk çayı mecra... daki kum parsellerine talip zuhur... mediğinden 2490 sayılı kanunun ... üncü maddesi hükümlerine tevfi... bir ay müddetle pazarlığa konulm... tur.

Taliplerin her pazartesi ve perş... be günleri encümeni daimiye ve ş... namesini görmek isteyenlerin de ... susî idare tahakkuk ve tahsil müd... lüğüne müracaatları ilân olunur. (1771) 11...

Tapu ve Kadastro

Ankara Merkez Tapu Sicil M... hafızlığından :

Ergazi köyü civarında Türk k... alanında kalan arazilere tasarruf i... dia edenlerin tasarruf hakları te... edilmek üzere 25. 5. 939 Perşenbe ... nü öğleden sonra tetkik ve tahki... yapılacağından bu yerde arazisi b... lunanların tasarruflarını isbat ed... cek vesikalarile birlikte muay... günde mahallinde hazır bulunma... ve bu tahkikatın neticesine göre m... amelesi ikmal edileceğinden sonra... vaki olacak müracaatların nazarı... bara alınmıyacağı ilân olunur. 16...

RESMÎ İLANLAR

Kamutay

Yeni Millet Meclisi binası inşaatının münakasa ilânı

T. B. M. M. İnşaat Komisyonundan :

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankarada, Yenişehirde, Devlet mahallesinde yapılacak yeni Millet Meclisi binası inşaatı.

Keşif bedeli 5,779,659 lira 30 kuruştur.

2 — Eksiltme 30 mayıs 1939 salı günü saat (15. on beş) te T. B. M. M. İnşaat komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna dair diğer evrak ve plânlar 50 lira bedel mukabilinde T. B. M. M. İnşaat komisyonundan alınabilir.

4 — Eksiltmeye girmek istiyenler 2490 numaralı arttırma ve eksiltme ve ihale kanunundaki şeraitten mada, en geç münakasadan beş gün evveline kadar İnşaat komisyonuna istida ile müracaat ederek bir ehliyet vesikası almaları ve bu vesikayı da teklif mektuplariyle beraber komisyona vermeleri şarttır. Bu tarihten sonra müracaat edenlere vesika verilemez. Ehliyet vesikası alabilmek için istida ile beraber aşağıda yazılı vesaiki komisyona tevdi etmeleri lâzımdır: Komisyon tarafından inşaatın yapılması kendilerine ihale edilenler (a, b, c,d) fıkralarında yazılı bulunan vesikaları ve yahut Noterlikçe musaddak suretlerini komisyona tevdi edeceklerdir. Bu evrak inşaatın hitamiyle kabulü katî muamelesinin yapılmasına kadar muhafaza ve teminat ile beraber iade edileceklerdir. Bu vesikalar da mukavelenin mütemmimidirler.

a) Şirketin ismi, şirketin sahipleri, noterlikçe musaddak malî ve fennî hissedarları ve bu hissedarların bu işin hitamına kadar müşterek olacaklarına dair Noterlikçe musaddak bilhassa bu iş için hususî şirket mukavele-

b) Müteahhidin yaptıkları mimarî kıymeti haiz olan işlerin listesini, bunların bedellerini ve işi verenler tarafından tanzim olunan ve hüsnü suretle teahhüdünü ifa ettiğine ve yaptıkları binalarda hiç bir arıza olmadığına dair bonservisler.

C) Fennî hissedarın lâakal (500.000) beş yüz bin lira bedelinde mimarî kıymeti haiz bir tek binayı müteahhit veya müteahhidin inşaat başmühendisi veya baş mimarı olarak yaptırmış olduğuna dair vesika.

D) Vesaika müstenit, malî vaziyetin beyanı.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 187.139 lira 78 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri.

6 — İsteklilerin teklif mektuplarını 2 inci maddede yazılı saatten bir saat eveline kadar T. B. M. M. inşaat komisyon reisliğine numaralı makbuz mukabilinde teslim edeceklerdir. Posta da olacak gecikmeler kabul edilmez.

(1304) 11345

Millî Müdafaa B.

Hastane yaptırılacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Eskişehirde yapılacak hava hastahanesi kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli beş yüz yirmi bin dört yüz yirmi yedi lira otuz kuruş olup ilk teminat miktarı yirmi dört bin beş yüz altmış yedi lira on kuruştur.

2 — İhalesi 25.5.939 Perşembe günü saat 15 de vekâlet satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartname ve projesi yirmi altı lira beş kuruş mukabilinde alınır.

4 — Eksiltmeye gireceklerin kanunun 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesaikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (1644) 11643

10.000 çift fotin alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — 10.000 çift fotin alınacaktır. Muhamen bedeli kırk sekiz bin lira olup ilk teminat miktarı üç bin altı yüz liradır.

2 — Kapalı zarfla eksiltmesi 25. 5. 939 Perşembe günü saat 11 de vekâlet satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Evsaf ve şartnamesi 240 kuruş mukabilinde alınabilir ve nümunesi görülebilir.

4 — İsteklilerin kanunun 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesaikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat eveline kadar komisyona vermeleri. (1645) 11644

Hangar yaptırılacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Keşif bedeli 27265 lira 53 kuruş olan Ankara'da bir adet hangar inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltmesi 25-5-939 perşembe günü saat 11 dedir.

3 — İlk teminatı 2045 lira olup şartnamesi 136 kuruş mukabilinde komisyondan alınır.

4 — Eksiltmeye gireceklerin kanunî temiant ve 2490 sayılı kanunun 2, 3. maddelerinde yazılı belgeler ve bu gibi işlerle iştigal ettiklerine dair ticaret odasından alacakları vesikalarla birlikte zarflarını ihale saatinden behemehal bir saat eveline kadar M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri. (1678) 11679

300 adet hamam havlusu alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Nümunesi veçhile 300 adet hamam havlusu satın alınacaktır. Muhammen tutarı 780 lira olup teminat ilk miktarı 58 lira 50 kuruştur.

2 — Pazarlığı 13. 5. 939 cumartesi günü saat 11 de yapılacaktır.

3 — Nümunesi komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin belli gün ve saatte ilk teminat mektup veya makbuzlariyle komisyona gelmeleri. (1741) 11730

2500 adet havlu alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Nümunesi veçhile 2500 adet havlu alınacaktır. Muhammen bedeli 825 lira olup ilk teminatı 61 lira 90 kuruştur.

2 — Pazarlığı 13. 5. 939 cumartesi günü saat onda komisyonda yapılacaktır.

3 — Nümunesi komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin belli gün ve saatte ilk teminat makbuzlariyle komisyona gelmeleri. (1742) 11731

5 adet ayaklı dikiş makinesi alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — 5 Adet ayaklı dikiş makinesi alınacaktır. Muhammen bedeli 900 lira olup ilk teminatı 67 lira 50 kuruştur.

2 — Pazarlığı 15. 5. 939 pazartesi günü saat 14 de vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin belli gün ve saatte ilk teminat mektup veya makbuzlariyle komisyonda bulunmaları. (1743) 11732

120 adet battaniye alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Nümunesi veçhile 120 adet battaniye alınacaktır. Muhammen bedeli 972 lira olup ilk teminat miktarı 73 liradır.

2 — Pazarlığı 15. 5. 939 pazartesi günü saat 15 de vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Nümunesi komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin belli gün ve saatte ilk teminat mektup veya makbuzlariyle komisyona gelmeleri. (1744) 11733

Bir baş hayvan satılacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Bir baş hayvan 13. 5. 939 cumartesi günü saat 11.30 da satılacaktır.

2 — Satın alacakların belli gün ve saatte M. M. V. önündeki sahada hazır bulunmaları ilân olunur.

(1756) 11741

40 kilo çim tohumu alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Vekâlet bahçesi için 40 kilo çim tohumu pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlığı 13. 5. 939 cumartesi günü saat 12 de M. M. vekâleti satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Evsafını görmek isteyenler her gün M. M. V. müracaat edebilirler.

4 — Taliplerin belli gün ve saatte M. M. V. satın alma komisyonunda bulunmaları ilân olunur. (1757) 11742

Levazım Âmirliği

Yangın söndürme aleti doldurulacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Genel kurmayda mevcut iki bü yük tekerlekli ve 7 adet küçük yangın söndürme aletlerinin doldurulması pazarlıkla yaptırılacaktır.

2 — Aletler mahallinde görülebilir. Taliplerin 12. 5. 939 cuma günü saat 11 de Ankara Lv. amirliği satın alma komisyonuna gelmeleri. (1736) 11720

400.000 adet yumurta alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 -Ankara garnizonu birliği ve müesseseleri ihtiyacı için 400.000 adet yumurta K. zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Tahmin edilen bedeli 7600 lira olup muvakkat teminatı 570 liradır.

3 — Eksilmesi 29. 5. 939 pazartesi günü saat 11 dedir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin eksiltme günü 2490 sayılı kanunun 2, 3, üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saatinden en geç bir saat eveline kadar teminat ve teklif mektuplarını Ankara Lv. amirliği satın alma komisyonuna vermeleri. (1734) 11734

65000 kilo süt alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Garnizon birlik ve müesseseleri ihtiyacı için 65.000 kilo süt kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Tahmin bedeli 9750 lira olup muvakkat teminatı 731 lira 25 kuruştur.

3 — Eksiltmesi 27. 5. 939 cumartesi günü saat 11 dedir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin eksiltme günü 2490 sayılı kanunun 2, 3, üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saatinden en geç bir saat eveline kadar teminat ve teklif mektuplarını Ankara Lv. amirliği satınalma komisyonuna vermeleri. (1735) 11735

Muhtelif erzak alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Aşağıda cins ve miktarları yazılı erzak pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Taliplerin teminatlariyle birlikte 11. 5. 939 perşembe günü saat 14 de Ankara Lv. amirliği satın alma komisyonuna gelmeleri. (1758)

Cinsi	Kilo
Araka bezelyası	600
Kabak	640
Soda	1000
Çilek	640

11737

Fırın için 100 adet pasa tahtası alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — İstasyonda askerî fırındaki nümunesine göre 100 adet pasa tahtası pazarlıkla yaptırılacaktır.

2 — Taliplerin 13. 5. 939 cuma günü sat 10 da Ankara Lv. amirliği satınalma komisyonuna gelmeleri.

(1759) 11738

Muhtelif malzeme alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Aşağıda cins ve miktarları yazılı malzeme pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Taliplerin teminatlariyle birlikte 12-5-939 cuma günü saat 10 da Ankara Lv. âmirliği satınalma komisyonuna gelmeleri. (1761)

67 adet siyah makara
54 „ Haki makara
95 „ Beyaz makara
70 deste İğne
150 liralık Çay kaşığı nümunesi vardır.
10 adet 2000 mumluk 220 woltluk ampul
20 adet 1000 „ „ „ „
3 adet 40 kiloluk çuval
2 „ 60 „ „
2 „ 100 „ „ 11740

Seyyar fırın tamir ettirilecek

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — İstasyonda askerî fırında mevcut seyyar fırınlar pazarlıkla tamir et tirilecektir.

2 — Taliplerin fırınları gördükten sonra 13. 5. 939 cumartesi günü sat 11 de Ankara Lv. amirliği satınalma komisyonuna gelmeleri. (1760) 11739

D. Demiryolları

Memur alınacak

D. D. Yolları Umum Müdürlüğünden :

Devlet demiryolarının istasyon ve gar işlerinde çalıştırılmak ve yetiştirilmek üzere aşağıdaki şartları haiz olanlardan yüz memur alınacaktır.

Şartlar şunlardır:

a — Türk olmak,

b — Faal hizmetlerde çalışmasına mani sıhhî bir arızası olmadığı idare nin sıhat kurulunca tasdik olunmak,

c — Yaşı otuzdan yukarı olmamak,

ç — Askerliğini yapmış olmak,

d — Liseden mezun olmak veyahut lise derecesinde tahsil gördüğünü mariften tasdik ettirmek,

e — İyi huy sahibi olduğunu ve hiç bir şekilde mahkumiyeti olmadığını tevsik etmek,

f — Bu ilânda yazılı şartları kabul ettiklerini mübeyyin bir taahhütname ve noterden musaddak kefaletname vermek,

3 — İsteklilerin istidalarını ve yukarıdaki şartları haiz olduklarını gösterir vesikaları Ankara, Afyon, İzmir, Adana, Malatya, Balıkesir Haydarpaşa, Sirkeci, Kayseri ve Erzurum işletme müdürlüklerine ve Mudanya, Trabzon işletme âmirliklerine tevdi edeceklerdi.

4 — Sıhî muayenelerinin yapılması için istidalarındaki adreslerini vazıhan yazacaklardır.

5 — Fazla tafsilât için işletme merkezlerindeki garlarda asılı bulunan ilânları okumalarını ve müracaatlarını ona göre yapmaları ilân olunur.

(1364) 11393

Kiralık büfe

D. D. Y. 2. ci İşletme Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan :

Senelik muhammen kira bedeli 240 lira olan Çatalağzı istasyon büfesi açık arttırma suretiyle ve 3 sene müddetle kiraya verilecektir.

22. 5. 939 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 de Ankarada ikinci işletme binasında toplanan komisyonda ihalesi yapılacağından isteklilerin 54 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektuplariyle kanunun tayin ettiği vesaiki hamilen muayyen gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları lâzımdır.

Şartname ve mukavele projeleri ikinci işletme kaleminde ve Çatalağzı, Zonguldak istasyonlarında parasız ve rilmektedir. (1619) 11604

Tahmil ve tahliye münakasası

D. D. Yolları 2. ci İşletme Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Çankırı deposuna 1 Haziran 939 tarihinden 31. 5. 940 tarihine kadar gelecek takriben 17.000 ton maden kömürünün vagonlardan stok yerlerine boşaltılması ve stok yerlerinden makinalara yükletilmesi ve depo ile civarının temizlenmesi işi 23. 5. 939 tarihine rastlayan Salı günü saat 15 de Ankara'da ikinci işletme binasında toplanacak komisyonda ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Muhammen bedeli 5440 liradır. Bu işe girmek istiyenlerin 408 liralık muvakat teminat makbuz veya banka mektuplarını, kanunun tayin ettiği vesika ve beyannamelerile birlikte teklif lerini kanunun tarifatı dairesinde ayni gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Şartname ve mukavele projeleri ikinci işletme kaleminde ve Çankırı istasyonunda parasız dağıtılmaktadır.

(1699) 11663

Elektrik Mühendisi aranıyor

D. D. Yolları Umum Müdürlüğünden :

Devlet Demiryolları cer servisinin elektrik şubelerini müstakilen idare edecek mühendise ihtiyaç vardır.

Taliplerin askerlik vazifelerini bitirmiş olmaları şarttır. İhtisas ve kabiliyeti imtihan neticesinde beğenilenlere 208 liraya kadar aylık verilecektir. Taliplerin hüsnühal ve diploma kâğıtlarile en geç 8. 6. 939 tarihine kadar Ankara cer dairesine tahriri müracaat etmeleri ilân olunur.

(1720) 11700

Ankara Hukuk Fakültesinden:

Hukuk fakültesi için bir Dahiliye memuru alınacaktır. Yüksek mekteplerde bu vazifede bulunmuş olanların 18. 5. 939 tarihine kadar fakülteye müracaatları. (1764) 11736

İcra ve İflâs

Ankara İcra Dairesi Gayri Menkul Satış Memurluğundan: .

İzaleyi şüyudan dolayı mahkemece satılmasına karar verilen Ankaranın Turan mahallesi Çeşme sokağında 419 ada 7 parsel numaralı 87 metre murabbaı ahşap ev aşağıdaki şartlar dahilinde açık artırma ile satışa çıkarılmıştır.

Evsaf ve müştemilâtı:

Özengöz sokağından bir numaralı kapıdan girilince teşlik, sol tarafta helâ karşıda altta tavanlı tabanlı oda ve küçük tavansız tabansız bodrum ve merdiven altında odunluk ve 14 basamak merdivenle çıkılan ikinci katta tavan ve tabanlı ve kısmen oluklu saçla örtülü koridor üzerinde tavanlı tabanlı bir oda ve bir mutbah vardır. Ev ahşaptır. İki bin yüz otuz beş buçuk lira kıymet takdir edilmiştir.

Satış şartları:

1 — Satış peşin para ile 12. 6. 939 pazartesi günü saat 10 - 12 ye kadar İcra dairesi gayri menkul satış memurluğunda yapılacaktır.

2 — Taliplerin muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubu ve yahut hazine tahvilleri getirecektir.

3 — Satış günü artırma bedeli muhammen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulduktan ve üç defa nida ettirildikten sonra mezkûr günün 12 inci saatinde en çok artıran talibine ihale olunur.

4 — Bu tarihteki artırmada teklif edilen bedel yüzde yetmiş beşi bulmadığı takdirde 27. 6. 939 salı günü saat 10 - 12 de yapılacak ikinci artırmada en çok artırana ihale olunacaktır.

5 — Her iki artırmada ihale bedeli hemen verilmediği takdirde müşterinin talebiyle yedi gün mehil verilebilecektir. Bu müddet zarfında ihale bedeli yatırılmadığı takdirde ihale bozulacak ve bu talipten evel en yüksek teklifte bulunan talibe teklifi veçhile almağa razı olup olmadığı sorulacak ve razı ise ihale farkı birinci talipten tahsil edilmek üzere bu talibe ihale olunacaktır. Almağa razı olmazsa yeniden on beş günlük ikinci bir artırmıya çıkarılacak ve en çok artırana ihale olunacaktır.

6 — Tapu harcı müşteriye, müterakim vergi ve dellâliye satış bedelinden ödenecektir.

7 — Alâkadarların bu gayri menkul üzerindeki haklarını evrakı müsbiteleriyle 20 gün içinde dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça satış bedeli paylaştırılmasından hariç tutulacaktır.

8 — Artırmıya iştirak edecekler 20. 5. 939 tarihinden itibaren 39/23 numara ile dairemizde herkese açık bulundurulan şartnameyi okuyabilirler.

1703

Ankara İcra Dairesi Gayri Menkul Satış Memurluğundan:

Mahçuz olup satılmasına karar verilen Ankaranın Dumlupınar mahallesi Eti sokağında 259 ada ve 4 parsel sayılı ahşap iki ev aşağıdaki yazılı şartlar dahilinde açık artırma ile satışa çıkarılmıştır.

Evsaf ve müştemilât:

Ev sokak üzerinde ve arkada olmak üzere ikidir. Sokak üzerinde olan kısım iki kattır. 6 numaralı kapı ile bu kısım zemin katına girilinci zemini çimento bir hol üzerinde solda tavan ve tabanlı bir oda ve karşıda tahta perde ile bölünmüş zemini çimento bir hol üzerinde kezalik zemini çimento ve tavansız bir mutvak ve helâ vardır. Bu kısım üst katına Eti sokağında 6/4 numaralı kapıdan girilerek üstü kapalı ve kaldırım döşeli bir aralığın sol tarafındaki kapıdan girilerek 13 basamak ahşap merdivenle çıkıldıkta tavan ve tabanlı bir sofa üzerinde tavan ve tabanlı üç oda ve bir mutvak bir helâ vardır. Üstü yerli ve alafranga kiremittir.

Eti sokağından 4/6 numaralı girilince üstü kapalı aralığın ilerisinde üstü açık bir avlu ve avlu içinde suyu havi bir kuyu ve bir dut ağacı vardır.

Bu avlunun kapısı olan ve ikinci kısmı teşkil eden evin kapısından girilerek zemini toprak ve tavanlı bir hol üzerinde sağ ve solda zemini tahta ve tavansız iki oda ve bir helâ ve 12 basamak merdivenle yukarı çıkıldıkta bir hol üzerinde tavan ve tabanlı iki oda ve bir mutvak ve yan tarafta medhali olmıyan boşluk vardır. Bu kısım üzerinde adi kiremittir. Ve harapçadır. Kerpiç ve ahşaptır.

Heyeti umumiyesine ehli vukuf tarafından (5700) lira kıymet takdir edilmiştir.

Satış şartlar:

1 — Satış para ile olmak üzere 12. 6. 939 tarihine müsadif pazartesi günü saat 10-12 ye kadar İcra dairesi gayri menkul satış memurluğunda yapılacaktır.

2 — Talipler takdir edilmiş olan yukarıdaki muhammen kıymetin %7,5 nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubu ile kanunen teminat olarak kabul edilen hazine tahvilleri getirecektir.

3 — Satış günü artırma bedeli takdir edilen kıymetin % 75 ni bulduktan sonra ve üç defa nidadan sonra mezkûr gün 12 ci saatinde en çok artıran talibine ihale olunur.

4 — İşbu tarihteki artırma teklif edilen bedeli muhammen kıymetin % 75 şini bulmadığı takdirde 27. 6. 939 tarihine müsadif salı günü saat 10 - 12 ye kadar yapılacak ikinci artırmada en çok artırana ihale edilecektir.

5 — Birinci ve ikinci artırmada ihaleyi müteakip vermediği takdirde üzerine ihale edilenin talebi üzerine ihale tarihinden itibaren kendisine bedeli ihaleyi teslimi vezne eylemesi için yedi gün kadar mehil verilecektir. İşbu müddet zarfından ihale bedeli yatırılmadığı takdirde ihale bozulacak ve bu tarihten evel en yüksek teklifte bulunan talibe teklifi veçhile almağa razi olup olmadığı sorulduktan sonra teklif veçhile almağa razi ise ihale farkı bu talipten tahmin edilmek üzere bu talibe ihale edilecektir. almağa razi olmazsa gayri menkul 15 günlük ikinci artırmıya çıkarılacak en çok artıran talibe ihale edilecektir.

6 — Her iki artırmada gayri menkul talibine ihale edildikte tapu harcı müşteriye ve ihale tarihine kadar olan müterakim vergi ve dellâliye resmi satış bedelinden ödenecektir. Alâkadarların gayri menkul üzerindeki 7 hakları ve hususiyle faiz ve masraflara dair olan iddiaların evrakı müsbiteleriyle yirmi gün içinde dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicliyle olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç tutulacaktır.

8 —Artırmıya iştirâk edecekler 10. 5. 939 tarihinden itibaren 39/28 numara ile dairemizde yerinde her kese açık bulunan şartnamesini okuyabilirler. 1704

Askerî Fabrikalar

15 adet muhtelif torna tezgâhı alınacak

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Tahmin edilen bedeli (60.000) lira olan 15 adet muhtelif torna tezgâhı askerî fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 26.6.1939 pazartesi günü saat 14.30 da kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname (3) lira mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (4250) lirayı havi teklif mektpplarını mezkûr günde saat 13.30 za kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair ticaret odası vesikasiyle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (1469) 11608

100 ton mazot alınacak

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Tahmin edilen bedeli (6000) lira olan 100 ton Mazot Askerî Fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 16. 5. 1939 salı günü saat 14 te pazarlıkla ihale edilecektir. Şartanme parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (450) lira ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan bulunduklarına dair Ticaret odası vesikasiyle mezkûr gün ve saatte komisyona müracatları. (1772) 11747

Kazalar

Bir arazoz alınacak

Bor Şarbaylığından :

1 — Belediyemiz ihtiyacı için bir adet arazoz 20 Mayıs 939 cumartesi günü saat 11 de kapalı zarf usuliyle alınacaktır.

2 — Arazozun muhammen bedeli beş bin beş yüz lira olup ilk pey parası dört yüz on iki lira elli kuruştur.

3 —Şartnameyi görmek isteyenler her gün Ankara, İstanbul, Mersin ve Bor belediyelerinde görülebilir.

4 — İstekliler kanunun ikinci ve üçüncü maddelerindeki belgelerile birlikte belli gün ve saatten bir saat evvel teklif mektuplarını encümene vermiş bulunmaları.

11705

Türk köylüsü

En dayanıklı, halis yünden yapılmış elbiseleri yalınız

SÜMERBANK

Yerli Mallar Pazarlarıında bulacaksın

Takımı : 569 kuruştur

1624

Bebek gibi sevimli Çoçuk yetiştirmek istiyen her anne,

Senede birkaç defa çocuğuna

İSMET

Solucan Bisküviti vermelidir

Her Eczanede

Kutusu 20 kuruştur

BUZ SATIŞI

Resmî dairelerle bilcümle ticarethane ve emsali müesseselere menba suyundan yapılmış 15 kiloluk temiz buzun beher kalıbı

25 Kuruşa satılmaktadır.

Orman Çiftliği Bira fabrikası ile Ankara acentemiz Kalaç kardeşlere müracaat edilmesi rica olunur. Tel: 1451

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi : 1888

Sermayesi : 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi : 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye verecek

Ziraat Bankasında Kumbaralı ve ihbarsız Tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır :

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	„	500	„	2.000	„
4	„	250	„	1.000	„
40	„	100	„	4.000	„
100	„	50	„	5.000	„
120	„	40	„	4.800	„
160	„	20	„	3.200	„

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Dr. SITKI FIRAT

birinci sınıf **GÖZ** hastalıkları mütehassısı

İstanbul Haydarpaşa Hastanesi sabık göz mütehassısı ve Gülhane Hastanesi sabık göz baş muavini. Muayene: sabah: 9 dan 19 a kadar. Belediye sırası Talas Ap. kat: 1 1573

Tl: 3592

PERTEV SURUBU

Yeni Kütahya Kireci

İstasyon No: 211 Mustafa Dural Yıldız mahrukat depo - sunda satılır. Menfaatini seven uğrasın. Tel: 3295

KİREÇ

Sayın müşterilerime

Senelerdenberi Kütahya namiyle maruf ve Ankara'da temizlik, yüksek randıman, kum, posa, taş ve mevaddı ecnebiyeden âri kireçlerimi ötedenberi bizzat kendim yapmakta ve aynı ocaklarda çalışarak aynı taşı kullanmaktayım. Piyasada tanılan ve her cins kireçten üstün imal edilmekte olan kireçlerimin satışını iki senedir yalnız (Sanayi Caddesi Yabanabatlı ve Sanayi caddesi Hasan Baldudak telefon 1423) ticarethanelerine verdim. İlanlara aldanmayınız.

Pazarcıklı
1572 Mehmet Çavuş

Cebeci Hastanesi

Kulak, Burun, Bogaz mütehassısı
DOKTOR

Şevket Hüsnü Taray

Adliye köşesi sarraf Hakkı Ap. muayenehane Tl: 3912
Ev Tl 3485 - 16 1507

Ucuz kiralık ev

Yenişehirde Yüksel cadde Mimar Kemal mektebi karşısında Ateş Hakkı apartmanı birinci dairesi ucuz kiraya verilecektir. Parkeli altı oda ve geniş salon. İçindekilere müracaat. (Telefon 2488, 3130).

Samanpazarında bulunan

AKAY KİTAPEVİ

I — Almanca, fransızca, ingilizce kitap ve mecmuaları doğrudan doğruya getirtmeğe başlamıştır. En ucuz ve en çabuk oradan temin edebilirsiniz.

II — Türkçe bütün neşriyat ve ucuz kırtasiye orada bulunur.

Telefon: 3585 1621

U L U S — 20. inci yıl. — No: 6382

İmtiyaz sahibi
Nurettin Kâmil SUNER

Umumî neşriyatı idare eden

Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik FENİK

ULUS Basımevi ANKARA
Matbaa müdürü : Ali Rıza BASKAN

Yüksek Ziraat, Cer ve sanayi işlerile her türlü kuvet istihsaline salih Dizel ve Benzinle işler :

Caterpillar Traktörleri

VE YOL TESVİYE MAKİNELERİ YENİDEN MEMLEKETİMİZE GETİRİLMEKTEDİR.

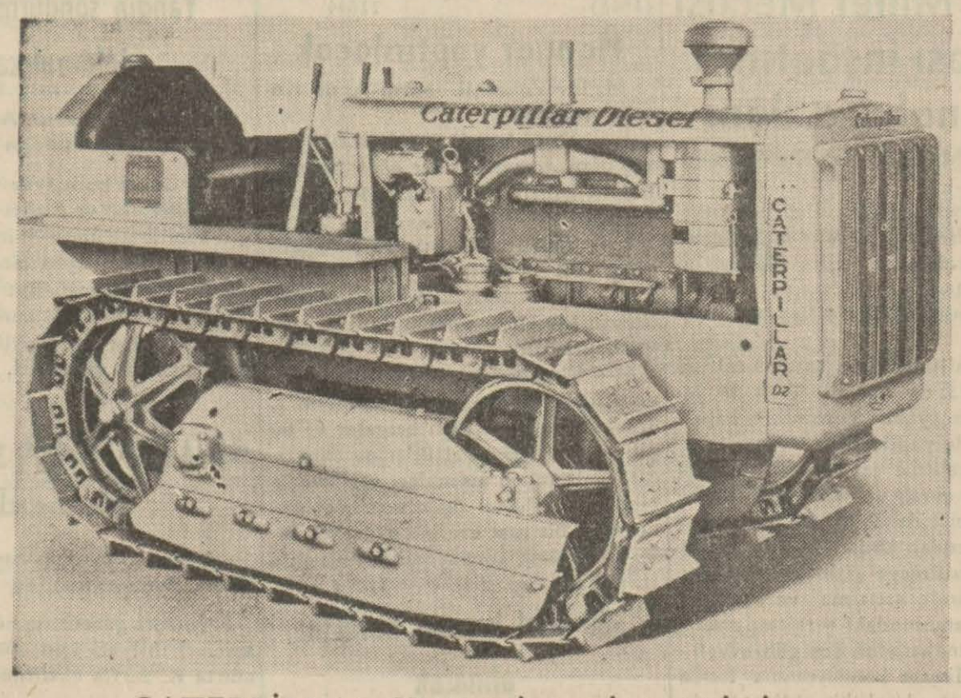

-CATERPİLLAR KUVETİN TİMSALİDİR-

Türkiye Umumî Vekili:

"TİTAŞ„

Ticaret Türk Anonim Şirketi

Ankara: Koçak Han - Ulus Meydanı. P. K. 196. Telef: 2305 - 2338. Telg. TİTAŞ
İstanbul: Taş Han - Bahçekapı P. K. 448. Telef: 23247 - 23271. Telg. TİTAŞ 1701

Satılık arap kısrağı

Ziraat Vekâletince müseccel, bineğe, damızlığa ve yarışa müsait ve yarış kazanmış anası babası tanınmış arızasız çok asil beş yaşında (1.55) irtifaında bir arap kısrağı satılıktır. Talipleri[illegible] li'da hükûmet baytarlığına müracaatları 1672

Alâkadarların nazarı dikkatine

Ankara Vilâyetinin Kalecik kazasına bağlı Mahmutlar köyündeki Liğnit mâdeninin işletilmesi imtiyazı İcra Vekilleri Heyetinin 14-9-1938 tarihli ve 2-9600 numaralı kararnamesiyle Agâh ve arkadaşları uhdesine ihale kılınmıştır. 1708

Yazı hesap ve teksir makineleri

Daktilo Kursu tamir bürosuna tamir ettiriniz. Memurlar Kooperatifi üstünde kat 1 Tel: 3714 1707

Elektrik işleri

Siirt Belediyesinden :

1 — 24 Nisanda ihalesi mukarrer motör veya lokomobil dinamo tel vesaire elektrik malzemesine ait teklifler muvafık grülmediğinden ihale 24 mayıs çarşamba gününe tehir edilmiştir.

2 — Şartnameleri görmek isteyenlerin elli kuruşluk tel havalesi göndermeleri ilân olunur. (1524) 11502

Zayi — Ankara Belediyesinden aldığım 1392 numaralı bisiklet plâkasını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Ragıp Selman 1715

Fransızca bilen muhabere memuru aranıyor

Mühim bir müessesenin Şarkî Anadolu'da şimendifer güzergâhında bulunan İşletme idaresi için Fransızcaya mükemmelen vakıf bir muhabere memuruna ihtiyaç vardır.

Talip olanlar muhtasar tercümei hallerini ve istedikleri [illegible] (Ankara - Posta kutusu 498) adresine müracaat etmelidir. 1700

KUM OCAKLARI

Orman Çiftliği mıntakası dahilinde İstanbul boğazı civarındaki kum ocakları 12-5-939 cuma günü saat 15 de Orman Çiftliği Müdüriyetinde arttırma suretiyle taliplerine kiralanacaktır. 1675

D. Z. İ. K. Orman çiftliği

İLAÇLARINIZI

Sakarya Eczanesinden yaptırınız. Avrupa ve yerli ilâçlar her çeşidini (Kodak) marka rontken filmlerinin tazesini ehven olarak eczahanemizde bulabilirsiniz. İş Bankası karşısında. Telefon: 2018

Şoförlerin nazarı dikkatine

Ankara Belediyesinden :

Bazı taksi şoförlerinin otomobillerini amatör ehliyetnamesini haiz olanlara veya olmıyanlara teslim ettikleri ve bu yüzden bazı kazalar olduğu görülmektedir. Taksi otomobilini ancak otomobilin içinde asılı vesikada fotoğrafı olan şoför kullanabileceğinden otomobilini veya direksiyonu ehli yetnameli veya ehliyetnamesiz başkasına teslim eden şoförlerin vesikaları alınarak Ankara'da çalışmalarına müsaade verilmiyeceği ilân olunur. (1775) 11743

YENİ SİNEMALAR *SUS*

BU GECE

Kıymetli Sanatkârımız Bayan

SAFİYE

ve arkadaşları : Kemani Necati, Kemençeci Aleko, Klarnet Şükrü, Cümbüş Cemal ve Piyanist Yorgi den mürekkep büyük türk musiki heyeti tarafından fevkalâde konser

Gündüz
14,45 - 16,45 - 18,45 seanslarında
UÇAN VALSLR
Ginger Rogers - Fred Astaire

HALK

BU GÜN BU GECE

İki büyük film birden

1 — ÇÖL KIZI CEMİLE
Tamamen Türkçe sözlü

2 — KOVBOY KIZLAR
büyük macera filmi

12,15 de ucuz halk matinesi

SEVİŞTİĞİMİZ ZAMANLAR

BU GÜN BU GECE

Tino Rossi'nin en muvaffak şaheseri

KİTARALAR ÇALARKEN

Seanslar :

12 de ucuz halk matinesi
öğleden sonra
14 - 16 - 18 ve Gece 20,30 da

Yeni Sinemada Varyete numaralarında: JULİA REYES alkışlar toplamakta devam ediyor
Ayrıca: Her akşam varyete programında: Akrobat Yıldızlar ROSİTA ve ALEXENDRE fevkalâde numaralar